

RADIJO RYŠIO FRAZELOGIJA

Autorė: Dalia Žilienė

TURINYS

Pratarmė	4
Pagrindinių sąvokų apibrėžimai	5
Santrumpos	10
Pranešimų kategorijos	15
Pelengatoriaus informacija	16
Radijo dažnių pasiskirstymas	17
Radijo ryšio vedimo technika	18
Paraidinis informacijos perdavimas	19
Skaičių perdavimas	20
Laiko perdavimas	23
Standartiniai žodžiai ir frazės	24
Šaukiniai	27
Radijo ryšio patikrinimo procedūros	29
Informacijos pakartojimas	30
Sąlygos leidimai	30
Meteorologinė informacija	31
Skrydžiai aerodromo ratu	33
Įskridimas į aerodromo ratą	34
Antrinė radiolokacija	35
Bendroji frazeologija	36
Nelaimės ir skubos procedūros	38
Aerodromo eismo signalai	41
Frazeologija	44
Regiono skrydžių valdymas	53
Prieigos skrydžių valdymas	56
Aerodromo skrydžių valdymas	59
Oro eismo paslaugų tarnybų darbo koordinavimas	73
Bendroji radiolokacinė frazeologija	76
Radiolokatorius prieigos skrydžių valdyme	81
Antrinės apžvalgos radiolokatorius	87
RVSM ir 8.33 frazeologija	89
Aviaciniai įvykiai	90
Pagrindiniai keturių žodžių junginiai šnekamojoje anglų kalboje	100

Pagrindiniai keturių žodžių junginiai šnekamojoje anglų kalboje, suskirstyti pagal atliekamą funkciją	112
Literatūra	123

PRATARMĖ

Ši mokymo priemonė skirta studentams gilinti aviacinės radijo ryšio frazeologijos žinias. Joje pateikta bendrinė informacija, radijo ryšio frazeologijos bendros naudojimo taisyklės, aerodromo skrydžių valdymo, frazeologija kontroliuojant radaru, skrydžių valdymo prieigų ir regiono erdvėse, meteorologinė informacija, bendrinės anglų kalbos panaudojimas aviacinėje kalboje. Visa tai skirta ruošiant orlaivių pilotavimo ir skrydžių valdymo specialistus. Siekiant supaprastinti mokomosios medžiagos naudojimą, pateikiama radijo ryšio frazeologijos informacija lietuvių ir anglų kalbomis.

Pagrindinių sąvokų apibrėžimai

Aerodrome Control Service. Air traffic control service for aerodrome traffic.

Aerodrome Traffic. All traffic on the manoeuvring area of an aerodrome and all aircraft operating in the vicinity of an aerodrome.

Aerodrome Traffic circuit. The specified path to be flown by aircraft operating in the vicinity of an aerodrome.

Aeronautical mobile service. A mobile service between aeronautical stations and aircraft stations, or between aircraft stations, in which survival craft stations may participate; emergency position-indicating radiobeacon stations may also participate in this service on designated distress and emergency frequencies.

Aeronautical Station. A land station in the aeronautical mobile service. In certain instances, an aeronautical station may be placed on board a ship or an earth satellite.

Air-ground Communications. Two-way communication between aircraft and stations or locations on the surface of the earth.

Air Traffic. All aircraft in flight or operating on the manoeuvring area of an aerodrome.

Air Traffic Control Clearance. Authorization for an aircraft to proceed under conditions specified by an air traffic control unit.

Aerodromo skrydžių valdymo paslaugos. Skrydžių valdymo paslaugos aerodromo eismui.

Aerodromo eismas. Visas judėjimas aerodromo manevravimo lauke ir visi skrydžiai arti aerodromo.

Skrydžių aerodromo ratas. Arti aerodromo orlaivių skraidymui nustatyta speciali trajektorija.

Mobilusis aviacijos ryšys. Mobilus ryšys tarp antžeminių aviacijos radijo stočių ir orlaivių arba tarp orlaivių radijo stočių. Šiam ryšiui gali būti naudojamos orlaivio avarinio ryšio stotys ir avarijos vietos nustatymo radijo švyturiai, veikiantys avariniais dažniais.

Aviacijos stotis. Aviacijos mobilios tarnybos antžeminė radijo stotis, kuri gali būti įrengta laive arba ant platformos jūroje.

Abipusis oro ir žemės ryšys. Abipusis ryšys tarp orlaivio ir radijo stoties, esančios žemėje.

Oro eismas. Visi skrendantys ir aerodromo manevravimo lauke judantys orlaiviai.

Skrydžių valdymo tarnybos (SVT) leidimas. Leidimas orlaiviui veikti pagal skrydžių valdymo tarnybos nustatytas sąlygas.

Air Traffic Service (ATS). A generic term meaning variously, flight information service, alerting service, air traffic advisory service, air traffic control service, area control service, approach control service or aerodrome control service.

Airway. A control area or part of a control area established in the form of a corridor equipped with radio navigation aids.

Altitude. The vertical distance of a level, a point or an object considered as a point, measured from mean sea level.

Approach control service. Air traffic control service for arriving or departing controlled flights.

Apron. A defined area, on a land aerodrome, intended to accommodate aircraft for purposes of loading or unloading passengers, mail or cargo, fuelling, parking or maintenance.

Area Control Centre. A unit established to provide air traffic control service to controlled flights in control areas under its jurisdiction.

Automatic Terminal Information Service (ATIS). The automatic provision of current, routine information to arriving and departing aircraft by means of continuous and repetitive broadcasts throughout the day or a specified portion of the day.

Oro eismo paslaugos. Bendrasis terminas, reiškiantis atitinkamą skrydžių informacijos tarnybą, avarinę (informacinę) tarnybą, konsultacines oro eismo paslaugas, skrydžių valdymo paslaugas (regiono skrydžių valdymas, prieigos arba aerodromo eismo paslaugos).

Oro kelias. Kontroluojama oro erdvė arba koridoriaus formos nustatyta jos dalis, aprūpinta radionavigacinėmis priemonėmis.

Altitudė arba absoliutusias aukštis. Lygio, taško ar objekto, laikomo tašku, vertikalus atstumas išmatuotas nuo vidutinio jūros lygio (MSL).

Prieigos valdymo paslaugos. Skrydžių valdymo paslaugos teikiamos kontroliuojamiems atvykstančių ir išvykstančių orlaivių skrydžiams.

Peronas. Nustatytas sausumos aerodromo plotas, skirtas orlaiviams statyti, kad būtų galima išlaipinti ir įlaipinti keleivius, krauti paštą ir krovinį, pilti degalus, atlikti techninę priežiūrą bei orlaiviams stovėti.

Regiono (erdvės) valdymo centras. Padalinys, skirtas teikti skrydžių valdymo paslaugas kontroliuojamiems orlaivių skrydžiams jo jurisdikcijos kontroliuojamoje erdvėje.

Aerodromo rajono informacijos automatinio perdavimo tarnyba. Atvykstančių ir išvykstančių orlaivių aprūpinimas atitinkama informacija, transliuojama ištiesą parą arba nustatytu laiku, ją nuolat kartojant.

Blind Transmission. A transmission from one station to another station in circumstances where two-way communication cannot be established but where it is believed that the called station is able to receive the transmission.

Broadcast. A transmission of information relating to air navigation that is not addressed to a specific station or stations.

Clearance Limit. The point to which an aircraft is granted an air traffic control clearance.

Controlled Airspace. An airspace of defined dimensions within which air traffic control service is provided in accordance with the airspace classification.

Control Zone. A controlled airspace extending upwards from the surface of the earth to a specified upper limit.

Expected approach time. The time at which ATC expects that an arriving aircraft, following a delay, will leave the holding fix to complete its approach for a landing.

Flight information centre. A unit established to provide flight information service and alerting service.

Flight Plan. Specified information provided to air traffic services units, relative to an intended flight or portion of a flight of an aircraft.

Heading. The direction in which the longitudinal axis of an aircraft is pointed, usually expressed in degrees from North (magnetic).

Aklasis siuntimas. Vienos stoties pranešimas kitai, kai nustatyti abipusio ryšio negalima, bet tikimasi, kad kviečiamoji radijo stotis gali priimti informaciją.

Radijo transliavimas. Oro navigacinės informacijos perdavimas, be konkretaus adresato.

Leidimo galiojimo riba. Punktas, iki kurio galioja skrydžių valdymo tarnybos leidimas orlaiviui.

Kontroliuojamoji oro erdvė. Nustatyto dydžio oro erdvė, kurioje teikiamos skrydžių valdymo paslaugos skrydžiams (IFR ir VFR), atsižvelgiant į oro erdvės klasifikaciją.

Kontroliuojamoji zona. Kontroliuojama oro erdvė esanti tarp žemės ir nustatytos viršutinės ribos.

Artėjimo (užėjimo) numatytasis laikas. Laikas, kurį skrydžių valdym tarnyba numato, kad atvykstantis orlaivis, užtrunkantis laukimo zonoje, paliks laukimo tašką artėjimui tępti.

Skrydžių informacijos centras. Punktas, teikiantis skrydžių informacines ir aliarmo skelbimo paslaugas.

Skrydžio planas. Atitinkama oro eismo paslaugų tarnyboms pateikiama informacija, susijusi su orlaivio skrydžiu arba jo dalimi.

Kursas. Orlaivio išilginės ašies kryptis paprastai reiškama kampo laipsniais nuo šiaurės tikrojo, magnetinio, kompasinio ar sąlyginio dienovidinio (meridiano).

Holding fix. A geographical location that serves as reference for holding procedure.

Holding procedure. A predetermined manoeuvre which keeps an aircraft within a specified airspace while awaiting further clearance.

IFR Flight. A flight conducted in accordance with the instrument flight rules.

Instrument Meteorological Conditions (IMC). Meteorological conditions expressed in terms of visibility, horizontal and vertical distance from cloud, less than the minima specified for visual meteorological conditions.

Level. A generic term relating to the vertical position of an aircraft in flight and meaning variously, height, altitude or flight level.

Manoeuvring area. That part of an aerodrome to be used for the take-off, landing and taxiing of aircraft, excluding aprons.

Missed Approach Procedure. The procedure to be followed if the approach cannot be continued.

Movement area. That part of an aerodrome to be used for the take-off, landing and taxiing of aircraft, consisting of the manoeuvring area and the apron(s).

Radar Approach. An approach, executed by an aircraft, under the direction of a radar controller.

Radar identification. The process of

Laukimo taškas. Vizualiai ar kitu būdu atpažinta nustatytoji vieta, virš kurios, pagal skrydžių valdymo tarnybos leidimą, skrendantis orlaivis atlieka laukimo procedūrą.

Laukimo procedūra. Numatytas orlaivio manevras, nustatytoje erdvės ribose, laukiant kitų nurodymų (leidimo).

Skridimas pagal prietaisus SPT. Skridimas vadovaujantis skrydžių pagal prietaisus taisyklėmis.

Meteorologinės sąlygos pagal prietaisus. Meteorologinės sąlygos, išreikštos matomumo, atstumo iki debesų ir debesų pado dydžiais, kurie yra mažesni už nustatytas minimalias vizualias meteorologines sąlygas.

Lygis. Bendrasis terminas, charakterizuojantis skrendančio orlaivio vietą vertikalėje ir suprantamas kaip santykinis aukštis, altitudė (absoliutūs aukštis) ir skrydžio lygis (SL).

Manevravimo laukas. Aerodromo dalis, išskyrus peroną, naudojama orlaivio kilimui, tūpimui ir riedėjimui.

Artėjimo tūpti nutraukimo tvarka. Procedūra, kuri atliekama, kai artėjimas tūpti negali būti tęsiamas.

Judėjimo laukas. Aerodromo dalis, į kurią įeina manevravimo laukas ir peronas (-ai) ir kuri naudojama orlaivio kilimui, tūpimui ir riedėjimui.

Artėjimas (užėjimas) pagal radarą. Orlavio artėjimas vykdomas skrydžių vadovo nurodytomis kryptimis naudojantis radaru.

Radiolokacinis atpažinimas. Procesas,

correlating a particular radar blip or radar position symbol with a specific aircraft.

Radar Vectoring. Provision of navigational guidance to aircraft in the form of specific headings, based on the use of radar.

Reporting Point. A specified geographical location in relation to which the position of an aircraft can be reported.

Runway Visual Range. The range over which the pilot of an aircraft on the centre line of a runway can expect to see the runway surface markings, or the lights delineating the runway or identifying its centre line.

Touchdown. The point where the nominal glide path intercepts the runway.

Track. The projection on the earth's surface of the path of an aircraft, the direction of which path at any point is usually expressed in degrees from North(true, magnetic or grid).

VFR Flight. A flight conducted in accordance with the visual flight rules.

Visual approach. An approach by IFR flight when either part or all of an instrument approach procedure is not completed and the approach is executed in visual reference to terrain.

kurio metu ekrane esanti žymė ar vietos simbolis lyginamas su konkrečiu orlaiviu.

Radiolokacinis vektoriavimas (nukreipimas). Navigacinių paslaugų teikimas orlaiviams, nurodant skrydžio kursus pagal duomenis iš radaro.

Pranešimo punktas (taškas). Nustatytasis geografinis orientyras, kurio atžvilgiu gali būti pranešama orlaivio vieta.

Matomumas ant KTT, matomumo nuotolis. Juostos (KTT) nuotolis, kurį gali matyti pilotas, esantis orlaivyje ir atpažinti juostos (KTT) paviršiaus ženklinaimą, juostos šoninius bei ašinės linijos šviesos žibintus.

Tūpimo taškas. Taškas, kuriame nominali tūptinė (glisada) kerta juosta (KTT).

Trasa (kelias). Orlaivio judėjimo trajektorijos projekcija žemės paviršiuje, reiškiamą kampo laipsniais nuo šiaurės tikrojo, magnetinio ar sąlyginio dienovidinio (meridiano).

Vizualusis skrydis. Skridimas vadovaujantis vizualiųjų skrydžių taisyklėmis.

Vizualusis artėjimas (užėjimas) tūpti. Artėjimas pagal SPT, kai artėjimo schema visiškai arba iš dalies nevykdoma pagal SPT, ir tolesnis artėjimas atliekamas pagal žemės orientyrus (vizualiai).

Santrumpos

ACC	Area control centre or area control Regiono (erdvė) valdymo centras arba regiono (erdvės) kontrolė
ADF	Automatic direction-finding equipment Automatinis krypties nustatymo įrenginys (pelengatorius)
ADR	Advisory route Konsultacinis maršrutas
AFIS	Aerodrome flight information service Aerodromo skrydžių informacijos tarnyba
AGL	Above ground level Virš žemės lygio
AIP	Aeronautical information publication Oro navigacijos informacinis rinkinys
AIS	Aeronautical information services Oro navigacinės informacijos tarnybos
AMSL	Above mean sea level Virš vidutinio jūros lygio
ATC	Air traffic control (in general) Skrydžių valdymas
ATD	Actual time of departure Tikrasis išvykimo laikas
ATIS*	Automatic terminal information service Aerodromo rajono informacijos automatinio perdavimo tarnyba
ATS	Air traffic services Oro eismo paslaugos (tarnybos)
ATZ	Aerodrome traffic zone Aerodromo eismo zona
CAVOK*	Visibility, cloud and present weather better than prescribed values or conditions Matomumas, debesys ir esamos oro sąlygos geresnės už nustatytąsias reikšmes ar sąlygas
CTR	Control zone Kontroliuojamoji zona
DME	Distance measuring equipment Tolio matavimo (tolmačio) įranga

EET	Estimated elapsed time Apskaičiuotasis praėjęs laikas
ETA	Estimated time of arrival or estimating arrival Apskaičiuotasis atvykimo laikas arba apskaičiuotasis atvykimas
ETD	Estimated time of departure or estimating departure Apskaičiuotasis išvykimo laikas arba apskaičiuotasis išvykimas
FIC	Flight information centre Skrydžių informacijos centras
FIR	Flight information region Skrydžių informacijos regionas
FIS	Flight information service Skrydžių informacijos paslauga (tarnyba)
GCA	Ground controlled approach system or ground controlled approach Artėjimas kontroliuojamas iš žemės arba artėjimas pagal antžeminę sistemą
HF	High frequency (3 to 30 MHz) Aukštas dažnis
H24	Continuous day and night service Dirbama ištisą parą
IFR	Instrument flight rules Skrydžių pagal prietaisus taisyklės
ILS	Instrument landing system Tūpimo pagal prietaisus sistema
IMC	Instrument meteorological conditions Meteorologinės sąlygos pagal prietaisus
INFO*	Information Informacija
INS	Inertial navigation system Inercinė navigacijos sistema
LORAN*	Long-range air navigation system Tolimojo veikimo oro navigacijos sistema
MET*	Meteorological or meteorology Meteorologinis ar meteorologija

MLS	Microwave landing system Mikrobangė tūpimo sistema
NDB	Non-directional radio beacon Nekryptinis radijo švyturys
NIL*	None or I have nothing to send you Nieko arba aš jums neturiu ko perduoti
NOTAM*	A notice distributed by means of telecommunication containing information concerning the establishment, condition or change in any aeronautical facility, service, procedure or hazard, the timely knowledge of which is essential to personnel concerned with flight operations Perduotas pranešimas, informuojantis apie bet kokios aviacijos įrangos, paslaugų, procedūrų veikimo pradžią, būklę arba kaitą ir pavojus, apie kuriuos būtina laiku pranešti dėl jų svarbos skrydžių vykdymo personalui
PAPI*	Precision approach path indicator Tikslaus artėjimo kelio indikatorius
QFE	Atmospheric pressure at aerodrome elevation (or at runway threshold) Atmosferinis slėgis aerodromo (juostos slenksčio) aukštyje
QNH	Altimeter sub-scale setting to obtain elevation when on the ground Atmosferinis slėgis nuo vidutinio jūros lygio. Kai, lėktuvui esant žemėje, aukštimačio slėgio skalėje nustatomas šis slėgis, o aukščio skalėje galima matyti aerodromo vietos aukštį
RCC	Rescue co-ordination centre Gelbėjimo koordinavimo centras
RNAV*	Area navigation Navigacijos rajonas
RVR	Runway visual range Matomumas ant juostos (KTT matomumo nuotolis)
SELCAL*	Antžeminė sistema, galinti pasirinktinai iškviešti orlaivį radijo ryšio stotimi A system which permits the selective calling of individual aircraft over radiotelephone channels linking a ground station with the aircraft
SID*	Standart instrument departure Standartinis išvykimas pagal prietaisus

SIGMET*	Information concerning en-route weather phenomena which may affect the safety of aircraft operations Informacija apie oro reiškinius maršrute, kurie gali turėti įtakos skrydžių saugai
SNOWTAM*	A special series NOTAM notifying the presence or removal of hazardous conditions due to snow, ice, slush or standing water associated with snow, slush and ice on the movement area, by means of a specific format Specialios serijos NOTAM, nustatyta tvarka pranešantys apie esančius arba pašalintus pavojingus reiškinius, kilusius dėl sniego, šlapdribos, ledo ar stovinčio vandens aerodromo judėjimo lauke
SPECIAL*	Special meteorological report (in abbreviated plain language) Specialus meteorologinis pranešimas (atviru tekstu sutrumpintai)
SSR	Secondary surveillance radar Antrinis apžvalgos radaras
SST	Supersonic transport Viršgarsinis transportas
STAR*	Standard (instrument) arrival Standartinis atvykimas pagal prietaisus
TACAN*	UHF tactical air navigation aid (UHF) artimojo veikimo pagalbinės navigacijos priemonės
TAF*	Aerodrome forecast Aerodromo orų prognozė
TMA	Terminal control area Oro uostų prieigos kontroliuojama oro erdvė
TIBA	Traffic information broadcasts by aircraft Orlaivių tarpusavio informavimas apie eismą
UHF	Ultra-high frequency (300 to 3000 Mhz) Ultraaukštas dažnis (nuo 300 iki 3000 Mhz)
UIR	Upper flight information region Aukštuminis skrydžių informacijos rajonas
UTA	Upper control area Viršutinė kontroliuojama oro erdvė
UTC	Co-ordinated universal time Suderintasis pasaulinis (universalusis) laikas

VASIS*	Visual approach slope indicator system Vizualaus artėjimo tūptinės žiburių indikacijos sistema
VDF	Very high frequency direction-finding station Labai aukšto dažnio pelengatorius stotis
VFR	Visual flight rules Vizualiųjų skrydžių taisyklės
VHF	Very high frequency (30 to 300 Mhz) Labai aukštas dažnis
VIP	Very important person Labai svarbus asmuo
VMC	Visual meteorological conditions Vizualiosios meteorologinės sąlygos
VOLMET*	Meteorological information for aircraft in flight Meteorologinė informacija skrendančiam orlaiviui
VOR	VHF omnidirectional radio range Labai aukšto dažnio visakryptis radijo švyturys
VORTAC*	VOR and TACAN combination VOR ir TACAN junginys

Santrumpos, pažymėtos (*), tariamos kaip žodžiai.

Pranešimų kategorijos

Pagal tarptautinius susitarimus pranešimai yra skirstomi į kategorijas, bei išskiriamos pagal svarbą, nurodoma pirmenybė, kitų pranešimų atžvilgiu, pavyzdžiui: orlaivio ištikto nelaimės pranešimas, turės pirmenybę prieš orlaivio prašymą nutūpti. Žemiau pateiktos pranešimų kategorijos išdėstytos pagal svarbą.

1. Nelaimės pranešimai – tai orlaivio būseną, kurios metu yra rimtas arba neišvengiamas pavojus ir būtina neatidėliotinė pagalba.
Skubos pranešimas – tai orlaivio būseną, susijusi su orlaivio arba asmenų, esančių orlaivyje, kuriems neatidėliotina pagalba nebūtina, saugumu.
2. Orlaivio krypties nustatymas – pelengatoriaus naudojimas, Q kodai.
3. Skrydžio saugos pranešimai – pranešimai ar komandos susijusios su leidimais ir orlaivio vietos nustatymais, orlaivio skubių manevrų įvykdymu užtikrinant saugius skrydžius, skrydžių intervalus, meteorologinės informacijos pateikimas, netikėtai pasikeitus meteorologinėms sąlygoms.
4. Meteorologiniai pranešimai – prognozės, įspėjimai.
5. Reguliarūs skrydžio pranešimai – pranešimai susiję su orlaivio aptarnavimu, užlaikymais ir kitais įvykiais.

Pavyzdžiai:

1.	Mayday Mayday Mayday (Pan Pan)	Mayday Mayday Mayday (Pan Pan)
2.	Request QDM	Prašau QDM
3.	LY-LMI cleared to land	LY-LMI leidžiu tūpti
4.	Cloudbase 2000 feet	Debesų padas 2000 pėdų
5.	DEEBG is delayed one hour and will require refueling	DEEBG vėluoja vieną valandą ir prašo kuro užpylimo

Pelengatoriaus informacija

Orlaivių pilotai kartais prašo nurodyti kursą, pelengą ar jų vietą nuo aeronautinės stoties. Tuo tikslu yra naudojami Q kodai, kurių apibrėžimai pateikti žemiau.

Q kodai	Reikšmės
QFE	Atmosferinis slėgis aerodromo aukštyje.
QNH	Atmosferinis slėgis nuo vidutinio jūros lygio.
QDM	Orlaivio magnetinis kursas link aeronautinės stoties.
QDR	Orlaivio magnetinis pelengas nuo aeronautinės stoties.
QTE	Orlaivio tikrasis pelengas nuo aeronautinės stoties.
QUJ	Orlaivio tikrasis pelengas į aeronautinės stoties.

Naudojant Q kodų reikšmes, nusakant pelengą ar kursą neskaičiuojama vėjo įtaka.

Radijo dažnių pasiskirstymas

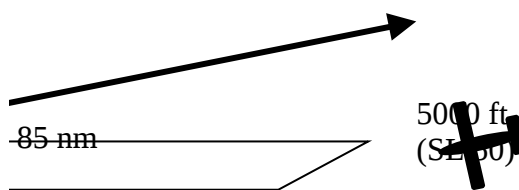
Pavadinimas	Dažnių diapazonas	Bangos ilgis	Panaudojimas
VLF Very low frequency Labai žemas dažnis	3-30 kHz	100 km - 10 km	Labai didelių atstumų navigacijoje
LF low frequency žemas dažnis	30-300 kHz	10 km – 1 km	NDB, Decca, Loran-C
MF Medium frequency Vidutinis dažnis	300-3,000 kHz	1 km – 100 m	NDB
HF High frequency Aukštas dažnis	3-30 MHz	100 m – 10 m	Aukšto dažnio radijo ryšiui
VHF Very High frequency Labai aukštas dažnis	30-300 MHz	10 m – 1 m	Labai aukšto dažnio radijo ryšiui, VDF, VOR, ILS
UHF Ultra High frequency Ultraaukštas dažnis	300-3,000 MHz	1 m – 10 cm	ILS glisada, DME, kai kurie apžvalgos radarai
SHF Super High frequency Super aukštas dažnis	3-30 GHz	10 cm – 1 cm	PAR, kai kurie apžvalgos radarai, doplerio efektu dirbantys radarai, radio aukštimačiai
EHF Extremely High frequency Ypač aukštas dažnis	30-300 GHz	1 cm – 1 mm	Aerodromo paviršiaus apžvalgos radaras

Aviaciniam radijo ryšiui priklausantys dažniai yra pasiskirtę nuo 118 MHz iki 136,975 MHz. Nuoseklus dažnių pasiskirstymas yra 8.33 MHz.

Esant VHF antžemeinei radijo stotiai, kuri siunčia signalus, orlaivio pilotas gali sužinoti kokių atstumų nuo VHF antžeminės radijo stoties gali priimti radijo signalus skrydžio metu. Apytikslis atstumas apskaičiuojamas pagal žemiau pateiktą formulę:

$$ATSTUMAS = 12 \times \sqrt{SL}$$

$$ATSTUMAS = 12 \times \sqrt{\frac{AUKŠTIS}{100}}$$

Radijo ryšio vedimo technika

Radijo ryšys suteikia galimybę pilotams ir antžeminiam personalui tiesiogiai bendrauti.

Radijo ryšio taisyklių nesilaikymas gali sukelti nesusipratimus bei nervinę įtampą ir dažnai būti orlaivių avarių ir incidentų priežastimi.

Radijo ryšio metu, ten kur numatyta, vartoti standartinę frazeologiją.

Pateikiamos radijo ryšio vedimo technologija ir taisyklės, kurių laikantis galima kokybiškai perduoti ir priimti informaciją.

1. Radijo ryšys pradedamas abonento iškvietimu ir, gavus iš jo atsakymą, perduodama informacija. Jeigu manoma, kad kviečiama radijo stotis iškvietėją girdi, pranešimas perduodamas pirminio ryšio metu.

2. Kad netrukdytumėte kitiems, prieš perduodami pranešimą, pasiklausykite eterio.

3. Susipažinkite su mikrofono naudojimo tvarka (technika).

4. Vartokit įprastą kalbos toną, kalbėkite pakankamai garsiai. Jei yra žinoma, kad pranešimas (ar jo dalis) bus užrašomi -kalbėkite lėčiau.

5. Prieš pradėdami kalbėti, paspauskite mikrofono mygtuką ir atleiskit jį tik baigę pranešimą. Stebėkit, kad "neužstrigtų" mygtukas. Tai labai erzina kitus ir atima jiems galimybę vesti ryšį.

6. Radijo ryšyje laikomasi nustatytos standartinės frazeologijos.

7. Už ryšio nustatymą atsako radijo stotis, turinti perduoti pranešimą (jeigu neesama kitokių nurodymų).

8. Kai antžeminė radijo stotis yra šaukiama kelių orlaivių vienu metu, eiliškumą ryšiui nustato antžeminė radijo stotis (skrydžių vadovas).

9. Jeigu orlaivis nori palaikyti ryšį su kitu orlaiviu darbinio dažniu arba pereiti dirbti kitu dažniu, jis turi gauti tam skrydžių vadovo leidimą.

Paraidinis informacijos perdavimas

RAIDĖ	ŽODIS	TARIMAS
--------------	--------------	----------------

A	ALPHA	<u>AL FAH</u>
B	BRAVO	<u>BRAH VOH</u>
C	CHARLIE	<u>CHAR LEE</u> or <u>SHAR LEE</u>
D	DELTA	<u>DELL TAH</u>
E	ECHO	<u>ECK OH</u>
F	FOXTROT	<u>FOKS TROT</u>
G	GOLF	<u>GOLF</u>
H	HOTEL	<u>HOH TELL</u>
I	INDIA	<u>IN DEE AH</u>
J	JULIETT	<u>JEW LEE ETT</u>
K	KILO	<u>KEY LOH</u>
L	LIMA	<u>LEE MAH</u>
M	MIKE	<u>MIKE</u>
N	NOVEMBER	<u>NO VEM BER</u>
O	OSCAR	<u>OSS CAH</u>
P	PAPA	<u>PAH PAH</u>
Q	QUEBEC	<u>KEH BECK</u>
R	ROMEO	<u>ROW ME OH</u>
S	SIERRA	<u>SEE AIR RAH</u>
T	TANGO	<u>TANG GO</u>
U	UNIFORM	<u>YOU NEE FORM</u> or <u>OO NEE FORM</u>
V	VICTOR	<u>VIK TAH</u>
W	WHISKY	<u>WISS KEY</u>
X	X-RAY	<u>ECKS RAY</u>
Y	YANKEE	<u>YANG KEY</u>
Z	ZULU	<u>ZOO LOO</u>

Aviacinės abėcėlės raidžių tarimas kirčiuojamas, kirčiuojami skiemenys yra pabraukti lentelėje. Vartojant lietuvių k. radijo ryšyje aviacinė abėcėlė nesikeičia.

Skaičių perdavimas

SKAIČIAI	TARIMAS ANGLŲ K.	TARIMAS LIETUVIŲ K.
----------	------------------	---------------------

0	ZE-RO	NULIS
1	WUN	VIENAS
2	TOO	DU
3	TREE	TRYS
4	FOW-er	KETURI
5	FIFE	PENKI
6	SIX	ŠEŠI
7	SEV-en	SEPTYNI
8	AIT	AŠTUONI
9	NIN-er	DEVYNI
Decimal	DAY-SEE-MAL	KABLELIS
Hundred	HUN-dred	ŠIMTAS
Thousand	TOU-SAND	TŪKSTANTIS

SKAIČIAI	SKAIČIŲ PERDAVIMAS ANGLŲ K. IR LIETUVIŲ K.
10	ONE ZERO <i>DEŠIMT (VIENAS NULIS)</i>
65	SIX FIVE <i>ŠEŠIASDEŠIMT PENKI (ŠEŠI PENKI)</i>
100	ONE HUNDRED <i>ŠIMTAS</i>
482	FOUR EIGHT TWO <i>KETURI AŠTUONI DU</i>
1000	ONE THOUSAND <i>TŪKSTANTIS</i>
2500	TWO THOUSAND FIVE HUNDRED <i>DU TŪKSTANČIAI PENKI ŠIMTAI</i>
7000	SEVEN THOUSAND <i>SEPTYNI TŪKSTANČIAI</i>
11 000	ONE ONE THOUSAND <i>VIENUOLIKA TŪKSTANČIŲ</i>
25 000	TWO FIVE THOUSAND <i>DVIDEŠIMT PENKI TŪKSTANČIAI</i>
39 248	THREE NINE TWO FOUR EIGHT <i>TRYS DEVYNI DU KETURI AŠTUONI</i>

Skaičiai, kurie turi dešimtąsias ir šimtąsias dalis, perduodami po sveikųjų skaičių pasakant žodį “KABLELIS”. Dažnių skaitmeninė išraiška po kablelio gali turėti tris skaičius, jei skrydžiai vykdomi teritorijose, kur dažnių pasiskirstymas yra kas 8.33kHz.

SKAIČIAI	PERDAVIMAS ANGLŲ K. IR LIETUVIŲ K.
118.0	ONE ONE EIGHT DECIMAL ZERO <i>ŠIMTAS AŠTUONIOLIKA KABLELIS NULIS</i>

	<i>arba</i> VIENAS VIENAS AŠTUONI KABLELIS NULIS
118.1	ONE ONE EIGHT DECIMAL ONE ŠIMTAS AŠTUONIOLIKA KABLELIS VIENAS <i>arba</i> VIENAS VIENAS AŠTUONI KABLELIS VIENAS
120.37	ONE TWO ZERO DECIMAL THREE SEVEN ŠIMTAS DVIDEŠIMT KABLELIS TRYS SEPTYNI <i>arba</i> VIENAS DU NULIS KABLELIS TRYS SEPTYNI
132.125	ONE THREE TWO DECIMAL ONE TWO FIVE ŠIMTAS TRISDEŠIMT DU KABLELIS VIENAS DU PENKI <i>arba</i> VIENAS TRYS DU KABLELIS VIENAS DU PENKI

Pateikiama informacija susijusi su skaičių perdavimu.

INFORMACIJA	PERDAVIMAS LIETUVIŲ K. IR ANGLŲ K.
Orlaivio šaukinys	
LIL 420	Lietuvos avialinijos keturi du nulis <i>Lithuanian four two zero</i>
Skrydžių lygiai	
SL 70	Septyniašdešimtas skrydžių lygis (Skrydžių lygis septyni nulis) <i>Flight level seven zero</i>
SL100	Skrydžių lygis šimtas <i>Flight level one hundred</i>
SL 180	Šimtas aštuoniasdešimtas skrydžių lygis (Skrydžių lygis vienas aštuoni nulis) <i>Flight level one eight zero</i>
SL 200	Skrydžių lygis du šimtai (Skrydžių lygis du nulis nulis) <i>Flight level two zero zero</i>
Kursas	
080°	Kursas aštuoniasdešimt (nulis aštuoni nulis) <i>Heading zero eight zero</i>
100°	Kursas šimtas (vienas nulis nulis) <i>Heading one zero zero</i>

Vėjo kryptis ir greitis	
200/70kt	Vėjas dušimtai laipsnių septyniasdešimt mazgų <i>Wind two zero zero degrees seven zero knots</i>
160/18kt, gūšiai 30kt	Vėjas šimtas šešiasdešimt laipsnių aštuoniolika gūšiai trisdešimt mazgų <i>Wind one six zero degrees one eight knots gusting three zero knots</i>
Atsakiklio kodai	
4203	Skvok-as (kodas) keturi du nulis trys <i>Squawk four two zero three</i>
3132	Skvok-as (kodas) trys vienas trys du <i>Squawk three one three two</i>
Kilimo-tūpimo takas (KTT)	
35	Juosta (KTT) trys penki <i>Runway three five</i>
02	Juosta (KTT) nulis du <i>Runway zero two</i>
Aukštimačio nustatymas	
QNH 1010 hPa	QNH tūkstantis dešimt (vienas nulis vienas nulis) <i>QNH one zero one zero</i>
QFE 995 hPa	QFE devyni šimtai devyniasdešimt penki (QFE devyni devyni penki) <i>QEF nine nine five</i>
Altitudė, santykinis aukštis	
500 m	Penki šimtai metrų <i>Five hundred metres</i>
3400 ft	Trys tūkstančiai keturi šimtai pėdų <i>Three thousand four hundred feet</i>
12000 ft	Dvylika tūkstančių pėdų <i>One two thousand feet</i>
Matomumas	
600 m	Matomumas šeši šimtai metrų <i>Visibility six hundred metres</i>
1000 m	Matomumas tūkstantis metrų <i>Visibility one thousand metres</i>
5 km	Matomumas penki kilometrai <i>Visibility five kilometres</i>

Matomumas ant KTT	
450 m	RVR keturi šimtai penkiasdešimt metrų <i>RVR four five zero metres</i>
500 m	RVR penki šimtai metrų <i>RVR five hundred metres</i>
1200 m	RVR tūkstantis du šimtai metrų <i>RVR one thousand two hundred metres</i>
Vertikalus (aukštėjimo ar žemėjimo) greitis	
1000 ft/min	Tūkstantis pėdų per minutę <i>One thousand feet per minute</i>
5m/s	Penki metrai per sekundę <i>Five metres per second</i>
Orlaivio greitis	
140 kt	Šimtas keturiasdešimt mazgų <i>One four zero knots</i>
200 kt	Du šimtai mazgų <i>Two zero zero knots</i>

Laiko perdavimas

Perduodant laiką radijo ryšiu, dažniausiai naudojamos minutės. Jeigu yra tikimybė, kad priimančysis gali nesuprasti, tokiu atveju perduodamos ir valandos.

LAIKAS	PERDAVIMAS LIETUVIŲ K. IR ANGLŲ K.
0706	Nulis šeši arba nulis septyni nulis šeši <i>Zero six or zero seven zero six</i>
1400	Keturiolika nulis nulis arba vienas keturi nulis nulis <i>One four zero zero</i>
2037	Trys septynios arba du nulis trys septynios <i>Three seven or two zero three seven</i>

Standartiniai žodžiai ir frazės

ACKNOWLEDGE Let me know that you have received and understood this message	PRIPAŽINTI Praneškite, jog priėmėte ir supratot šį pranešimą
--	--

AFFIRM Yes	PATVIRTINAM Taip
APPROVED Permission for proposed action granted	GALIMA Duodamas leidimas numatytiems veiksmams
BREAK I hereby indicate the separation between portions of the message (To be used where there is no clear distinction between the text and other portions of the message)	PAUZĖ Šiuo būdu nurodomi tarpai tarp pranešimo dalių. Vartojama, kai nėra aiškaus skirtumo tarp teksto ir kito pranešimo dalių
BREAK BREAK I hereby indicate the separation between messages transmitted to different aircraft in a very busy environment	PAUZĖ PAUZĖ Šiais žodžiais atskiriami pranešimai, perduodami skirtingiems orlaiviams, kai eteris labai užimtas
CANCEL Annul the previously transmitted message	ATŠAUKIAM, ANULIUOJAM Panaikinkiami anksčiau perduoti leidimai
CHECK Examine a system or procedure (No answer is normally expected)	PATIKRINIMAS Patikrinkite sistemą ar procedūrą. (Paprastai atsakymas nebūtinai)
CLEARED Authorised to proceed under the conditions specified	LEISTA Leidžiu atlikti veiksmus nurodytom sąlygom
CONFIRM Have I correctly received the following ...? or Did you correctly receive this message?	PATVIRTINKITE Ar teisingai aš supratau pranešimą ...? <i>arba</i> Ar jūs teisingai priėmėt šį pranešimą?
CONTACT Establish radio contact with	RYŠYS SU... Nustatykit radijo ryšį su ...
CORRECT That is correct	TEISINGAI Tai teisinga
CORRECTION An error has been made in this transmission (or message indicated). The correct version is	PATAISA, TAISAU Padaryta klaida. Teisingai yra taip...
DISREGARD	NEKREIPKIT DĖMESIO

Consider that transmission as not sent	Manykit, kad šis pranešimas (nurodymas) nebuvo jums perduotas
GO AHEAD Proceed with your message <i>This message is not normally used in surface movement communications</i>	TĘSKIT Tęskit savo pranešimą
HOW DO YOU READ What is the readability of my transmission	KAIP MANE GIRDITE Kaip girdite mano pranešimą?
I SAY AGAIN I repeat for clarity or emphasis	KARTOJU Aš kartoju dėl aiškumo ar pabrėždamas
MONITOR Listen out on (frequency)	KLAUSYTIS Klausytis nurodytu radiodažniu
NEGATIVE No or Permission not granted or That is not correct	KLAIDA, DRAUDŽIU Ne, <i>arba</i> leidimas neduodamas, <i>arba</i> tai yra neteisinga
OUT This exchange of transmissions is ended and no response is expected <i>This word is not normally used in VHF communications</i>	PABAIGA Radijo ryšys šiuo dažniu baigtas ir atsakymo nelaukiama
OVER My transmission is ended and I expect a response from you <i>This word is not normally used in VHF communications</i>	BAIGIAU Mano perdavimas baigtas ir aš laikiu atsakymo
READBACK Repeat all, or the specified part, of this message back to me exactly as received	PAKARTOKIT Pakartokit viską ar dali pranešimo tiksliai kaip priėmėte
RECLEARED A change has been made to your last clearance and this new clearance supersedes your previous clearance or part thereof	NAUJAS LEIDIMAS Yra pakeitimai paskutiniame leidime, kuri jūs gavote. Pakeistas ankstesnis leidimas arba jo dalis
REPORT Pass me the following information	PRANEŠKIT Praneškite man šią informaciją
REQUEST I should like to know ..., or I wish to obtain...	PRAŠAU Aš norėčiau žinoti ..., aš pageidaučiau gauti...

<p>ROGER I have received all of your last transmission <i>Never to be used in reply to a question requiring READ BACK or a direct answer in the affirmative (AFFIRM) or negative (NEGATIVE)</i></p>	<p>SUPRATAU Aš priėmiau visą jūsų paskutinę informaciją. <i>Pastaba: kai kuriais atvejais neturi būti vartojamas, kada priimtas pranešimas reikalauja atsakymo formos - "PAKARTOTI" arba reikalingas tiesioginis atsakymas "PATVIRTINAM: TEIGIAMAI" arba "DRAUDŽIAM: KLAIDA"</i></p>
<p>SAY AGAIN Repeat all, or the following part, of your last transmission</p>	<p>PAKARTOKIT Pakartokit viską ar dalį jūsų pranešimo</p>
<p>SPEAK SLOWER Reduce your rate of speech</p>	<p>KALBĖKIT LĖČIAU Sulėtinkit kalbėjimo tempą</p>
<p>STANDBY Wait and I will call you</p>	<p>IŠKVIESIU Laukit iki jus iškviesiu</p>
<p>VERIFY Check and confirm with originator</p>	<p>PASITIKRINKIT Patikrinkit ir palyginkit su originalu</p>
<p>WILCO Abbreviation for "Will Comply". I understood your message and will comply with it</p>	<p>PADARYSIM (trumpinys "will comply"). Supratome pranešimą, mes laikysimės taisyklių ir vykdysime jūsų nurodymus</p>
<p>WORDS TWICE As a request — Communication is difficult. Please send every word or group of words twice As information — Since communication is difficult, every word or group of words in this message will be sent twice</p>	<p>ŽODŽIUS DUKART Prašant - Ryšys apsunkintas. Prašom siųsti kiekvieną žodį ar žodžių grupes dukart. Perduodant informaciją - Kadangi ryšys blogas, kiekvienas žodis arba žodžių grupė šiame pranešime bus perduodami dukart.</p>

Šaukiniai

Radio stoties šaukiniai

Radijo stotis yra atpažįstama pagal dislokacijos vietos pavadinimą ir indeksą. Indeksas parodo aptarnavimo rūšį ar teikiamas paslaugas. Kai ryšys yra stabilus,

radijo stoties pavadinimas (vietovardis) arba indeksas gali būti praleisti.

ŠAUKINYS	VADAVIETĖ ar TARNYBA
KONTROLĖ <i>CONTROL</i>	Regiono skrydžių valdymo centras <i>Area control centre</i>
RADARAS <i>RADAR</i>	Radiolokatorius, radaras <i>Radar</i>
PRIEIGA <i>APPROACH</i>	Prieigų skrydžių valdymas <i>Approach control</i>
ATVYKIMAS <i>ARRIVAL</i>	Prieigų atvykimo skrydžių valdymas radaru <i>Approach control radar arrivals</i>
IŠVYKIMAS <i>DEPARTURE</i>	Prieigų išvykimo skrydžių valdymas radaru <i>Approach control radar departures</i>
BOKŠTAS <i>TOWER</i>	Aerodromo skrydžių valdymas <i>Aerodrome control</i>
ŽEMĖ <i>GROUND</i>	Judėjimo žemėje kontrolė <i>Surface movement control</i>
TIEKĖJAS <i>DELIVERY</i>	Leidimų pristatymas <i>Clearance delivery</i>
TŪPIMO RADARAS <i>PRECISION</i>	Tikslaus artėjimo (užėjimo) radaras <i>Precision approach radar</i>
PELENGATORIUS <i>HOMER</i>	Krypties nustatymo stotis (pelengatorius) <i>Direction finding station</i>
INFORMACIJA <i>INFORMATION</i>	Skrydžio informacijos tarnyba <i>Flight information service</i>
PERONAS <i>APRON</i>	Perono kontrolės/vadovavimo paslaugos <i>Apron control/management service</i>
DISPEČERIS <i>DISPATCH</i>	Kompanijos pranešėjas <i>Company dispatch</i>
RADIJO <i>RADIO</i>	Aeronautinė stotis <i>Aeronautical station</i>

Orlaivio šaukiniai

ŠAUKINYS	ŠAUKINIO PAVYZDŽIAI
Charakteristikos, atitinkančios orlaivio registravimo žymėjimą.	LY-ABD D-EEMS

Orlaivio tipas arba modelis ir atpažinimo ženklas.	Cessna LY-LMH Pipper G-ABCD
Aviakompanijos, eksploatuojančios orlaivį, pavadinimas ir orlaivio registravimo ženklai.	Kaunas ABD Fastair DRTG
Aviakompanijos, eksploatuojančios orlaivį, pavadinimas ir skridimo (reiso) numeris.	DLH 3679 BTI 990

Radio ryšio metu galima trumpinti orlaivio šaukinį. Orlaivio pilotas gali vartoti sutrumpintą šaukinį, kai tai pirmiau padarė skrydžių vadovas. Šaukinys yra priskirtas orlaiviui ir yra nekeičiamas, nebent kilus netikrumui atpažįstant kelis orlaivius dėl šaukinių panašumo, skrydžių vadovas nurodo orlaiviui laikinai vartoti naują, laikinai pakeistą, šaukinį.

SUTRUMPINTAS ŠAUKINYS	PAVYZDŽIAI
Pirmas ir du pakutiniai orlaivio atpažinimo ženklai.	G-BE L-KL
Orlaivio tipas arba modelis ir du paskutiniai orlaivio registravimo ženklai.	Cessna DR Pipper EK
Orlaivį eksplotuojančios kompanijos pavadinimas ir du paskutiniai registravimo ženklai	Lietuva BD Fastair TG

Pagal radio ryšio taisykles, jei orlaivis yra priskirtas sunkiesiems orlaiviams pagal sukeliama valkties turbulenciją, pirminio ryšio metu orlaivio pilotas po šaukinio vartoja žodį „SUNKUS“ (HEAVY).

Pagal valkties turbulenciją orlaiviai skirstomi į:

- H**- sunkius (*heavy*), kurių masė 136t ir daugiau,
- M** – vidutinius (*medium*), kurių masė nuo 7t iki 136t,
- L** – lengvus (*light*), kurių masė mažiau 7t.

Radio ryšio patikrinimo procedūros

Radio ryšio patikrinimo tvarka:

- Aeronautinės radio stoties pavadinimas
- Orlaivio šaukinys
- Žodžiai „RADIO RYŠIO PATIKRINIMAS“ (RADIO CHECK)

Atsakas tikrinant radijo ryšį:

- Kviečiančios radijo stoties pavadinimas
- Atsakančios radijo stoties pavadinimas
- Girdimumo įvertinimas.

Transliacijos girdimumas transliuojamas pagal girdimumo skalę.

GIRDIMUMAS	REIKŠMĖ
1	Nesuprantamai (negirdimas) <i>Unreadable</i>
2	Girdim nuotrupom <i>Readable now and then</i>
3	Girdim su sunkumais <i>Readable but with difficulty</i>
4	Aiškiai <i>Readable</i>
5	Puikiai <i>Perfectly readable</i>

Kada antžeminė radijo stotis nori suderinti imtuvo ar siųstuvo darbą, operatorius balsu neskubėdamas skaičiuoja iki dešimties: VIENAS, DU, TRYS ir t.t., po to pasako radijo stoties šaukinį. Jei orlaivis nori pasiųsti bandomuosius signalus radijo stoties derinimui, jis turi gauti priimančios radijo stoties sutikimą sutikimą.

Informacijos pakartojimas

Jeigu yra dvejonų, kad išsiųstas pranešimas yra nepilnai ar visai nesuprastas, tai tokiu atveju prašoma atkartoti visą pranešimą, pranešimą dalimis, kurios buvo nesuprastos.

PAKARTOKIT	SAY AGAIN
PAKARTOKIT PUNKTĄ	SAY AGAIN... (item)
PAKARTOKIT VISKĄ IKI	ALL BEFORE
PAKARTOKIT PO	ALL AFTER
PAKARTOKIT VISKĄ TARP... IR ...	ALL BETWEEN... AND...

Sąlygos leidimai

Sąlygos leidimai yra išduodami skrydžių valdymo tarnybos. Juos sudaro:

- Orlaivio šaukinys
- Sąlyga
- Sąlygos subjektas
- Nurodymas, instrukcija.

Žemiau pateikti keli sąlygos leidimų pavyzdžiai.

LYLMA / after the landing / B737 / line up RW.

FINAIR 554 / after departure climb straight ahead until 3000 ft / before turning right. / Cleared for take-off.

DEREF / after crossing your way / A310 / continue taxi to holding point.

Orlaivio pilotas privalo atkartoti sąlygos leidimus ta pačia tvarka, kaip jie ir buvo išduoti, tik orlaivio šaukinys pasakomas pranešimo gale.

Meteorologinė informacija

Meteorologinė informacija būtina vykdant skrydžius. Ji gaunama įvairių pranešimų būdu, kurių sudėtyje dažniausiai nurodomi šie elementai:

- pranešimo tipas
- vietos pavadinimas
- prognozės laikas
- žemės paviršiaus vėjas:
 - kryptis (laipsniais)
 - stiprumas (mazgais)
- matomumas
 - matuojamas metrais ar kilometrais, priklausomai nuo reikšmės
- matomumas ant kilimo-tūpimo tako (RVR)
 - matuojamas metrais
- esama oro būseną
- debesys, debesuotumas
 - FEW 1-2 okt
 - SCT (scattered) 3-4 okt
 - BKN (broken) 5-7 okt
 - OVC (overcast)
- CAVOK – tai matomumas, debesys ir esamos oro sąlygos geresnės už nustatytąsias reikšmes ar sąlygas, jos yra
 - matomumas 10 km ir daugiau
 - nėra debesų žemiau 5000 ft, bei CB
 - nėra kitų oro reiškinių aerodromo apylinkėse
- oro temperatūra ir rasos taškas
 - matuojami laipsniais pagal Celcijų
- QNH, QFE
 - matuojami hPa
- kita papildoma informacija

Meteorologinės prognozės

Norint gauti tikslią meteorologinę informaciją galima naudotis šiais šaltiniais:

- **ATIS** – aerodromo rajono informacijos automatinio perdavimo paslauga.
- **VOLMET** – meteorologinė informacija skrendantiems orlaiviams.
- **SIGMET** – maršruto oro reiškinių, galinčių turėti įtakos orlaivių skrydžių saugai, informacija. Sudaroma, kai faktiškai stebimi ir kai prognozuojami pavojingi meteoreiškiniai.
- **AIRMET** – pavojingų meteoreišinių prognozė iki žemutinio skrydžių lygio.
- **ROFOR** – maršrutų prognozė.
- **WINTEMS** – aviacinė aukštuminio vėjo ir temperatūros prognozė.

- **AIREP** – pranešimas iš oro. Orlaivio įgulos informacija apie meteorologinius reiškinius.
- **TAF** – aerodromo prognozė.
- **GAMET** – bendrosios aviacijos žemųjų skrydžių lygių zonos orų prognozės.
- **METAR** – reguliarieji aerodromo orų pranešimai.
- **SPECI** – speciali informacija apie faktinius meteo reiškinius ir elementus.

Kilimo-tūpimo tako būklė

Orlaivio pilotui yra svarbi informacija apie kilimo-tūpimo tako būklę artėjant tūpimui. Skrydžių vadovas gali perduoti informaciją apie kilimo-tūpimo tako būklę naudodamas terminus: DRĖGNA (*DAMP*), ŠLAPIA (*WET*), BALOS (*WEATER PATCHES*), PADENGTA VANDENIU (*FLOODED*), PADENGTA SNIEGU (*COVERED WITH SNOW*), PLIURĖ (*SLUSH*), LEDAS (*ICE*)...

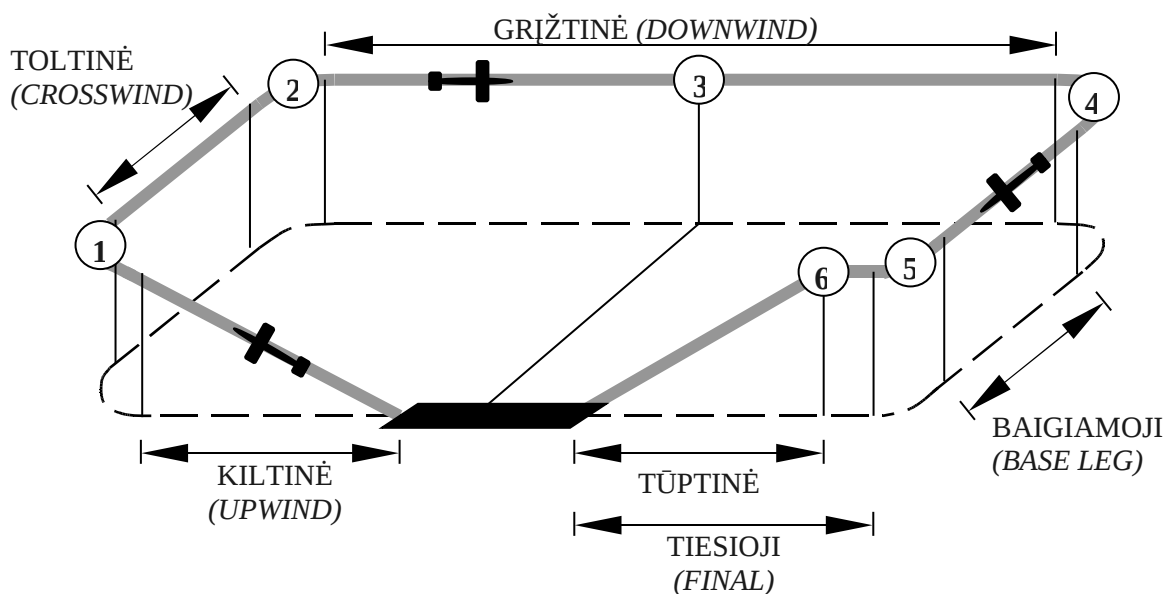
Kilimo-tūpimo tako sukibimo koeficientas

Neesant geroms meteorologinėms sąlygoms, orlaivio pilotui svarbus kilimo-tūpimo tako sukibimo koeficientas (*braking action*), kad galėtų įvertinti tūpimo sąlygas. Sukibimo koeficientas yra matuojamas trijose taškuose ant kilimo-tūpimo tako. Galimos sukibimo koeficiento reikšmės pateiktos žemiau.

REIKŠMĖ	PAVADINIMAS	KODAS
0.40 ir daugiau	Geras <i>Good</i>	5
0.39 – 0.36	Vidutinis geras <i>Medium to good</i>	4
0.35 – 0.30	Vidutinis <i>Medium</i>	3
0.29 – 0.26	Vidutinis blogas <i>Medium to poor</i>	2
0.25 ir mažiau	Blogas <i>Poor</i>	1

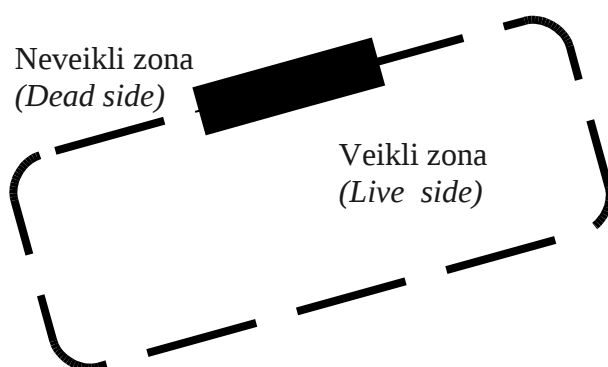
Skrydžiai aerodromo ratu

Aerodromo rato sudedamieji elementai pavaizduoti žemiau.

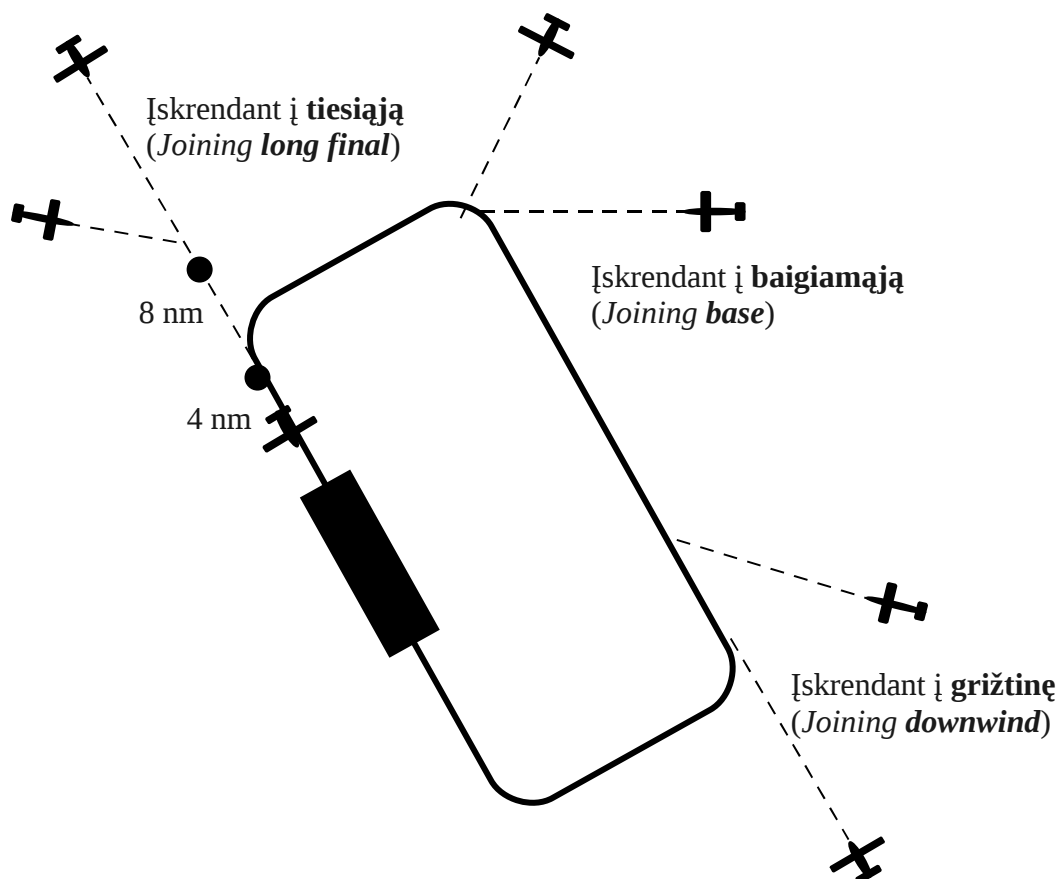
- 1 – I posūkis (*turn*)
- 2 – II posūkis (*turn*)
- 3 – kilimo-tūpimo tako traverzas (*abeam*)
- 4 – III posūkis (*turn*)
- 5 - IV posūkis (*turn*)
- 6 – įėjimo į glisadą taškas (*final fix*)

Skrydžių aerodromo ratas skirstomas į zonas.

Įskridimas į aerodromo ratą

Orlaivio pilotui paprašius įskristi į aerodromo ratą, nurodymai duodami atsižvelgiant į eismą, išduodamas leidimas įskristi į aerodrominį ratą, nurodoma rato kryptis, naudojamas kilimo-tūpimo takas, aukštis, bei išduodama informacija apie kitus orlaivius skrendančius aerodromo ratu. Įskristi į aerodrominį ratą galima įskrendant į tiesiąją, baigiamąją, grįžtinę.

Jei orlaivis baigiamajame artėjimo etape praneša savo vietą būdamas arčiau 4nm (7km) nuo kilimo-tūpimo tako slenksčio, vartojamas žodis TIESIOJI (*FINAL*), jei esant toliau 4nm (7km) – tai vadinama TOLIMA TIESIOJI (*LONG FINAL*). Tolima tiesioji yra tarp 4nm ir 8nm.

Antrinė radiolokacija

Orlaivyje esant atsakikliui, skrydžių vadovas gaun reikalingą informaciją apie orlaivi antrinės radiolokacijas dėka. Frazės ir jų reikšmės perduodamos orlaiviams, turinčiam atsakyklį (transponderį) pateiktos žemiau.

SQUAWK (code)	SKVOK-as (KODAS)
CONFIRM SQUAWK	PATVIRTINKITE KODĄ (SKVOK-a)
RESET (mode) (code)	PERRINKIT KODĄ (SKVOK-a)
SQUAWK IDENT	ATSAKIKLĮ ATPAŽINIMUI
SQUAWK MAYDAY	ATSAKIKLIS MAYDAY
SQUAWK STAND BY	ATSAKIKLIS LAUKTI
SQUAWK CHARLIE	ATSAKIKLIS (SKVOK-a) ČIARLI
CHECK ALTIMETER SETTING AND CONFIRM level	PASIRINKIT AUKŠTIMAČIO SLĖGO SKALĘ IR PATVIRTINKIT AUKŠTĮ
STOP SQUAWK CHARLIE WRONG INDICATION	IŠJUNKIT SKVOK (KODĄ) ČARLI KLAIDINGA INDIKACIJA
VERIFY LEVEL	PATIKRINKIT AUKŠTĮ (lyginti aukštimačio rodomą aukštį orlaivyje su skrydžių vadovo nurodytu aukščiu)
CHECK ID SQUAWK	PATIKRINTI ATPAŽINIMO SKVOK (KODĄ) (jei orlaivis turi kodą „S“)

Bendroji frazeologija

Radijo ryšio frazeologijos tikslas yra suvienodinti ir supaprastinti radijo ryšio vartojimą. Detalizuoti frazeologijos pavyzdžius kiekvienai galimai situacijai neįmanoma, tačiau, siunčiant pranešimus ir laikantis nustatytų taisyklių, klaidų galima išvengti. Kai kurie aviaciniai sutrumpinimai yra pripažinti vartotojų ir tapo aviacinės terminologijos dalimi (CB, VMC NOTAM, STAR, SID, RVR, QNH, QFE, ...). Radijo ryšio metu gali būti praleidžiami kaikurie žodžiai, jei tai nesukels dviprasmių terminų supratimo. Jie yra:

- PAVIRŠIUS (*SURFACE*) - susijusį su paviršiaus vėjo kryptimi ir greičiu.
- LAIPSNIAI (*DEGREES*) - susijusį su radaro teikiama kryptimi.
- MATOMUMAS (*VISIBILITY*), DEBESYS (*CLOUD*), AUKŠTIS (*HEIGHT*) - meteorologiniuose pranešimuose.
- HEKTOPASKALIAI (*HECTOPASCALS*) - perduodant atmosferinį slėgį aukštimačiams.

Orlaivio vietos pranešimai

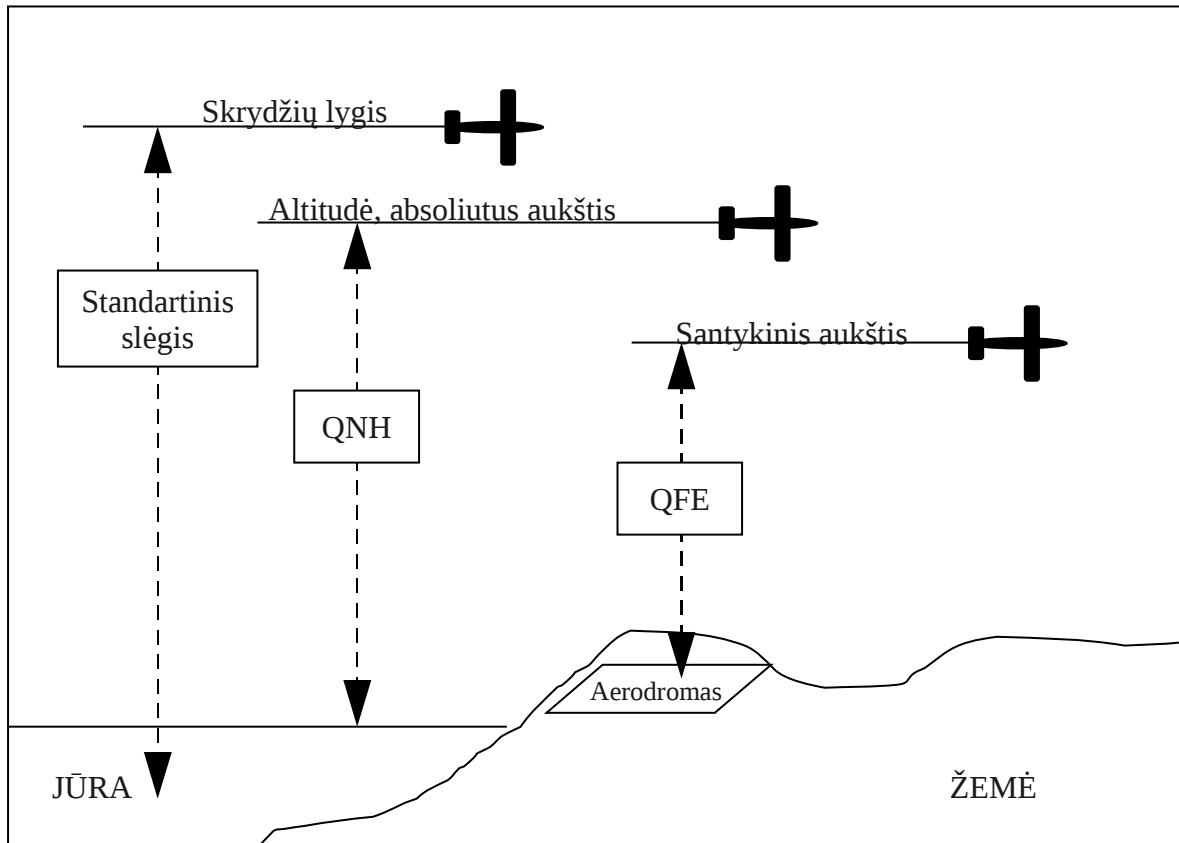
ORL vietos pranešimą turi sudaryti žemiau nurodyti elementai:

- **orlaivio atpažinimo šaukinys** (*aircraft identification*),
- **vieta** (*position*),
- **laikas** (*time*), pranešant laiką, reikėtų pranešti tik valandų minutes, bet jeigu gali kilti neaiškumai, reikėtų pranešti ir valandas;
- **skrydžio lygis ar aukštis** (*flight level or altitude*),
- **būsimoji vieta ir praskridimo laikas** (*next position and time over*).

Orlaivio vietos pranešimo elementai aukštis bei būsimoji vieta ir praskridimo laikas gali būti praleisti, jei tai numatyta regioniniuose susitarimuose.

Kai skrydis yra kontroliuojamas naudojantis antrine radiolokacija (SSR) ir skrydžių vadovui nurodžius, orlaivio vadas gali nebūtinai pranešti kontrolinius punktus.

Aukščio pranešimai

Aukščiai yra skirstomi pagal nustatytą ar pasirinktą slėgį. Jie skirstomi:

- **Skrydžio lygis** (*flight level*) – orlaivio skrydžio aukštis, išmatuotas nuo standartinio slėgio.
- **Altitudė (absoliutus aukštis)** (*altitude*) - orlaivio skrydžio aukštis išmatuotas pagal QNH slėgį.
- **Santykinis aukštis** (*height*) –išmatuotas pagal QFE slėgį.

Pereinamasis lygis yra žemiausias esamas skrydžio lygis, kuris gali būti naudojamas virš absoliutaus pereinamojo aukščio, nustatyto atitinkamam aerodromui.

Aukščiamojo nustatymo duomenys hektopaskaliais pateikiami orlaivio pilotui suapvalinti iki mažesnio sveikąjo skaičiaus.

Nelaimės ir skubos procedūros

Nelaimės ir skubos procedūros detalai nurodytos Annex 10, Volum II, Chapter 5. Šias procedūras nusako būviai ir pranešimai.

Nelaimė (distress) – tai būvis, kurio metu esti rimtas ir/arba neišvengiamas pavojus ir būtina neatidėliotina pagalba. Žodis “MAYDAY” pranešimo pradžioje nurodo nelaimę. “MAYDAY” – prancūziškai “M’aider” (padėk man). MAYDAY signalas yra ekvivalentus signalui SOS, kuris Morzės abecelė šifruojamas taip:

“ . . . — — — . . . “

Skuba (urgency) – tai būseną, susijusi su orlaivio arba asmenų, esančių orlaivyje, kuriems neatidėliotina pagalba nebūtina, saugumu. Žodžiai “PAN PAN” pranešimo pradžioje – skubą. “PAN” – prancūziškai “Panne” (avarija). PAN PAN signalas yra ekvivalentus signalui XXX, kuris Morzės abecelė šifruojamas taip:

“ — . . — — . . — — . . — “

Žodžiai “MAYDAY” ar “PAN PAN” turi būti ištarti tris kartus prieš pranešimus apie nelaimę ar skubą (MAYDAY MAYDAY MAYDAY arba PAN PAN PAN PAN PAN PAN).

Nelaimės pranešimas turi pirmenybę visų kitų pranešimų atžvilgiu. Skubos pranešimas turi pirmenybę visų kitų pranešimų atžvilgiu, išskyrus nelaimės pranešimą. Pilotai, vartojantys nelaimės ar skubos šaukinius, turi stengtis, pagal galimybę, kalbėti lėtai ir aiškiai, taip, kad būtų išvengta kartojimų. Orlaivio pilotai, kad išvengtų pavojingos situacijos blogėjimo, turi prašyti pagalbos.

Nelaimės ar skubos signalai turi būti perduodami darbinio dažniu. Avariniam tarptautiniam ryšiui yra skirtas 121.5 MHz dažnis. Šie nuostatai neatmeta kitų dažnių panaudojimo galimybes. Jei antžeminė stotis, kviečiama orlaivio, esančio nelaimėje, neatsako, tuomet bet kuri kita antžeminė radijo stotis, girdinti orlaivio nelaimės pranešimą, teikia įmanomą jam pagalbą. Jei pranešimo apie nelaimę adresatas negirdi, orlaivis, išgirdęs tokį pranešimą, retransliuoja.

Nelaimės skubos pranešimai turėtų apimti kuo daugiau nurodytų elementų tokia eilės tvarka:

- stoties adresato pavadinimas;
- orlaivio atpažinimo indeksas (šaukinys);
- nelaimės būvio charakteristika;
- orlaivio vado ketinimai;
- orlaivio vieta, aukštis, kursas;
- bet kuri kita naudinga informacija.

Atsakiklio kodai priskiriami orlaiviams patekusiems į nelaimę:

7500 – užgrobtas orlaivis,

7600 – orlaivis praradęs ryšį,

7700 – avarijos ištiktas orlaivis, dažniausiai dėl techninių problemų.

Tylos periodo įvedimas

Orlaivis, esantis avarinėje būsenoje, arba radijo stotis, retransliuojanti to orlaivio pranešimus, gali įvesti tylos periodą visiems orlaiviams, dirbantiems tuo dažniu, arba konkrečiam orlaiviui, kuris įsiterpia į avarinį ryšį. Šiuo atveju iki avarinės situacijos pabaigos orlaivis ar orlaiviai privalo tylėti. Tylos periodo įvedimui naudojamos šios frazės:

VISOMS STOTIMS, (aeronautinės stoties šaukinys), RYŠIUI STOP (NUTRAUKIT PERDAVIMĄ), MAYDAY

ALL STATIONS ,(radio station callsign) STOP TRANSMITTING. MAYDAY

(orlaivio šaukinys), STOP RYŠIUI (NUTRAUKIT PERDAVIMĄ), MAYDAY

(aircraft callsign) STOP TRANSMITTING. MAYDAY

Nelaimės ir tylos periodo pabaiga

Pasibaigus orlaivio nelaimės situacijai, jis turi atšaukti nelaimės būseną. Nelaimės būsenai atšaukti naudojama frazė ;

NELAIMĖ BAIGĖSI
CANCEL DISTRESS

Kada antžeminė stotis, kontroliuojanti orlaivį nelaimėje, sužino, jog nelaimė baigėsi, ji atšaukia tylos periodą, naudodama tokią frazę:

VISOMS STOTIMS, (aeronautinės stoties šaukinys), ORLAIVIO NELAIMĖS
SIGNALAS BAIGĖSI

ALL STATIONS (radio station callsign) DISTRESS TRAFFIC ENDED

Avarinis žemėjimas

Kai orlaivis praneša apie avarinį žemėjimą, skrydžių vadovas imasi visų įmanomų priemonių, kad apsaugotų kitus orlaivius. Po bendros, išpėjamos informacijos apie avarinio žemėjimo paskelbimą turėtų sekti konkretūs nurodymai. Avarinio žemėjimo įvardinimo frazė yra:

AVARINIS ŽEMĖJIMAS
EMERGENCY DESCENT

Radijo ryšio praradimas

Pastebėjus, kad yra problemos su radijo ryšiu, reikia atlikti veiksmus, padedančius nustatyti priežastį dėl radijo ryšio praradimo, patikrinti ar:

- teisingai nustatytas radijo stoties dažnis,
- teisingai sujungta audio įranga,
- garsas ne nustatytas ant minimumo,
- mikrofonas ar ausinės nėra gerai įjungtos,
- neužstrigusi tangentė,
- neesate kviečiamos radijo stoties negirdimumo zonoje,
- kviečiama antžeminė stotis dirba (darbo laikas nurodomas AIP ir esant pasikeitimams NOTAM)

Taip pat reiktų išbandyti orlaivio radijo stoties darbą, tuo tikslu vykdant tokius veiksmus:

- pabandyti nustatyti radijo ryšį su atsargine radijo stotimi,
- pabandyti užmegzti radijo ryšį su kitu orlaiviu,
- išbandyti kitą dažnį arba kviešti avariniu dažniu 121,5 MHz.

Jei ryšio bandymai nurodyti nesėkmingi, orlaivis norimą perduoti pranešimą siunčia du kartus prieš tai pavartodamas frazę:

PERDUODAM AKLAI
TRANSMITING BLIND

Kai orlaivis negali užmegzti ryšio dėl imtuvo gedimo, jis turi perduoti pranešimą nustatytu laiku arba nustatytoje vietoje darbinio dažniu, prasidedančiu fraze:

PERDUODAM AKLAI DĖL IMTUVO GEDIMO
TRANSMITING BLIND DUE TO RECEIVER FAILURE

Pranešimas transliuojamas du kartus ir informuojama apie kito ryšio laiką. Orlaivio vadas, kuriam buvo teikiamos skrydžių valdymo arba konsultacinės paslaugos, vadovaudamasis nurodomis, praneša apie tolesnius savo ketinimus tęsti skrydį. Jei pilotas negali užmegzti ryšio dėl radijo įrenginių gedimo ir, jeigu orlaivyje yra atsakiklis, jis nustato kodą (skvoką) 7600.

Jei radijo stotis negali užmegzti ryšio su orlaiviu siųsdama pranešimus radijo dažniu, kuriuo kaip manoma bus klausomasi, prašo:

- kitų radijo stočių suteikti paramą, iškviečiant orlaivį ir prireikus retransliuoti pranešimą;
- orlaivių, esančių tame maršrute, nustatyti radioryšį su orlaiviu ir, prireikus, retransliuoti pranešimą.

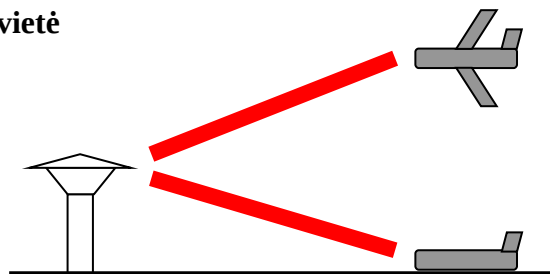
Jei mėginimai, nesėkmingi, radijo stotis pranešimus turi perduoti “AKLAI” (“BLIND”), išskyrus SVT leidimus (ATC clearance). SVT leidimai (nurodymai) situacijoje AKLAI neperduodami, išskyrus atvejus, kai to prašo pranešimo AKLAI siuntėjas.

Aerodromo eismo signalai

Esant radijo ryšio problemoms, aerodromo eismo zonoje, yra naudojami nustatyti eismo signalai, kurių reikšmės skiriasi, priklausomai ar orlaivis ore ar ant žemės. Žemiau pateiktos šviesos ir raketų signalai ir jų reikšmės.

Signalus siunčia aerodromo eismo vadavietė

IŠTISINĖ RAUDONA
STEADY RED

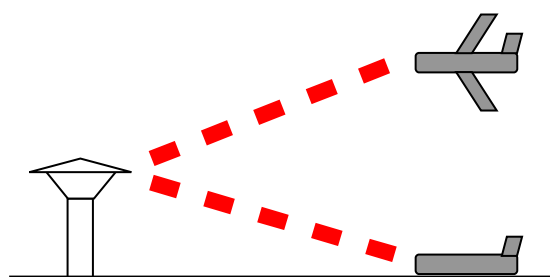
Atskrendančiam orlaiviui

Duokit kelią kitam orlaiviui ir tęskite skrydį ratu.
Do not land. Give way to other aircraft and continue circling.

Orlaiviui ant žemės

Sustokite.
Stop.

RAUDONI BLYKSNIAI
FLASHING RED

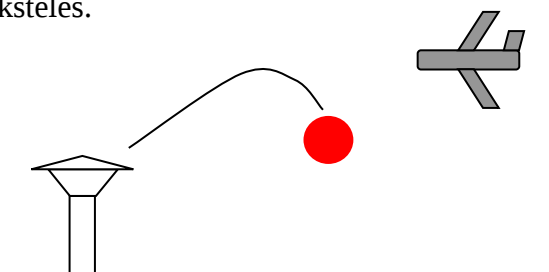
Atskrendančiam orlaiviui

Aerodromas nesaugus, tūpti draudžiama.
Do not land. Aerodrome closed.

Orlaiviui ant žemės

Išriedėkite iš naudojamos tūpimui aikštelės.
Move clear of landing area.

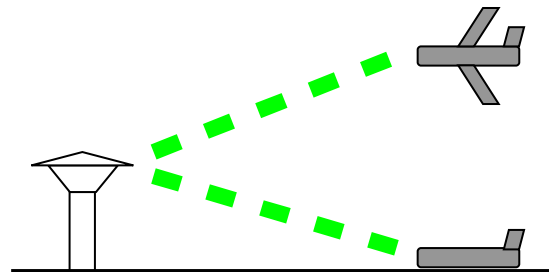
RAUDONA RAKETA
RED FLARE

Atskrendančiam orlaiviui

Tūpti draudžiama, laukite leidimo.
Do not land, wait for permission

ŽALI BLYKSNIAI
FLASHING GREEN

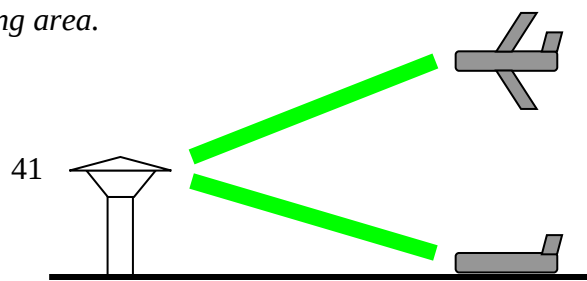
Atskrendančiam orlaiviui

Grįžkite į aerodromą ir laukite leidimo tūpti.
Return to this aerodrome and wait for permission to land.

Orlaiviui ant žemės

Riedėti leidžiama.
Cleared to taxi on the manoeuvring area.

IŠTISINĖ ŽALIA

STEADY GREEN

Atskrendančiam orlaiviui

Tūpti leidžiama.
Cleared to land.

Orlaiviui ant žemės

Kilti leidžiama.
Cleared to take-off.

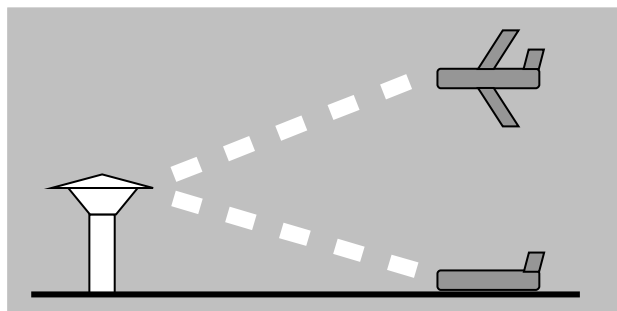
BALTI BLYKSNIAI FLASHING WHITE

Atskrendančiam orlaiviui

Tūpkite šiame aerodrome.
Land at this aerodrome.

Orlaiviui ant žemės

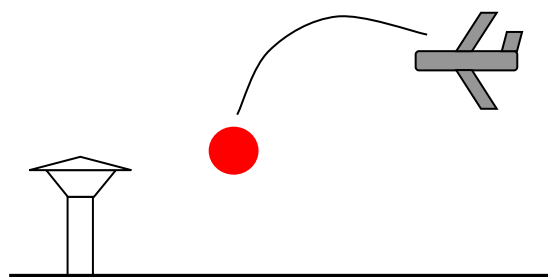
Grįžkite į savo vietą aerodrome.
Return to starting point on aerodrome.

Signalus siunčia orlaivis

RAUDONA RAKETA RED FLARE

Reikalinga neatideltina pagalba.
Immediate assistance required.

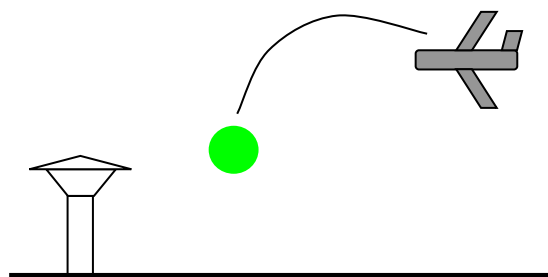
ŽALIA RAKETA GREEN FLARE

Nakties metu

Ar gali tūpti?
May I land.

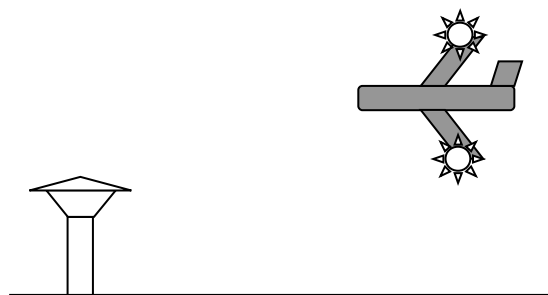
Dienos metu

Ar galiu tūpti priešinga kryptimi?
May I land in a different direction?

BLYKSNIAI TŪPIMO IR/AR NAVIGACINIŲ ŽIBURIŲ FLASHING LANDING AND/OR NAVIGATION LIGHTS

Aš priverstas tūpti.
I am compelled to land.

Orlaivio patvirtinimas

Orlaiviui skrendant

Šviesiuoju paros metu – orlaivis pamojuoja (šio signalo nederėtų duoti pagrindiniame rato ir tūptinės ruožuose)

Tamsiuoju paros metu – du kartus sužybsima orlaivio tūpimo žibintais, o jeigu jų nėra, du kartus įjungiami ir išjungiami orlaivio navigacijos žiburiai.

Orlaiviui ant žemės

Šviesiuoju paros metu – judinami orlaivio eleronai arba krypties vairai.

Tamsiuoju paros metu – du kartus sužybsima orlaivio tūpimo žiburiai, o jeigu jų nėra, du kartus įjungiami ir išjungiami orlaivio navigacijos žiburiai.

Nebylus kodas

Speechless Code

Jeigu siunčiami pranešimai balsu yra nesuprantami, tačiau radijo ryšys yra veikiantis, gali būti, kad bus duotas nurodymas naudoti nebylų kodą. Tai eilė paprastų siuntimų radijo ryšiu, nuspaudžian tangentę, kurių reikšmės pateiktos žemiau.

KODAS	TANGENTĖS PASPAUDIMAI	REIŠMĖ
•	Vienas trumpas <i>One short</i>	Taip <i>Yes</i>
••	Du trumpi <i>Two short</i>	Ne <i>No</i>
•••	Trys trumpi <i>Three short</i>	Pakartokit <i>Say again</i>
••••	Keturi trumpi <i>Four short</i>	Prašau grįžti (į aerodromą) <i>Request homing (to an airfield)</i>
—	Vienas ilgas (2sekundės) <i>One long</i>	Manevras užbaigtas <i>Manoeuvre complete</i>
—••—	Vienas ilgas, du trumpi, vienas ilgas <i>One long, two short, one long</i>	Mano orlaivį ištiko kita nelaimė. <i>My aircraft has developed another emergency.</i>

Frazeologija

Lygių ir skrydžių aukščių (toliau vadinama "(lygis)") apibūdinimas

SKRYDŽIO LYGIS 80 (SL80)
FLIGHT LEVEL 80 (FL90)

1200 METRŲ
1200 METRES

2500 PĖDŲ.
2500 FEET.

Lygio keitimas, pranešimai ir greičiai

AUKŠTĖKIT (KILKIT) IKI SL330
CLIMB FL330

ŽEMĖKIT IKI (LEISKITĖS) SL120
DESCEND FL120

UŽIMTI SL200 LAIKUI 1235
TO REACH FL200 AT 1235

UŽIMTI SL220 VIRŠ BATKU
TO REACH FL220 BY BATKU

PRANEŠKIT PALIKĘ SL340
REPORT LEAVING SL340

PRANEŠKIT UŽĖMĘ SL320
REPORT REACHING SL320

PRANEŠKIT KERTANT SL150
REPORT PASSING SL150

PRANEŠKIT KIRSDAMI NEPORINIUS SKRYDŽIŲ LYGIUS
REPORT PASSING ODD FLIGHT LEVELS

PRANEŠKIT KIRSDAMI PORINIUS SKRYDŽIŲ LYGIUS
REPORT PASSING EVEN FLIGHT LEVELS

AUKŠTĖKIT(ŽEMĖKIT) VERTIKALIU GREIČIU 5 METRŲ PER SEKUNDĘ
CLIMB (DESCEND) AT 5 METRES PER SECOND

AUKŠTĖKIT(ŽEMĖKIT) VERTIKALIU GREIČIU 1200 PĖDŲ PER MINUTĘ
CLIMB (DESCEND) AT 1200 FEET PER MINUTE

ŽEMĖKIT(AUKŠTĖKIT) VERTIKALIU GREIČIU MINIMUM
DESCEND (CLIMB) AT MINIMUM

ŽEMĖKIT(AUKŠTĖKIT) VERTIKALIU GREIČIU MINIMUM
DESCEND (CLIMB) AT MAXIMUM

Tik viršgarsiniams transportiniams lėktuvams.

PRANEŠKIT GREITĖJIMO PRADŽIĄ
REPORT STARTING ACCELERATION

PRANEŠKIT STABDYMO PRADŽIĄ
REPORT STARTING DECELERATION

AUKŠTĖKIT PAKOPOM *B737* VIRŠ JŪSŲ
STEP CLIMB *B737* ABOVE YOU

AUKŠTĖKIT PAKOPOM *F100* PO JUMIS
STEP CLIMB *F100* BENEATH YOU

NUSTOKIT AUKŠTĖTI (ŽEMĖTI) TIES *SL140*
STOP CLIMB (DESCENT) AT *FL140*

TĘSKIT AUKŠTĖJIMĄ (ŽEMĖJIMĄ) IKI *SL280*
CONTINUE CLIMB (DESCENT) TO *SL280*

PASPARTINKIT AUKŠTĖJIMĄ (ŽEMĖJIMĄ) (KOL KIRSIT) *SL180*
EXPEDITE CLIMB (DESCENT) (UNTIL PASSING) *SL180*

PASIRUOŠĘ, AUKŠTĖKIT (ŽEMĖKIT) IKI *SL130*
WHEN READY CLIMB (DESCEND) TO *SL130T*

TIKĖKITĖS ŽEMĖJIMO LAIKUI *1545*
EXPECT DESCENT AT *1545*

PRAŠAU ŽEMĖJIMO, LAIKUI *1648*
REQUEST DESCENT AT *1648*

PRAŠAU ŽEMĖJIMO, NEDELSIANT;
REQUEST DESCENT IMMEDIATELY;

PRAŠAU ŽEMĖJIMO, PRASKRIDUS *RELTU*
REQUEST DESCENT AFTER PASSING *RELTU*

PRAŠAU ŽEMĖJIMO, TIES *OMETA*
REQUEST DESCENT AT *OMETA*

KAI BŪSITE PASIRENGĘ, ŽEMĖKIT IKI (LEISKITĖS) *SL140*
WHEN READY DESCEND *FL140*

Prašymas orlaidį aukštėti ar žemėti pagal VST savarankiškai palaikant intervalus.

INTERVALAI SAVARANKIŠKAI IR VMC NUO *SL90* IKI *SL70*
MAINTAIN OWN SEPARATION AND VMC FROM *FL90* TO *FL70*

INTERVALAI SAVARANKIŠKAI IR VMC AUKŠČIAU (ŽEMIAU) *SL80*
MAINTAIN OWN SEPARATION AND VMC ABOVE (BELOW) *FL80*

Kai dvejojama, kad leidimas ar nurodymai orlaiviui bus įvykdyti.

JEI NEGALITE AUKŠTĖKIT (KILKIT) IKI *SL200* IR
PRANEŠKITE
IF NOT POSSIBLE CLIMB *FL200* AND ADVISE

Kai pilotas nurodymo ar leidimo įvykdyti negali

ĮVYKDYTI NEGALIU
UNABLE TO COMPLY

Pasikeitus vertikaliam greičiui, pagal susidūrimo vengimo borto sistemos rekomendacijas.

AUKŠTĖJAM (ŽEMĖJAM) PAGAL TCAS
TCAS CLIMB (DESCENT)

Po to, kai paskelbta ACAS "konfliktas pasibaigė" (piloto ir SV ryšiai)

SUGRĮŽTU Į *SL240*
RETURNING TO *FL240*

Ryšys, kai buvo atstatytos skrydžių vadovo pirminio leidimo sąlygos, įvykdžius ACAC rekomenduojamą manevrą konfliktui išspręsti.

TCAS AUKŠTĖJIMĄ (ŽEMĖJIMĄ), BAIGIAU *SL240* UŽĖMIAU
TCAS CLIMB (DESCENT), COMPLETED *FL240* RESUMED

Kada pilotas negali veikti pagal leidimą, ryšium su TCAS rekomendacija susidūrimui išvengti (piloto ir skrydžių vadovo ryšys).

ĮVYKDYTI NEGALIU, DĖL TCAS REKOMENDACIJŲ
UNABLE TO COMPLY, TCAS RESOLUTION ADVISORY

Pervedimas valdymui ir/arba dažnių keitimas

RYŠYS SU *VILNIUS BOKŠTAS 118.2*
CONTACT *VILNIUS TOWER 118.2*

LAIKE *0730* RYŠYS SU *ŠIAULIAI BOKŠTAS 120.4*
AT *0730* CONTACT *ŠIAULIAI TOWER 120.4*
VIRŠ *MANUX* RYŠYS SU *PALANGA PRIEIGA 124.3*
OVER *MANUX* CONTACT *PALANGA APPROACH 124.3*
NESANT RYŠIUI ...

IF NO CONTACT...

Pastaba: orlaivio gali būti prašoma "LAUKITE RYŠYJE" atitinkamu dažniu, kai manoma jog skrydžių vadovas inicijuos RR ir "KLAUSYKITĖS" atitinkamu dažniu, kada šiuo dažniu transliuojama informacija.

LAUKITE RYŠYJE 124.3 PALANGA PRIEIGA
STAND BY 124.3 FOR PALANGA APPROACH

PRAŠAU PEREITI Į 132.45
REQUEST CHANGE TO 132.45

DAŽNIO KEITIMUI PRITARIAME;
FREQUENCY CHANGE APPROVED

KLAUSYKITĖS VILNIAUS INFORMACIJA 123.85
MONITOR VILNIAUS INFORMATION 123.85

KLAUSOMĖS 123.85
MONITORING 123.85

PASIRUOŠUS RYŠYS KAUNAS BOKŠTAS 118.5
WHEN READY CONTACT KAUNAS TOWER 118.5

LIKITE ŠIAME DAŽNYJE
REMAIN THIS FREQUENCY

Orlaivio šaukinio keitimas

Nurodymai orlaiviui pakeisti šaukinį.

PAKEISKIT JŪSŲ ŠAUKINĮ Į LY123 (IKI TOLESNIO NURODYMO)
arba (IKI KITO PRANEŠIMO)
CHANGE YOUR CALL SIGN TO LY123 (UNTIL FURTHER ADVISED)

Prašymas orlaivio vėl vartoti šaukini, nurodytą skrydžio plane.

VARTOKIT ŠAUKINĮ, NURODYTĄ SKRYDŽIŲ PLANE LYLML (VIRŠ
ELEKA)
REVERT TO FLIGHT PLAN CALL SIGN LYLML (AT ELEKA)

Eismo informacija

Informacijos apie eismą perdavimui.

EISMAS NEATPAŽINTAS ORLAIVIS, 2 VALANDA 5 MYLIOS, PRIEŠAIS GREITAI
JUDA
TRAFFIC UNKNOWN TRAFFIC 2 O'CLOCK 5 MILES OPOSITE DIRECTION
FAST MOVING

APIE EISMĄ NEPRANEŠTA
NO REPORTED TRAFFIC

Patvirtinant informaciją apie eismą.

ŽVALGAUSI
LOOKING OUT

JUDANTĮ (ORLAIVĮ) MATAU arba (EISMĄ MATAU)
TRAFFIC IN SIGHT

ORLAIVIO NEMATAU
NEGATIVE CONTACT

(PAPILDOMAS) EISMAS 10 VALANDA LINK B737 SL140 PASKAIČIUOTAS
(VIRŠ) ELEKA 0800
(ADDITIONAL) TRAFFIC 10 O'CLOCK BOUND B737 FL140 ESTIMATED
(OVER) ELEKA 0800

EISMAS NEPILOTUOJAMAS LAISVAS BALIONAS PASKAIČIAVO VIRŠ
LIUDVI 0605 PAGAL PRANEŠIMĄ AUKŠTIS 1400 PĖDŲ (arba
LYGIS NEŽINOMAS) JUDA PIETRYČIŲ KRYPTIMI
TRAFFIC IS UNMANNED FREE BALLOON ESTIMATED OVER LIUDVI AT
0605 REPORTED 1400 FEET (or LEVEL UNKNOWN) MOWING SOUTH
EAST DIRECTION.

Meteorologinės sąlygos

VĖJAS 220 LAIPSNIŲ 8 MAZGAI
WIND 220 DEGREES 8 KNOTS

VĖJAS SL 100 270 LAIPSNIŲ 45 MAZGAI
WIND FL 100 270 DEGREES 45 KNOTS

VĖJAS AUKŠTIS 5000 PĖDŲ 250 LAIPSNIŲ 25 MAZGAI
WIND ALTITUDE 5000 FEET 250 DEGREES 25 KNOTS

Pastaba: informacija apie vėją pateikiama vidutinėmis greičio ir krypties
reikšmėmis, taip pat žymiais jų pokyčiais.

MATOMUMAS 7 KILOMETRAI
VISIBILITY 7 KILOMETRES

TAKO MATYMO RIBA – (RVR) TAKAS 05 1200 METRŲ

RUNWAY VISUAL RANGE (RVR) RUNWAY 05 1200 METRES

Tako matymo riba (RVR) pateikiama keliems stebėjimo taškams.

RVR (TAKAS 05) PRADŽIA 900 METRŲ VIDURYS 1200 METRŲ PABAIGA 1000 METRŲ

RVR (RUNWAY 05) TOUCHDOWN 900 METRES MIDPOINT 1200 METRES STOPEND 1000 METRES

Pastaba: tako matymo riba (RVR) visuomet yra kelių stebėjimų, atitinkamoje tūpimo zonoje, vidurio zonoje ir išriedėjimo iš taško sustojimo zonoje reprezentatyvūs duomenys.

Tuo atveju, kai duomenų apie RVR kurioje nors vietoje nėra, skrydžių vadovo išduodama informacija turės atitinkamą eiliškumą.

RVR (TAKAS 12) PRADŽIA 1200 METRŲ NETURIMA PABAIGA 1400 METRŲ

RVR (RUNWAY 12) TOUCHDOWN 1200 METRES MISSING STOPEND 1400 METRES

ESAMAS ORAS VĖJAS 160 LAIPSNIŲ 6 MAZGAI, QNH 1018, TEMPERATŪRA 4, RASOS TAŠKAS 2, MATOMUMAS 2200 METRŲ

PRESENT WEATHER WIND 160 DEGREES 6 KNOTS, QNH 1018, TEMPERATURE 4, DEWPOINT 2, VISIBILITY 2200 METRES

DEBESUOTUMAS BKN 2600 PĖDŲ (arba GIEDRA)
CLOUD BKN 2600 FEET (or SKY CLEAR)

CAVOK
CAVOK

Pastaba: CAVOK tariama kaip KA V-0-KEY.

TEMPERATŪRA (MINUS) 15 ir RASOS TAŠKAS (MINUS) 12
TEMPERATURE (MINUS) 15 and DEW-POINT (MINUS) 12

QNH (QFE) 1021 hPa
QNH (QFE) 1021 hPa

VIDUTINIS (STIPRUS) APLEDĖJIMAS (DEBESYSE) PIETINĖJE DALYJE
MODERATE (SEVERE) ICING (IN CLOUD) SOUTH PART
BLAŠKA (DEBESYSE) RYTINĖJE DALYJE
TURBULENCE (IN CLOUD) EAST PART

PRANEŠKIT SKRIDIMO SĄLYGAS
REPORT FLIGHT CONDITIONS

Pranešimai apie vietą

KITAS PRANEŠIMAS AKUMA
NEXT REPORT AT AKUMA

Nurodymai neperduoti pranešimų apie vietą iki kontrečios vietos.

NEPRANEŠKIT VIETOS IKI *TIGNU*
OMIT POSITION REPORTS UNTIL *TIGNU*

ATNAUJINKIT PRANEŠIMUS APIE VIETĄ
RESUME POSITION REPORTING

Papildomi pranešimai

PRANEŠKITE PRASKRIDĘ AKUMA
REPORT PASSING AKUMA

Nurodymai perduoti pranešimus konkrečioje vietoje arba nuotolyje.

PRANEŠKIT 30 MYLIŲ NUO VNO DME;
REPORT 30 MILES FROM VNO DME

PRANEŠKIT PRASKRIDĘ 240 RADIALĄ VNO VOR;
REPORT PASSING 240 RADIAL VNO VOR;

PRANEŠKIT ATSTUMĄ NUO *RELTU*
REPORT DISTANCE FROM *RELTU*

PRANEŠKIT ATSTUMĄ NUO DME KNA
REPORT DISTANCE FROM KNA DME.

Informacija apie aerodromą

TAKAS 20 ŠLAPIAS
RUNWAY 20 WET

TŪPIMO PAVIRŠIUS DRĖGNAS
LANDING SURFACE DAMP

PERSPĖJIMAS, STATYBOS DARBAI ŠIAURINIAME PERONE
CAUTION CONSTRUCTION WORK NORTH PART OF APRON
PERSPĖJIMAS (DĖMESIO) STATYBOS DARBAI DEŠINĖJE (KAIRĖJE, IŠ
ABIEJŲ PUSIŲ) NUO TAKO 09
CAUTION CONSTRUCTION WORK ADJACENT RIGHT (LEFT, BOTH SIDES)
OF RUNWAY 09

PERSPĖJIMAS (DĖMESIO), VYKDOMI DARBAI (KLIŪTYS) PIETINĖJE
RIEDĖJIMO TAKELIO F DALYJE
CAUTION WORK IN PROGRESS (OBSTRUCTION) SOUTH SIDE OF TAXIWAY
F

PRANEŠIMAS APIE KTT BŪKLĘ 0850 KTT 09
RUNWAY REPORT AT 0850 RUNWAY09

SNIEGAS IKI 2 MILIMETRŲ
SNOW UP 2 MILIMETRES

STABDYMO EFEKTYVUMS GERAS (VIDUTINIS IR GERAS, arba VIDUTINIS
IR BLOGAS, arba BLOGAS, arba NEPATIKIMAS)
BRAKING ACTION GOOD (MEDIUM TO GOOD, or MEDIUM TO POOR, or
POOR or UNRELIABLE)

STABDYMO KOEFICIENTAS 0.36
BRAKING COEFFICIENT 0.36

ORLAIIVIS B737 0645 PERDUOTAS STABDYMO EFEKTYVUMAS GERAS
(VIDUTINIS arba BLOGAS)
BRAKING ACTIONS REPORTED BY B737 AT 0645) GOOD (MEDIUM or
POOR)

KTT (RT) ŠLAPIAS
RUNWAY (TAXIWAY) WET

KTT (RT) DRĖGNAS,
RUNWAY (TAXIWAY) DAMP

ANT KTT (RT) VANDENS BALOS IKI 2mm
ON RUNWAY (TAXIWAY) WATER PATCHES UP 2mm
RUNWAY (TAXIWAY) FLOODED 2mm

KTT (RT) SNIEGAS NUVALYTAS 2500m ILGIO arba 45m PLOČIO
ON RUNWAY (TAXIWAY) SNOW REMOVED LENGTH 2500m or WIDTH
45m
RUNWAY (TAXIWAY) AVAILABLE LENGTH 2500m or WIDTH 45m

KTT (RT) APDIRBTAS
RUNWAY (TAXIWAY) TREATED

ANT KTT (RT) RUOŽAI SAUSO SNIEGO
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH PATCHES OF DRY SNOW

ANT KTT (RT) ŠLAPIAS SNIEGAS
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH WET SNOW
ANT KTT (RT) SUPLAKTAS SNIEGAS
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH COMPACTED SNOW

ANT KTT (RT) ŠLAPDRIBA
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH SLUSH

ANT KTT (RT) SUŠALUSI ŠLAPDRIBA
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH FROZEN SLUSH

ANT KTT (RT) LEDAS
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH ICE

ANT KTT (RT) PASLĖPTAS LEDAS
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH ICE UNDERNEATH

ANT KTT (RT) LEDAS SU SNIEGU
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH ICE AND SNOW

ANT KTT (RT) PUSNYS
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH SNOWDRIFTS

ANT KTT (RT) SUŠALUSIOS VĖŽIOS IR VAGOS
RUNWAY (TAXIWAY) COVERED WITH FROZEN RUTS AND RIDGES

Vizualių ir nevizualių įrenginių eksploatacinė būklė

*DME TAKAS 02 NEVEIKIANTIS
DME RUNWAY 02 UNSERVICEABLE*

*SLENKŠČIO ŽIBURIAI NEVEIKIANTYS
THRESHOLD LIGHTING UNSERVICEABLE*

*MLS/ ILS KATEGORIJA II NAUDOTINA
MLS/ ILS, CATEGORY II AVIABLE*

*RIEDĖJIMO TAKELIO ŽIBURIAI VIETOMIS NEVEIKIANTYS
TAXIWAY LIGHTING SOME PARTS UNSERVICEABLE*

*GLISADA TAKAS 20 BLOGAS SIGNALAS
GLIDE PATH RUNWAY 20 WRONG INDICATION*

*NĖRA ENERGIJOS TIEKIMO REZERVO.
SECONDARY POWER SUPPLY NOT AVAILABLE.*

Regiono skrydžių valdymas

Leidimo išdavimas

VILNIUS KONTROLĖ LEIDŽIA BTI343...

VILNIUS CONTROL CLEARED BTI343...

DLH 3377 LEIDŽIAMA (I)
DLH 3377 CLEARED TO

DUODU NAUJĄ LEIDIMA SL320
RECLEARED FL320

DUODU NAUJĄ LEIDIMA R989 IKI LAVAR
RECLEARED R989 TO LAVAR

ĮEIKITE Į KONTROLIUOJAMĄ ERDVĘ (ZONĄ) (PER OMETA) SL100
LAIKUI 0910
ENTER CONTROL AREA (ZONE) (VIA OMETA) AT FL100 AT 0910

PALIKIT KONTROLIUOJAMĄ ERDVĘ (ZONĄ) SL90 (AUKŠTĖJANT arba
ŽEMĖJANT)
LEAVE CONTROL AREA (ZONE) AT FL90 (CLIMBING or DESCENDING)

ĮSKRISKIT Į MARŠRUTĄ PUNKTE ELEKA SL120 (LAIKUI 1725)
JOIN ROUTE AT ELEKA AT 120 (AT 1725)

Maršruto charakteristika ir leidimo galiojimo riba

IŠ BOKSU IKI GENSA
FROM BOKSU TO GENSA

IKI ERIVA
TO ERIVA

Jei reikia suteikti daugiau informacijos, ji pateikiama.

IKI LIZGO TIESIAI
TO LIZGO DIRECT

IKI TIGNU PER AKUMA
TO TIGNU VIA AKUMA

IKI BATKU PLANUOTU SKRYDŽIO MARŠRUTU
TO BATKU VIA FLIGHT PLANNED ROUTE

IKI LAVAR PER 20nm LANKĄ DEŠINĖN DME VNO
TO LAVAR VIA 20nm ARC RIGHT OF VNO DME

SL 360 PANAUDOTI NĖRA GALIMYBĖS DĖL EISMO SIŪLOMA (I) SL340
PRANEŠKITE.
SL 360 NOT AVAILABLE DUE TRAFFIC ALTERNATIVE(S) IS/ ARE
FL340 ADVISE.

Nurodytų lygių palaikymas

PALAIKYKIT *SL310* (Į *BATKU*)
MAINTAIN *FL310* (TO *BATKU*)

PALAIKYKIT *SL240* IKI *TOTRA*
MAINTAIN *FL240* UNTIL PASSING *TOTRA*

PALAIKYKIT *SL260* IKI LAIKO *0940*
MAINTAIN *FL260* UNTIL *0940*

PALAIKYKIT *SL100* IKI PRANEŠIMŲ IŠ *VILNIAUS PRIEIGOS*
MAINTAIN *FL100* UNTIL ADVISED BY *VILNIUS APPROACH*

PALAIKYKIT *SL350* IKI TOLESNIŲ PRANEŠIMŲ
MAINTAIN *FL350* UNTIL FURTHER ADVISED

PALAIKYKIT *SL120* KOL ESATE KONTROLIUOJAMOJE ERDVĖJE
MAINTAIN *FL120* WHILE IN CONTROLLED AIRSPACE

PALAIKYKIT NEMAŽIAU KAIP 300 METRŲ (*1000 PĖDŲ*) VIRŠ (ŽEMIAU)
(*DC9*)
MAINTAIN AT LEAST 300 METRES (*1000 FEET*) ABOVE (BELOW)
(*DC9*)

Pastaba: terminas "PALAIKYKITE" neturi būti vartojamas vietoje termino "ŽEMĖKITE" arba „AUKŠTĖKITE“, perduodant orlaiviui nurodymus pakeisti lygį.

Kreiserinių lygių nurodymai

KIRSKITE *PIVOM* VIRŠ (ŽEMIAU) *SL100*
CROSS *PIVOM* ABOVE (BELOW) *FL100*

KIRSKITE *MANUX* LAIKUI *1225* (VĖLIAU arba ANKSČIAU) *SL120*
(PALAIKYTI TARPUS SAVARANKIŠKAI IR *VMS*)
CROSS *MANUX* AT *1225* (LATER or BEFORE) AT *FL120* (MAINTAINING OWN SEPARATION AND *VMC*)

AUKŠTĖKITE KREISERINIŲ RĖŽIMU TARP *SL240* *SL300*
CRUISE CLIMB BETWEEN *FL240* *FL300*

AUKŠTĖKITE KREISERINIŲ RĖŽIMU AUKŠČIAU *SL240*
CRUISE CLIMB ABOVE *FL240*

30 MYLIŲ NUO *DME KNA* UŽIMKITE *SL200* (AUKŠČIAU arba ŽEMIAU)
CROSS *30 MILES KNA DME* AT *FL200* (ABOVE or BELOW)

Avarinis žemėjimas

AVARINIS ŽEMĖJIMAS IKI *SL 90*
EMERGENCY DESCENT TO *FL90*

AVARINIS ŽEMĖJIMAS TAŠKE TIGNU VISIEMS ORLAIVIAMS ŽEMIAU
SL240 ESANTIEMS 30 MYLIŲ NUO TIGNU SKUBIAI PALIKTI RAJONĄ
EMERGENCY DESCENT AT TIGNU ALL AIRCRAFT BELOW FL240
WITHIN 20 MILES OF TIGNU LEAVE IMMEDIATELY

AVARINIS ŽEMĖJIMAS TAŠKE VNO VISIEMS ORLAIVIAMS ŽEMIAU SL320
ESANTIEMS 20 MYLIŲ NUO VOR VNO SKUBIAI PALIKTI RAJONĄ
EMERGENCY DESCENT AT VNO ALL AIRCRAFT BELOW FL320
WITHIN 20 MILES OF VOR VNO LEAVE IMMEDIATELY

Jei leidimas negali būti išduotas nedelsiant po prašymo.

LAUKITE LEIDIMO LAIKUI 1350
EXPECT CLEARANCE AT 1350

Laiko gaišinimas maršrute planuotam užlaikymui.

LAIKE 0845 ŽEMĖKITE IKI SL240 UŽLAIKYMUI MARŠRUTE 8
MINUTĖMS.
AT 0845 DESCEND TO FL240 FOR EN-ROUTE DELAY OF 8 MINUTES.

AKUMA ŽEMĖKITE IKI SL260 UŽLAIKYMUI MARŠRUTE 5
MINUTĖMS.
AT AKUMA DESCEND TO FL260 FOR EN-ROUTE DELAY OF 5
MINUTES.

Tarpsniavimo nurodymai

PRASKRISKITE MIRMA LAIKE 1820
CROSS MIRMA AT 1820

PRANEŠKITE GALIMYBĘ PRASKRISTI GENSA LAIKE 1440
ADVISE IF ABLE TO CROSS GENSA AT 1440

PALAIKYKIT SKAIČIŲ M 0.72
MAINTAIN MACH 0.72

Prieigos skrydžių valdymas

Nurodymai išvykti

PO IŠVYKIMO DEŠINYSIS POSŪKIS (KAIRYSIS) KURSAS 160
AFTER DEPARTURE TURN RIGHT (LEFT) HEADING 160

DEŠINYSIS POSŪKIS (KAIRYSIS) KURSAS 050
TURN RIGHT (LEFT) HEADING 050

KELIAS 240 (MAGNETINIS ar TIKRASIS) Į (NUO) SUW IKI LAIKO 1245
PASIEKIANT SL300 (PRIEŠ NUSTATANT KURSA)
TRACK 240 DEGREES (MAGNETIC or TRUE) TO (FROM) SUW UNTIL 1245
TO FL300 (BEFORE SETTING HEADING)

NUSTATYKITE KURSA LAIKE (PRIEŠ, PO) 1135
SET HEADING AT (BEFORE, LATER THAN) 1135

NUSTATYKITE KURSA Į (TIESIAI) RELTU LAIKE (IKI, LAIKO, PO
LAIKO) 1015
SET HEADING TO (DIRECT) RELTU AT (BEFORE, LATER THAN) 1015

PASIEKUS (PRASKRIDUS) SL90 NUSTATYKITE KURSA (TIESIAI Į)
VABER
AFTER REACHING (PASSING) FL90 SET HEADING (DIRECT) VABER

PASIEKUS (PRASKRIDUS) ELEKA NUSTATYKITE KURSA (TIESIAI Į)
TIGNU
AFTER REACHING (PASSING) ELEKA SET HEADING (DIRECT) TIGNU

LEIDŽIAMA PER ERIVA SL240
CLEARED VIA ERIVA FL240

Nurodymai artėjimui

LEIDŽIAMA PER ELEKA SL80
CLEARED VIA ELEKA FL80

LEIDŽIAMA IKI VNO PER OMETA
CLEARED TO VNO VIA OMETA

LEIDŽIAMAS ARTĖJIMAS TUPIMUI ILS/DME (VOR/DME, NDB/DME)
(JUOSTA (TAKAS) 20)
CLEARED ILS/DME (VOR/DME, NDB/DME) APPROACH (RUNWAY 20)

LEIDŽIAMAS ARTĖJIMAS TŪPIMUI (JUOSTA (TAKAS) 34)
CLEARED APPROACH (RUNWAY 34)

PRADEKITE ARTĖJIMĄ TŪPIMUI LAIKUI 1535
COMMENCE APPROACH AT 1535

PRAŠAU TIESŲ ARTĖJIMĄ (JUOSTA (TAKAS) 30)
REQUEST STRAIGHT-IN APPROACH (RUNWAY 30)

LEIDŽIAMAS TIESUS ARTĖJIMAS (JUOSTA (TAKAS) 24)
CLEARED STRAIGHT-IN APPROACH (RUNWAY 24)

PRANEŠKITE VIZUALIAI
REPORT VIZUAL

PRANESKITE, PAMATEŲ, TAKAŲ arba TAKO ŹIBINTUS
REPORT RUNWAY (LIGHTS) IN SIGHT

PRAŠAU VIZUALŲ ARTĖJIMĄ
REQUEST VISUAL APPROACH
LEIDŹIAMAS VIZUALUS ARTĖJIMAS TAKAS 16
CLEARED VIZUAL APPROACH RUNWAY 16

PRANEŠKITE *GULBU* (TOLSTANT arba PRIARTĖJANT)
REPORT *GULBU* (OUTBOUND or INBOUND)

PRAŠAU ŹEMĖJIMĄ VMS
REQUEST VMC DESCENT

PALAIKYKITE INTERVALUS SAVARANKIŠKAI
MAINTAIN OWN SEPARATION

PALAIKYKITE VMS
MAINTAIN VMC

AR JUMS ŹINOMA ARTĖJIMO SCHEMA OMETA 2K
ARE YOU FAMILIAR WITH OMETA 2K APPROACH PROCEDURE

PRANEŠKITE GALIMUMĄ MLS
REPORT MLS CAPABILITY

PRAŠAU ARTPĖJIMĄ TŪPTI *ILS/DME* PAGAL MLS (JUOSTA
(TAKAS) 19)
REQUEST MLS *ILS/DME* APPROACH (RUNWAY 19)

Nurodymai laukimui

Vizualiai.

LAUKITE VIZUALIAI (*VIRŠ NEMĖŹIO*)
HOLD VIZUAL (*OVER NEMĖŹIO*)

LAUKITE *VIRŠ LIUDVI AUKŠTIS 1500 PĖDŲ*
HOLD AT *LIUDVI ALTITUDE 1500 FEET*

LAUKITE *VIRŠ VOR VNO AUKŠTIS 4000 PĖDŲ* TIKĖTINAS
ARTĖJIMAS TŪPIMUI (*LAIKAS* arba *TOLIMESNIS LEIDIMAS*) LAIKUI
1255
HOLD AT *VOR VNO ALTITUDE 4000 FEET* EXPECT APPROACH
(FURTHER CLEARANCE) AT 1255

Pilotas prašo apibūdinti laukimo schemą pagal (VOR ar NDB).

PRAŠAU NURODYMUS LAUKIMUI
REQUEST HOLDING INSTRUCTIONS

LAUKITE VIRŠ *NDB SL70* PRIARTĖJIMO TREKAS *150* LAIPSNIŲ
DEŠINĖJE PUSĖJE (KAIRĖJE) TOLĖJIMO LAIKAS *2* MINUČIŲ
HOLD AT *NDB FL70* INBOUD TRACK *150* DEGREES RIGHT (LEFT)
HAND PATTERN OUTBOUND TIME *2* MINUTES
LAUKTI RADIALE *260* VOR *KNA* ATSTUME NUO DME *10* MYLIŲ *SL80*
PRIARTĖJIMO KELIAS *080* (DEŠINĖ, KAIRĖ) SCHEMA
HOLD ON THE *260* RADIAL OF THE *KNA* VOR AT *10* MILES DME *FL80*
INBAUND TRACK *080* RIGHT (LEFT) HAND PATTERN

LAUKTI RADIALE *260* VOR *KNA* ATSTUME TARP *10* MYLIOS IR *20*
MYLIŲ DME *SL70* PRIARTĖJIMO KELIAS *080* (DEŠINĖ, KAIRĖ)
SCHEMA
HOLD ON THE *260* RADIAL OF THE *KNA* VOR BETWEEN *10* MILES AND
20 MILES DME *FL70* INBAUND TRACK *080* RIGHT (LEFT) HAND
PATTERN

Tikėtinas artėjimo laikas

UŽLAIKYMO NELAUKIAMA
NO DELAY EXPECTED

TIKĖTINAS ARTĖJIMO LAIKAS *2120*
EXPECTED APPROACH TIME *2120*

PATIKSLINTAS TIKĖTINAS ARTĖJIMO TŪPTI LAIKAS *2125*;
REVISED EXPECTED APPROACH TIME *2125*

UŽTRUKIMAS NETERMINUOTAS DĖL TAKO BLOKAVIMO
DELAY NOT DETERMINED DUE TO RUNWAY BLOCK

Aerodromo skrydžių valdymas

Orlaivio atpažinimas

ĮJUNKITE TŪPIMO ŠVIESĄ
SHOW LANDING LIGHT

Vizualus patvirtinimas

PATVIRTINKITE ELERONŲ (POSŪKIO VAIRO) JUDESIU
ACKNOWLEDGE BY MOVING AILERONS (RUDDER)

PATVIRTINKITE PAMOJUODAMI SPARNAIS
ACKNOWLEDGE BY ROCKING WINGS

PATVIRTINKITE ŠVIESŲ BLYKSNIAIS
ACKNOWLEDGE BY FLASHING LANDING LIGHTS

Variklių paleidimas

Prašymas paleisti variklius.

AIKŠTELĖ 4 PRAŠAU PALEISTI VARIKLIUS
STAND 4 REQUEST START UP
VARTAI (AIKŠTELĖ) 23 PRAŠAU PALEISTI VARIKLIUS, INFORMACIJA B
GATE 23 REQUEST START UP, INFORMATION B

Skrydžių vadovo atsakymai.

PALEIDIMUI PRITARIAM
START UP APPROVED

VARIKLIŲ PALEIDIMAS LAIKE 1415
START UP AT 1415

TIKĖTINAS PALEIDIMO LAIKAS 0955
EXPECT START UP AT 0955

VARIKLIŲ PALEIDIMAS SAVO NUOŽIŪRA
START UP AT OWN DISCRETION

TIKĖTINAS IŠVYKIMO LAIKAS 0425 VARIKLIŲ PALEIDIMAS JŪSŲ
NUOŽIŪRA
EXPECT DEPARTURE 0425 START UP AT OWN DISCRETION.

Variklių paleidimas (žemės igula/ pilotų kabina)

AR JŪS PASIRUOŠĘ PALEIDIMUI?
(ARE YOU) READY TO START UP?

PALEIDŽIAM 1 VARIKLĮ.
STARTING NUMBER 1

Pastaba: po tokio pokalbio žemės personalas turi atsakyti vidiniu ryšiu arba vizualiais ženklais, kad nurodytų, jog jokių kliūčių nėra ir kad nutodytąja tvarka variklius paleisti galima.

Pastaba: bet kokiame ryšyje tarp žemės personalo ir pilotų svarbu patikimai

viens kitą atpažinti.

Stūmimo procedūros (buksyravimas)

Pastaba: kada tai numato vietinės procedūros, leidimas bukvyruoti turi būti gautas iš aerodromo bokšto skrydžių vadovo.

(VARTAI (AIKŠTELE)) 8 PRAŠAU STUMTI
(GATE 8) REQUEST PUSHBACK

STUMTI GALIMA
PUSHBACK APPROVED

LAUKITE
STAND BY

STUMKITE SAVO NUOŽIŪRA
PUSHBACK AT OWN DISCRETION

NUMATOMAS 5 MINUČIŲ UŽTRUKIMAS DĖL EISMO PERONE
EXPECT 5 MINUTES DELAY DUE TRAFFIC ON APRON

Žemės personalas/ piloto kabina.

AR JŪS PASIRUOŠĘ, STUMTI?
ARE YOU READY FOR PUSHBACK?

STUMTI PASIRUOŠĘ
READY FOR PUSHBACK

STUMTI PASIRUOŠĘ
READY FOR PUSHBACK

PATVIRTINKITE STABDŽIŲ IŠJUNGIMĄ (ATLEIDIMĄ)
CONFIRM BRAKES RELEASED

STABDŽIAI IŠJUNGTI (ATLEISTI)
BRAKES RELEASED

PRADEDAM STUMTI
COMMENCING PUSHBACK

STŪMIMAS BAIGTAS
PUSHBACK COMPLETED

SUSTOKIT
STOP PUSHBACK

PATVIRTINKITE STABDŽIŲ ĮRĖMIMĄ

CONFIRM BRAKES SET

STABDŽIAI ĮREMTI
BRAKES SET

ATKABINKITE VILKIKĄ
DISCONNECT

VILKIKĄ ATKABINAME LAUKITE VIZUALAUS SIGNALO KAIRĖJE
(DEŠINĖJE).
DISCONNECTING STAND BY FOR VIZUAL AT YOUR LEFT (RIGHT)

Pastaba: po šio pokalbio eina vizualus signalas pilotui, nurodantis, kad atkabinimas yra pabaigtas ir paleisti variklius kliūčių nėra.

Tempimo procedūros (vilkinimas)

PRAŠAU TEMPTI AIR BAL TIC B737 NUO ANGARO IKI AIKŠTELĖ 33
REQUEST TOW AIR BAL TIC B737 FROM HANGAR TO STAND 33

Skrydžių vadovo atsakymas.

TEMPTI GALIMA MARŠRUTU L, H
TOW APPROVED VIA TXING ROUTE L,H

LIKITE VIETOJE
HOLD POSITION

LAUKITE
STAND BY

Prašymas patikrinti laiką ir/ arba išvykimo duomenis aerodrome

PRAŠAU LAIKĄ
REQUEST TIME CHECK

LAIKAS 35
TIME 35

Kada netransliuojama ATIS.

PRAŠAU IŠVYKIMO INFORMACIJĄ
REQUEST DEPARTURE INFORMATION

TAKAS 34 VĖJAS 350 LAIPSNIŲ 10 MAZGŲ QNH 1005 TEMPERATŪRA 12
RASOS TAŠKAS 10 MATOMUMAS 7 KILOMETRAI
RUNWAY 34 WIND 350 DEGREES 10 KNOTS QNH 1005 TEMPERATURE
12 DEW POINT 10 VISIBILITY 7 KILOMETRES

Riedėjimas

Išvykimui.

*B737 SUNKUS AIKŠTELĖ 31 PRAŠAU RIEDĖTI Į PARENGTINĮ
B737 HEAVY STAND 31 REQUEST TAXI TO HOLDING POINT*

*CESSNA 172 BENDROSIOS AVIACIJOS AIKŠTELĖ VIZUALIAM
SKRYDŽIUI Į KYVIŠKES PRAŠAU RIEDĖTI Į PARENGTINĮ
CESSNA 172 GENERAL AVIATION STAND VFR TO KYVIŠKĖS REQUEST
TAXI) TO HOLDING POINT*

*RIEDĖKITE I LAUKIMO TAŠKĄ (PARENGTINĮ) 06 (TAKAS 06)
TAXI TO HOLDING POINT 06 (RUNWAY 06)*

Kada prašomi detalūs riedėjimo nurodymai.

*F50 PRAŠAU DETALIŲ NURODYMŲ RIEDĖTI
F50 REQUEST DETAILED TAXI INSTRUCTIONS*

*RIEDĖKITE PER MARŠRUTU J, K IKI LAUKIMO TAŠKO (LAUKIAMOJO) 07
(TAKAS 07)
TAXI VIA TAXIING ROUTE J, K TO HOLDING POINT 07(RUNWAY 07)*

*SUKITE PIRMA (ANTRA) Į KAIRĘ, (DEŠINĘ)
TAKE (or TURN) FIRST (or SECOND) LEFT (or RIGHT);*

*RIEDĖKITE RIEDĖJIMO TAKELIU B
TAXI VIA TAXI WAY B*

*RIEDĖKITE TAKU 21
TAXI VIA RUNWAY 21*

*RIEDĖKITE PRIE TERMINALO (BENDROSIOS AVIACIJOS AIKŠTELĖ)
STOVĖJIMO VIETĄ 43
TAXI TO TERMINAL (GENERAL AVIATION AREA) STAND 43*

Sraigtasparnių veikloje.

*PRAŠAU PERSKRISTI IŠ (PER) IKI ANGARO
REQUEST AIR-TAXIING FROM (VIA) TO HANGAR*

*JUDĖKITE ORU IKI (PER) RIEDĖJIMO TAKELIO F (ATSARGIAI: birus
gruntas, dulkės, judantis sniegas, riedantys lengvi orlaiviai, žmonės ir kt.)
AIR-TAXI TO (VIA) TAXI WAY F (CAUTION: dust, blowing snow, loose
debris, taxiing light aircraft, personnel, etc.)*

*PERSKRISKITE TIESIAI IKI ŠIAURINIO PERONO
AIR TAXI STRAIGHT TO NORTH PART OF APRON*

Nutūpus.

PRAŠAU RIEDĖTI ATGAL
REQUEST BACKTRACK

RIEDĖTI ATGAL GALIMA
BACKTRACK APPROVED

RIEDĖKITE ATGAL JUOSTA 31
BACKTRACK RUNWAY 31

Bendroji frazeologija.

AIKŠTELĖ 24 PRAŠAU RIEDĖTI Į ANGARĄ
STAND 24 REQUEST TAXI TO HANGAR

RIEDĖKITE TIESIAI
TAXI STRAIGHT AHEAD

RIEDĖKITE ATSARGIAI
TAXI WITH CAUTION

PRALEISKITE FINAIR RIEDANTĮ IŠ KAIRĖS Į DEŠINĘ
GIVE WAY TO FINAIR COMING FROM LEFT TO RIGHT

PRALEIDŽIAME AURELA B737
GIVING WAY TO AURELA B737

EISMA, (A310) MATAU
TRAFFIC (A310) INSIGHT

ĮVAŽIUOKITE Į LAUKIMO AIKSTELĘ, (UŽUOLANKĄ)
TAXI INTO HOLDING BAY

SEKITE PASKUI AIRBALTIC B737 RIEDANTĮ Į PIETINĮ PERONĄ
FOLLOW AIRBALTIC B737 TAXIING TO SOUTH OF APRON

ATLAISVINKITE (PALIKIT) JUOSTĄ
VACATE RUNWAY

JUOSTĄ ATLAISVINAU
RUNWAY VACATED

PAGREITINKITE RIEDĖJIMĄ DĖL F50 ARTĖJANČIO JUMS IŠ KAIRĖS
EXPEDITE TAXI DUE F50 CLOSING FROM LEFT

PAGREITINU
EXPEDITING

(PERSPĖJU (DĖMESIO)) SULĖTINKITE RIEDĖJIMĄ BENZOVEŽIS ANT
RIEDĖJIMO TAKELIO A

(CAUTION) TAXI SLOWER *FUEL TANKER ON TAXI WAY A*

LETINU
SLOWING DOWN

Laukimas

LAUKITE ŠALIA *RIEDĖJIMO TAKELIO C*
HOLD OF *TAXIWAY B*

LAUKITE VIETOJE
HOLD POSITION

LAUKITE *100 METRŲ NUO ANGARO*
HOLD *100 METRES FROM HANGAR*

LAUKIAME
HOLDING

LAUKIAME ARTI (PRIE) *TAKAS 07*
HOLDING SHORT *RUNWAY 07*

Piloto vartojama frazeologija, nurodymus LAUKITE, LAUKITE VIETOJE ir LAUKITE ARTI (PRIE (vieta) patvirtinti žodžiais SUPRATAU ar ĮVYKDYSIME nepakanka. Kiekvienu atveju patvirtinimui vartojama atitinkama frazė LAUKIAM, arba LAUKIAM ARTI (PRIE) (vieta).

Kertant juosta (taka)

PRAŠAU KIRSTI JUOSTĄ *12*
REQUEST CROSS *RUNWAY 12*

Pastaba: jei nėra kitų skrydžių vadovo nurodymų, nurodymai riedėti į vietą, esančią už juostos, įgalina kirsti kitą juosta

Pastaba: jei iš aerodromo vadavietės, orlaivis, kentantis juosta nematomas (pvz., naktį, kai matomumas blogas ir t.t.), nurodyme visada turi būti prašymas pilotui pranešti, kada orlaivis atlaisvino juosta ir yra už jos ribų.

KIRSKITE JUOSTĄ *14 (PRANEŠKITE ATLAISVINĘ)*
CROSS *RUNWAY 14 (REPORT VACATED)*

PAGREITINKIT JUOSTOS *16 KIRTIMĄ ORLAIVIS B747 4 MYLIŲ*
(KILOMETRŲ) TIESIOJOJE
EXPEDITE CROSSING *RUNWAY 16 TRAFFIC B747 4 MILES*
(KILOMETRES) FINAL

Pastaba: kai to prašoma, pilotas turi pranešti "TAKĄ ATLAISVINAU", kai orlaivis yra saugiu atstumu nuo kilimo-tūpimo tako.

JUOSTĄ PALAISVINAU
RUNWAY VACATED

Pasiruošimas išvykti.

IŠVYKIMAS VIZUALIAI NEGALIMAS BLOGAS MATOMUMAS
UNABLE TO ISSUE VFR DEPARTURE LOW VISIBILITY

PRANEŠKITE PASIRUOŠĘ (IŠVYKTI)
REPORT WHEN READY (FOR DEPARTURE)

AR PASIRUOŠĘ (IŠVYKTI)
ARE YOU READY (FOR DEPARTURE)

AR PASIRUOŠĘ IŠVYKTI NEDELSIANT?
ARE YOU READY FOR IMMEDIATE DEPARTURE?

PASIRUOŠĘS
READY

Jeigu duoti leidimą išvykimui nėra galimybės.

LAUKITE JUOSTA (TAKAS) UŽIMTAS
WAIT RUNWAY BLOCKED

Jeigu leidžiama užimti KTT ir laukti leidimo startui.

UŽIMKITE VYKDOMĄJĮ
LINE UP

UŽIMKITE VYKDOMĄJĮ JUOSTA 18
LINE UP RUNWAY 18

UŽIMKITE VYKDOMĄJĮ, BŪKITE PASIRUOŠĘ IŠVYKTI NEDELSIANT
LINE UP. BE READY FOR IMMEDIATE DEPARTURE

Leidimai su sąlyga.

KAI NUTŪPS CESSNA UŽIMKITE VYKDOMĄJĮ
AFTER LANDING CESSNA LINE UP

Leidimo su sąlyga patvirtinimas.

KAI NUTŪPS B737 UŽIMSIME VYKDOMĄJĮ
AFTER LANDING B737 LINE UP

Piloto pakartoto sąlyginio leidimo patvirtinimas arba nepatvirtinimas.

(SUPRATOTE) TEISINGAI (KARTOJU...)
(THAT IS) CORRECT (I SAY AGAIN...)

Leidimas startuoti

LEIDŽIU STARTĄ (KILIMĄ) (STARTUOTI LEIDŽIAMA)
CLEARED FOR TAKE-OFF

PRANEŠKIT PAKILIMĄ
REPORT AIRBORNE

Leidimas kilti nurodant juostą (taką).

LEIDŽIU STARTĄ JUOSTA 23
CLEARED FOR TAKE-OFF RUNWAY 23

Kai startavimas pagal duotą leidimą neįvyko.

STARTUOKITE NEDELSIANT ARBA ATLAISVINKITE TAKĄ
TAKE OFF IMMEDIATELY OR VACATE RUNWAY

STARTUOKITE NEDELSIANT ARBA LAUKITE PRIE TAKO
TAKE OFF IMMEDIATELY OR HOLD SHORT OF RUNWAY

Leidimo startuoti atšaukimas.

LIKITE VIETOJE, STARTAS ATŠAUKIAMAS, KARTOJU, STARTAS
ATŠAUKIAMAS *SUNKVEŽIMIS ANT TAKO*
HOLD POSITION, CANCEL I SAY AGAIN CANCEL TAKE-OFF
TRUCK ON RUNWAY

LIEKU VIETOJE
HOLDING

Startavimo sustabdymas avarinėmis aplinkybėmis.

STOKIT NEDELSIANT *LYLMI* SUSTOKIT NEDELSIANT
STOP IMMEDIATELY *LYLMI* STOP IMMEDIATELY

STOJU
STOPPING

Sraigtasparnių skraidymas, išskyrus judėjimą manevravimo lauke.

LEIDŽIU STARTĄ *NUO RIEDĖJIMO TAKELIO A JUOSTA (TAKAS) 20*
CLEARED FOR TAKE-OFF *FROM TAXIWAY A RUNWAY 20*

PRAŠAU NURODYMŲ IŠVYKTI
REQUEST DEPARTURE INSTRUCTIONS

PO IŠVYKIMO DEŠINYSIS POSŪKIS (KAIRYSIS POSŪKIS) Į *ELEKA*
AUKŠTĖKITE Į SL120

AFTER DEPARTURE TURN RIGHT (LEFT) TO *ELEKA* CLIMB *FL120*

Po starto.

PRAŠAU DEŠINĮ (KAIRĮ) POSOKĮ (PO PAKILIMO)
REQUEST RIGHT (LEFT) TURN (WHEN AIRBORNE)

DEŠINYSIS (KAIRYSIS) POSŪKIS GALIMAS
RIGHT (LEFT) TURN APPROVED

APIE POSŪKĮ PRANEŠIU VĒLIAU
WILL ADVISE LATER FOR RIGHT (LEFT) TURN

PAKILIMAS *1210*
AIRBORNE *1210*

PRASKRIDUS *3000 PĒDŲ TĒSKIT Į ERIVĄ*
AFTER PASSING *3000 FEET CONTINUE TO ERIVA*

Nusakant laikyti kursą.

TĒSKITE KURSU *060 IKI KITŲ NURODYMŲ*
CONTINUE ON *060 UNTIL FURTHER ADVICE*

Kada būtina skristi konkrečia kelio linija (treku).

KELIAS (TREKAS) *270 IKI AKUMA*
TRACK *270 TO AKUMA*

AUKŠTĒKITE TIESIA KRYPTIMI *IKI 3000 PĒDŲ DEŠINIU POSŪKIU Į SUBUS*
CLIMB STRAIGHT AHEAD *3000 FEET RIGHT TURN TO SUBUS*

Įskridimas į aerodromo skrydžių ratą.

PIPPER VIRŠ LIUDVI TŪPIMUI
PIPPER OVER LIUDVI FOR LANDING

ISKRISKITE Į *GRĮŽTINĘ (BAIGIAMĄJĄ, TIESIĄJĄ) JUOSTA (TAKAS) 24 (VĒJAS*
PRIE ŽEMĒS) VĒJAS 200 LAIPSNIŲ 12 MAZGŲ (TEMPERATŪRA 17) QNH
(QFE) 1016 (HEKTOPASKALIŲ) (EISMAS (ORLAIVIS) CESSNA 172
TIESIOJOJE 4 MYLIOS)

JOIN DOWNWIND (BASE, FINAL) RUNWAY 24 (SURFACE) WIND 200
DEGREES 12 KNOTS (TEMPERATURE 17) QNH (QFF) 1016
(HECTOPASCALS) (TRAFFIC CESSNA 172 ON FINAL 4 MILES)

VYKDYKITE TIESŲ ARTĒJIMĄ, *JUOSTA 12 (VĒJAS PRIE ŽEMĒS)*
VĒJAS 160 LAIPSNIŲ 6 MAZGAI (TEMPERATŪRA 20) QNH (QFE) 1021
(HEKTOPASKALIŲ) (EISMAS PIPPER TRAVERZE)
MAKE STRAIGHT-IN APPROACH RUNWAY 12 (SURFACE) WIND 160
DEGRRES 6 KNOTS (TEMPERATURE 20) QNH (QFE) 1021
(HECTOPASCALS) (TRAFFIC PIPPER EBEAM)

Kada naudojamas dešinys skrydžių ratas.

ĮSKRISKITE DEŠINIUOJU RATU Į GRĮŽTINĘ (BAIGIAMĄJĄ) JUOSTA (TAKAS) 03 (VĖJAS PRIE ŽEMĖS) VĖJAS 350 LAIPSNIŲ 4 MAZGAI (TEMPERATŪRA 22) QNH (QFE) 1019 (HEKTOPASKALIŲ)
JOIN RIGHT HAND DOWNWIND (BASE) RUNWAY 03 (SURFACE) WIND 350 DEGRRES 4 KNOTS (TEMPERATURE 22) QNH (QFE) 1019 (HECTOPASCALS)

CESSNA GRĮŽTINĖ (BAIGIAMAMOJI, TRAVERZAS) 1500PĖDŲ
INFORMACIJA W TŪPIMUI
CESSNA DOWNWIND (BASE, EBEAM) 1500 FEET INFORMATION W FOR LANDING

ĮSKRISKITE Į GRĮŽTINĘ (BAIGIAMĄJĄ, TIESIĄJĄ) JUOSTA (TAKAS) 28 (QNH (QFE) 1014 (HEKTOPASKALIŲ) (EISMAS (ORLAIVIS) CESSNA 172 PRADINĖJE) JOIN DOWNWIND (BASE, FINAL) RUNWAY 28 (SURFACE) QNH (QFF) 1014 (HECTOPASCALS) (TRAFFIC CESSNA 172 CROSSWIND)

Skraidant rate

KILTINĖ, PRADINĖ, GRĮŽTINĖ, TRAVERZAS, BAIGTINĖ, TIESIOJI.
UPWIND, CROSSWIND, DOWNWIND, EBEAM, BASE, FINAL.

NUMERIS 2 SEKITE CESSNA 152 BAIGTINĖJE
NUMBER 2 FOLLOW CESSNA 152 ON BASE

Nurodymai artėjimui tūpti

VYKDYKITE SUTRUMPINTĄ (TRUMPA) ARTĖJIMĄ
MAKE SHORT APPROACH

Pastaba: frazė "TOLIMA TIESIOJI" pranešama, kada orlaivis įsiterpia į tūptinę toliau nei 7 km (4 NM) nuo tūpimo taško, arba kada orlaivis artėja tūpti iš tiesiosios ir yra 15 km (8 NM) nuo tūpimo taško. Abiem atvejais, nuotolį 7 km (4 NM) nuo tūpimo taško, būtina pranešti "TIESIOJOJE".

VYKDYKITE ILGĄ ARTĖJIMĄ (PRATĖSKIT GRĮŽTINĘ)
MAKE LONG APPROACH (EXTEND DOWNWIND)

PRANEŠKITE BAIGTINĖJE (TIESIOJOJE, TOLIMOJE TIESIOJOJE)
REPORT BASE (FINAL, LONG FINAL)

TĘSKITE ARTĖJIMĄ
CONTINUE APPROACH

Tūpimas

TŪPTI LEIDŽIU

CLEARED TO LAND

Kai naudojamos kelios juostos, aiškumui užtikrinti.

TŪPTI LEIDŽIU TAKAS (JUOSTA) 35
CLEARED TO LAND RUNWAY 35

Specialūs skrydžiai
LEIDŽIU TŪPTI IR PAKILTI (KONVEJERIU)
CLEARED TOUCH AND GO

SUSTOKTTE VISIŠKAI
MAKE FULL STOP

Kada artėjama tūpti išilgai, arba lygiagrečiai kilimo-tūpimo tako iki nustatyto minimalaus lygio.

PRAŠAU ŽEMĄ ARTĖJIMĄ *DĒL DEŠINĒS VAŽIUOKLĒS SIGNALIZACIJOS*
REQUEST LOW APPROACH *UNSAFE RIGHT GEAR INDICATION*

LEIDŽIU ŽEMĄ ARTĖJIMĄ (JUOSTA 01) *NE ŽEMIAU KAIP 300 PĒDŲ*
PO AUKŠTĒTI Į 2000 PĒDŲ KAIRIUOJU RATU PRANEŠTI GRĮŽTINĘ
CLEARED LOW APPROACH (RUNWAY 01) *NOT BELOW 300 FEET*
AFTER CLIMB TO 2000 FEET LEFT HAND TRAFFIC CIRCUIT REPORT
DOWNWIND

Kada reikia orlaiviui skristi virš skrydžių valdymo punkto arba kito stebėjimo punkto, vizualiai nuo žemės apžvelgti.

PRAŠAU ŽEMAI PRASKRISTI *TRENIRUOTEI*
REQUEST LOW PASS *FOR TRAINING*

LEIDŽIU ŽEMAI PRASKRISTI (*TRENIRUOTEI*)
CLEARED LOW PASS (*FOR TRAINING*)

Sraigtasparnių skrydžiams.

PRAŠAU ARTĖJIMĄ IŠ TIESIOSIOS (ARTĖJIMĄ KAIRIUOJU (DESINIUOJU))
RATU Į *RIEDĖJIMO TAKELĮ A*
REQUEST STRAIGHT-IN (CIRCLING APPROACH LEFT (RIGHT)) *TURN TO*
TAXIWAY A

VYKDYKITE ARTĖJIMĄ IŠ TIESIOSIOS (ARTĖJIMĄ KAIRIUOJU
(DESINIUOJU)) RATU Į *RIEDĖJIMO TAKELĮ B* ATVYKIMO MARŠRUTAS *PER*
KATKU LAUKITE ARTIMAI (PRIE) *JUOSTOS (TAKO) 02* PALAIKYKTTE
ATSTUMĄ 5 MYLIOS Į RYTUS NUO *JUOSTOS (TAKO) 02* SLENKSČIO
(PERSPEJU (DĒMESIO) (elektros perdavimo linijos, neapšviestos kliutys, valkčio
turbulencija ir kt.))

MAKE STRAIGHT-IN (CIRCLING APPROACH, LEFT (RIGHT)) *TURN TO*
TAXIWAY B ARRIVAL (ARRIVAL ROUTE) *VIA KATKU* HOLD SHORT OF

RUNWAY 02 REMAIN DISTANCE 5 MILES TO EAST FROM RUNWAY 02 THRESHOLD (CAUTION (power lines, unlighted obstructions, wake turbulence, etc.))

TŪPTI LEIDŽIU
CLEARED TO LAND

Užlaikomas orlaivis

DARYK RATAŲ VIRŠ AERODROMO
CIRCLE THE AERODROME

SUKITĖS (DEŠINIĄJA, KAIRIĄJA) ORBITA (NUO ESAMOS VIETOS)
ORBIT (RIGHT, LEFT) (FROM PRESENT POSITION)

DARYKITE DAR VIENĄ RATAŲ
MAKE ANOTHER CIRCUIT

Pakartotinis artėjimas.

ANTRAS RATAS
GO AROUND

ANTRAS RATAS
GOING AROUND

Informacija orlaiviui

VAŽIUOKLĖ RODOS IŠLEISTA
LANDING GEAR APPEARS DOWN

DEŠINYSIS (KAIRYSIS, PRIEKINIS) RATAS RODOS ĮTRAUKTAS
(IŠLEISTAS)
RIGHT (LEFT, NOSE) WHEEL APPEARS UP (DOWN)

VAŽIUOKLĖ RODOS ĮTRAUKTA
WHEELS APPEAR UP

DEŠINYSIS (KAIRYSIS, PRIEKINIS) RATAS RODOS NEĮTRAUKTAS
(NEIŠLEISTAS)
RIGHT (LEFT, NOSE) WHEEL DOES NOT APPEARS UP (DOWN)

Valkčio turbulencija.

ATSARGIAI, VALKČIO TURBULENCIJA
CAUTION WAKE TURBULENCE

Reaktyvinis srautas perone arba riedėjimo take
ATSARGIAI, REAKTYVINIS SRAUTAS

CAUTION JET BLAST

Oro sraigto srautas.

ATSARGIAI, SRAIGTO VĖJAS
CAUTION SLIPSTREAM

Nutūpus

RYŠYS SU ŽEME 118.5
CONTACT GROUND 118.5

ATLAISVINĘ RYŠYS SU ŽEME 118.6
WHEN VACATED CONTACT GROUND 118.6

PASKUBĖKITE ATLAISVINTI
EXPEDITE VACATING

JUMS AIKŠTELĖ (VARTAI) 23
YOUR STAND (GATE) 23

UŽIMKITE (SUKITE Į) PIRMAŲ (ANTRĄ, PAGAL PASIRINKIMĄ)
KAIRĘ (DEŠINĘ) IR RYŠYS SU ŽEME 118.1
TAKE (TURN FIRST (SECOND, CONVENIENT) LEFT (RIGHT) AND
CONTACT GROUND 118.1

Sraigtasparniams.

JUDĖKITE Į SRAIGTASPARNIŲ AIKŠTELĖ (STOVĖJIMO VIETĄ) 1
AIR-TAXI TO HELICOPTER STAND (HELICOPTER PARKING POSITION) 1

JUDĖKITE (PER) MARŠRUTU A, B (ATSARGIAI (dulkės, nupučiamas sniegas,
birus gruntas, riedantis lengvasis orlaivis, žmonės ar kt.))
AIR-TAXI TO (VIA) ROUTE A, B (CAUTION (dust, blowing snow, loose debris,
taxiing light aircraft, personnel, etc.))

JUDĖKITE PER PERONĄ Į AIKŠTELĖ 14 APEIKITE SUNKVEŽIMĮ
AIR TAXI VIA APRON TO STAND 14 AVOID VEHICLE

Oro eismo paslaugų tarnybų darbo koordinavimas

Apskaičiavimai ir patikslinimai.

APSKAIČIUOTA (Į RYGA) BTI267 (SKVOKAS 6234) F100
APSKAIČIAVIMAI GUNTA 0240 (ŽEMĖJANTIS IŠ SL320 IKI SL200)
(GREITIS 300 MAZGŲ)
ESTIMATE (TO RYGA) BTI267 (SQUAWKING 6234) F100 ESTIMATING
GUNTA 0240 SL140 (DESCENDING FROM FL320 TO FL200) (SPEED 300
KNOTS)

Perduodamoji stotis.

APSKAIČIUOKITE RUSNE BORTO N34562
ESTIMATE RUSNE ON N34562

Priimamosios stoties atsakymas (jei turima informacija apie skrydžio planą) (orlaivio tipas) (paskirties vieta). *Transliuojamosios stoties atsakymai.*

(SKVOKAS (KODAS) 3576) (PASKAIČIAVIMAS) *PODIL 0525 SL330*
(*SQUAWKING 3576*) (*ESTIMATING*) *PODIL AT 0525 FL330*

Pastaba: kai neturima skrydžio plano duomenų, priimamoji stotis atsako, kad „DUOMEŲ NETURITE“ ir perduodamoji stotis turi perduoti visus paskaičiavimus.

APSKAIČIAVIMAI APIE NEPILOTUOJAMĄ LAISVĄ BALIONĄ(-US)
LYODF APSKAIČIUOTA VIRŠ *ELEKA 0655* PRANEŠTAS AUKŠTIS
4000 PĖDŲ (SKRYDŽIO LYGIS, AUKŠTIS NEŽINOMAS) JUDA Į
RYTUS APSKAIČIUOTAS KELIO GREITIS *10 MAZGŲ*
ESTIMATE UNMANNED FREE BALLOON(-S) *LYODF* ESTIMATED OVER
ELEKA AT 0655 REPORTED ALTITUDE *4000 FEET* (FLIGHT LEVEL,
ALTITUDE UNKNOWN) MOVING *EAST* ESTIMATED GROUND SPEED *10*
KNOTS

PATIKSLINTI DUOMENYS *DLH6632 B747SUNKUS*
REVISION *DLH6632 B747 HEAVY*

Skrydžių valdymo perdavimas

PRAŠAU PERDAVIMĄ *CSA837*
REQUEST RELEASE OF *CSA837*

AUA2297 PERDUOTAS (LAIKE 2235)
AUA2297 RELEASED (AT 2235)

AR *SAS534* PERDUOTAS (AUKŠTĖJIMUI, ŽEMĖJIMUI)?
IS *SAS534* RELEASED (FOR CLIMB, DESCENT)?

AFL110 NEPERDUOTAS (IKI 1420 arba LAVAR)
AFL110 NOT RELEASED (UNTIL 1420 or LAVAR)
NEGALIU PERDUOTI FIN337 (EISMAS INTENSIVUS)
UNABLE RELEASE *FIN337* (TRAFFIC IS BUSY)

Leidimo pakeitimas

AR MES GALĖTUME PAKEISTI LEIDIMĄ *LIL374* Į *OMETA*?
MAY WE CHANGE CLEARANCE OF *LIL374* TO *OMETA*?

SUTARIAME arba (SUDERINTA) *SL120 LOT731*
AGREED TO *FL120* OF *LOT731*

LEIDIMO *RA4536* PAKEISTI NEGALIME
UNABLE TO APPROVE CHANGE TO CLEARANCE OF *RA4536*

NEGALIU PATENKINTI *RUSNE GENSA SL350 BTI843* (DĖL *SL350*) *SL330*
UNABLE TO APPROVE *RUSNE GENSA SL350 OF BTI843* (DUE *FL350*) *FL330*

Patenkinant prašymą

PATENKINAME PRAŠYMĄ AURELA329 APSKAIČIUOTAS IŠVYKIMAS IŠ VNO 1320
APPROVAL REQUEST AURELA329 ESTIMATED DEPARTURE FROM VNO AT 1320

DERMF PRAŠYMAS PATENKINAMAS
DERMF REQUEST APPROVED

LYDKI NEGALIU PATENKINTI SL80
LYDKI UNABLE APPROVE FL80

Atvykimo perdavimas

ATVYKIMO PERDAVIMAS LOT246 (KODAS 2536) AT72 IŠ SUW PERDUOTA BOKSU (1320, SL170) TURI LEIDIMĄ IR APSKAIČIAVO OMETA 1325 SL110 (LAUKIAMAS ARTĖJIMO LAIKAS, UŽLAIKYMAS NELAUKIAMAS) RYŠYS LAIKE 1325
INBOUND RELEASE LOT246 (SQUAWKING 2536) AT72 FROM SUW RELEASED AT BOKSU (1320, FL170) CLEARED TO AND ESTIMATING OMETA 1325 AT FL110 (EXPECTED APPROACH TIME, NO DELAY EXPECTED) CONTACT AT 1325

Perdavimas valdant radiolokatoriumi.

RADIOLOKATORINIO VALDYMO PERDAVIMAS DLH7766 (KODAS 4856) VIETA GUNTA SL360
RADAR HANDOVER DLH7766 (SQUAWKING 4856) POSITION GUNTA FL360

Leidimo paspartinimas

PASPARTINKITE LEIDIMĄ RYR9933 LAUKIAMAS IŠVYKIMAS IŠ KNA 1640
EXPEDITE CLEARANCE RYR9933 EXPECTED DEPARTURE FROM KNA AT 1640

PAGREITINKITE LEIDIMĄ SAS554 (APSKAIČIAVO) IŠ KLA 0110 PRAŠO SL210 Į GUNTA
EXPEDITE CLEARANCE SAS554 (ESTIMATED) OVER KLA AT 0110 REQUESTS FL210 Į GUNTA

Radiolokacinė frazeologija

Pastaba: žemiau pateikiama specialioji frazeologija vartojama, kai skrydžių valdymui naudojamas radiolokatorius. Prieš tai išdėstyta valdymo frazeologija taip pat atitinkamai gali būti vartojama radiolokaciniame valdyme.

Bendroji radiolokacinė frazeologija

Orlaivio atpažinimas.

PRANEŠKITE KURSAŲ (IR SKRYDŽIO LYGĮ, ALTITUDE)
REPORT HEADING (AND FLIGHT LEVEL, ALTITUDE)

ATPAŽINIMUI PASUKTT KAIREN (DEŠINEN) KURSAS 090
FOR IDENTIFICATION TURN LEFT (RIGHT) HEADING 090

SIŪSKITE RADIO SIGNALUS ATPAŽINIMUI IR PRANEŠKITE KURSAŲ
TRANSMIT FOR IDENTIFICATION AND REPORT HEADING

KONTROLIUOJAMA RADARU *VIRŠ RUSNE*
RADAR CONTACT *OVER RUSNE*

ATPAŽINTA *VIRŠ DUKAT*
IDENTIFIED *OVER DUKAT*

NEATPAŽINTA DĒL ŽEMO AUKŠČIO (ATNAUJINKITE (TĒSKITE)
NAVIGACIJĄ SAVARANKIŠKAI)
NOT IDENTIFIED *DUE LOW ALTITUDE* (RESUME (CONTINUE) OWN
NAVIGATION)

Informacija apie vietą

VIETA 7 MYLIOS Į PIETVAKARIUS NUO LIUDVI (VIRŠ KATKAI)
POSITION 7 MILES SOUTH WEST OF LIUDVI (OVER KATKAI)

Vektoriavimo nurodymai.

PALIKITE *ELEKA* KURSAS 080 (PRIARTĖANT) LAIKUI 1220
LEAVE *ELEKA* HEADING 080 (INBOUND) AT 1220

TĒSKITE KURSU 180
CONTINUE HEADING 180

TĒSKITE ESAMU KURSU
CONTINUE PRESENT HEADING

SKRIDIMO KURSAS 250
FLY HEADING 250

POSŪKIS (SUKIT) KAIRĖN (DEŠINĖN) 20 LAIPSNIŲ (KURSAS 040 (DĒL
INTERVALO)
TURN LEFT (RIGHT) 20 DEGREES (FOR SPACEING)

NUTRAUKITE POSUKĮ KURSAS 320
STOP TURN HEADING 320

SKRIDIMO KURSAS 310 Į MIRMA
FLY HEADING 310 MIRMA

KURSAS GERAI
HEADING IS GOOD

Radiolokacinio vektoriavimo pabaiga

SKRISKITE SAVARANKIŠKAI *SUBUS SL 70*
RESUME OWN NAVIGATION *SUBUS SL 70*

PEREIKITE PRIE SAVARANKIŠKOS NAVIGACIJOS (TIESIAI Į) *RELTU*
(MAGNETINIS KELIAS 310 ATSTUMAS 10 MYLIŲ (KILOMETRAI))
RESUME OWN NAVIGATION (DIRECT) *RELTU* (MAGNETIC TRACK 310
DISTANCE 10 MILES (KILOMETRES))

Manevravimai

DARYKITE KAIRĮ (DEŠINĮ) POSŪKĮ TRYS ŠEŠIASDEŠIMT (DĒL UŽLAIKYMO)
MAKE A THREE SIXTY TURN LEFT (RIGHT) (FOR DELAY)

KAIRĖ (DEŠINĖ) ORBITA (DĒL EISMO)
ORBIT LEFT (RIGHT) (DUE TRAFFIC)

Tuo atveju, jei orlaivio krypties prietaisai veikia nepatikimai.

DARYKITE VISUS POSŪKIUS GREIČIO DYDŽIU VIENAS (GREIČIO DYDŽIU PUSE, 5 LAIPSNIŲ PER SEKUNDĘ) VYKDYKITE NURODYMUS NEDELSDAMI JUGS PRIĖMĘ
MAKE ALL TURNS RATE ONE (RATE HALF, 5 DEGREES PER SECOND) EXECUTE INSTRUCTIONS IMMEDIATELY UPON RECEIPT

Pastaba: kada būtina nurodyti radarinio vektoriavimo priežasti, arba aukščiau išdėstytiems manevrams, turėtų būti naudojamos šios frazės:

DĒL EISMO
DUE TRAFFIC

INTERVALUI
FOR SPACING

GAIŠINIMUI
FOR DELAY

GRYŽTINEI (BAIGTINEI, TIESIAJAI)
FOR DOWNWIND (BASE, FINAL)

DABAR SUKITE KAIRĖN (DEŠINĖN)
TURN LEFT (RIGHT) NOW

DABAR NUTRAUKITE POSŪKĮ
STOP TURN NOW

Greičio kontrolė.

GREITIS 360 MAZGŲ (KILOMETRAI PER VALANDĄ)
SPEED 360 KNOTS (KILOMETRES PER HOUR)

PRANEŠKITE GREITĮ
REPORT SPEED

PALAIKYKITE 220 MAZGŲ (KILOMETRŲ PER VALANDĄ, IKI *GULBU*)
MAINTAIN 220 KILOMETRES PER HOUR (KNOTS) UNTIL *GULBU*

PALAIKYKITE ESAMĄ GREITĮ

MAINTAIN PRESENT SPEED

PADIDINKITE (SUMAŽINKITE) GREITĮ IKI 200 MAZGŲ (KILOMETŲ PER VALANDĄ)
INCREASE (REDUCE) SPEED TO 200 KNOTS (KILOMETRES PER HOUR)

PADIDINKITE (SUMAŽINKITE) GREITĮ 40 MAZGAIS (KILOMETRAIS PER VALANDĄ)
INCREASE (REDUCE) SPEED BY 40 KNOTS (KILOMETRES PER HOUR)

ATSTATYKITE NORMALŲ GREITĮ
RESUME NORMAL SPEED

SUMAŽINKITE ARTĖJIMO GREITĮ IKI MINIMALAUS
REDUCE TO MINIMUM APPROACH SPEED

SUMAŽINKITE IKI ŠVARAUS SPARNO MINIMALAUS GREIČIO
REDUCE TO MINIMUM CLEAN SPEED

(ATC) GREIČIO RIBOJIMŲ NĖRA
NO (ATC) SPEED RESTRICTIONS

Pranešimai apie vietą

Nurodyta tai, kad vietos pranešimai nebūtų daromi esant radiolokacinės kontrolės akiratyje.

VIETOS PRANEŠIMŲ NEDARYTI (IKI *TIGNU*)
OMIT POSITION REPORTS (UNTIL *TIGNU*)

PRANEŠKITE *TOTRA*
NEXT REPORT AT *TOTRA*
PRANEŠIMAI REIKALAUJAMI TIK PRIE (IŠ) *KAUNO*
REPORTS REQUIRED ONLY AT *KAUNAS*

ATNAUJINKITE VIETOS PRANEŠIMUS
RESUME POSITION REPORTING

Eismo informacija ir veiksmai susidūrimui išvengti.

EISMAS 11 VALANDA 5 MYLIOS PRIEŠAIS LĖTAI JUDA
TRAFFIC 11 O'CLOCK 5 MILES OPOSITE DIRECTION SLOW MOVING

NEŽINOMAS
UNKNOWN

LĖTAI JUDA
SLOW MOVING

GREITAI JUDA

FAST MOVING

SUARTĖJAMA
CLOSING

PRIEŠPRIEŠA (TA PAČIA) KRYPTIMI
OPPOSITE (SAME) DIRECTION

APLENKIA
OVERTAKING

KERTA IŠ KAIRĖS Į DEŠINĘ, (IŠ DEŠINĖS Į KAIRĘ)
CROSSING LEFT' TO RIGHT (RIGHT TO LEFT)

Jeigu žinoma.

TIPAS
TYPE

LYGIS
LEVEL

AUKŠTĖJA (ŽEMĖJA)
CLIMBING (DESCENDING)

Veiksmo susidūrimui išvengti prašymui.

PRAŠAU VEKTORIUS
REQUEST VECTORS

AR NORĖTUMĖT BŪTI VEKTORIUOJAMAS?
DO YOU WANT VECTORS?

Kada su nežinomu orlaiviu buvo prasilenkta.

(SU DALYVIU) PRASILENKĖTE
CLEAR OF TRAFFIC

Veiksmai susidūrimui išvengti.

POSŪKIS KAIREN (DEŠINĖN) SKUBIAI (50 LAIPSNIŲ) ar (KURSAS
140) PRASILENKIMUI (NEATPAŽINTAS) ORLAIVIS 2 VALANDOS
TURN LEFT (RIGHT) IMMEDIATELY (50 DEGREES) or (HEADING
140) TO AVOID (UNIDENTIFIED) TRAFFIC 2 O'CLOCK

Ryšys ir ryšio praradimas

RADIJO RYŠYS PRARASTAS
RADIO CONTACT LOST

JEI 5 MINUČIŲ (SEKUNDŽIŲ) LAIKOTARPIU NEPRIIMSITE JOKIO
RADIJO PERDAVIMO SKVOK 7600
IF NO TRANSMISSIONS RECEIVED FOR 5 MINUTES (SECONDS)
SQUAWK 7600

RADIJO PERDAVIMAS NEPRIIMTAS BANDYKITE DAR KARTA
REPLY NOT RECEIVED TRY AGAIN

Jeigu padaryta prielaida, kad ryšys prarastas.

JEI JŪS GIRDITE POSŪKIS Į KAIREJĄ 50 LAIPSNIŲ
IF YOU READ TURN LEFT 50 DEGREES

JEI JŪS GIRDITE SKVOK IDENT
IF YOU READ SQUAWK IDENT

SKVOK MATOMAS. VIETA VIRŠ RELTU. TĘSIME NURODYMUS
SQUAWK OBSERVED. POSITION OVER RELTU. WILL CONTINUE TO
PASS INSTRUCTIONS

Radiolokacinių paslaugų pabaiga

RADIOLOKACINIS VALDYMAS BAIGTAS
RADAR CONTROL TERMINATED

RADIOLOKACINĖ PRIEŽIŪRA BAIGTA RYŠYS SU INFORMACIJA 123.85
RADAR SERVICE TERMINATED CONTACT INFORMATION ON 123.85

NETRUKUS BUS PRARASTAS ATPAŽINIMAS TĘSKITE SAVARANKIŠKAI
WILL SHORTLY LOSE IDENTIFICATION RESUME OWN NAVIGATION

ATPAŽINIMAS PRARASTAS DĖL RADIOLOKATORIAUS GEDIMO
IDENTIFICATION LOST DUE RADAR FAILURE

Radiolokatorius prieigos skrydžių valdyme

Vektoriavimas artėjant tūpti

VEKTORIAVIMAS VOR/DME ARTĖJIMUI TAKAS 32
VECTORING FOR VOR/DME APPROACH RUNWAY 32

VEKTORIAVIMAS VIZUALIAM ARTĖJIMUI TAKAS 15 PRANEŠKITE
PAMATĘ AERODROMĄ (TAKĄ)
VECTORING FOR VIZUAL APPROACH RUNWAY 15 REPORT FIELD
(RUNWAY) IN SIGHT

VEKTORIAVIMAS Į BAIGIAMĄJĄ
VECTORING FOR DOWNWIND

VEKTORIAVIMAS ARTĖJIMUI PAGAL APŽVALGOS RADARĄ TAKAS 17
VECTORING FOR SURVEILLANCE RADAR APPROACH RUNWAY 17

VEKTORIAVIMAS TIKSLIAM ARTĖJIMUI TAKAS 21
VECTORING FOR PRECISION APPROACH RUNWAY 21

*ILS ARTĖJIMAS NEUŽTIKRINAMAS DĖL GLISADOS KLAIDINGOS
INDIKACIJOS TĖSKITE VIZUALIAI
ILS APPROACH NOT AVAILABLE DUE GLIDE PATH WRONG INDICATION
COUNTINUE VISUAL*

Vektoriavimas artėjant

VIETA 27 MYLIOS (KILOMETRŲ) NUO VNO SUKITE KAIRĖN (DEŠINĖN)
KURSAS 140
POSITION 27 MILES (KILOMETRES) FROM VNO TURN LEFT (RIGHT)
HEADING 140

JŪS NUTVERSITE VOR VNO TREKAS 160 40 MYLIŲ NUO TŪPIMO
VIETOS (T)
YOU WILL INTERCEPT VOR VNO TRACK 160 40 MILES FROM
TOUCHDOWN

Kai pilotas pageidauja, kad būtų išvestas į konkretų nuotolį nuo tūpimo taško.

PRAŠAU TIESIAJĄ 10 MYLIŲ
REQUEST 10 MILES FINAL

LEIDŽIAMA ILS ARTĖJIMAS TAKAS 29
CLEARED FOR ILS APPROACH RUNWAY 29

Nurodymai ir informacija.

PRANEŠKITE STABILUMĄ (MLS ARTĖJIMO TREKĄ) ar ((ILS KURSO RIBAS)
ar (GLISADĄ))
REPORT ESTABLISHED (ON MLS APPROACH TRACK) or (ON ILS
(LOCALIZER) or (GLIDE PATH))

PRIARTĖJATE IŠ KAIRĖS (DEŠINĖS) (PRANEŠKTE STABILUMĄ)
CLOSING FROM LEFT (RIGHT) (REPORT ESTABLISHED)

SUKITE KAIRĖN (DEŠINĖN) KURSAS 070 NUTVERTI TIESIAJĄ
(PRANEŠKITE STABILUMĄ)
TURN LEFT (RIGHT) HEADING 070 TO INTERCEPT (REPORT
ESTABLISHED)

ŠIS POSŪKIS NUVES JUS PER ILS KURSO RIBĄ

THIS TURN WILL TAKE YOU THROUGH LOCALIZER

VEDAME JUS PER ILS KURSO RIBA DĒL UŽLAIKYMO
TAKING YOU THROUGH LOCALIZER DUE DELAY

PALAIKYKITE 2500 PĒDŲ IKI GLISADOS
MAINTAIN 2500 FEET UNTIL GLIDE PATH INTERCEPTION

PRANEŠKITE STABILUMĄ GLISADOJE
REPORT ESTABLISHED ON GLIDE PATH

PRANEŠKITE ILS KURSO ZONĄ (PRANEŠKITE STABILUMĄ)
INTERCEPT ILS (REPORT ESTABLISHED)

Manevravimas priklausomų ir nepriklausomų lygiagrečių artėjimų metu.

LEIDŽIAMA ILS (MLS) ARTĖJIMAS TAKAS 16 KAIRYS (DEŠINYS)
CLEARED FOR ILS (MLS) APPROACH RUNWAY 16 LEFT (RIGHT)

JŪS KIRTOTE ILS KURSĄ (MLS GALUTINIO ARTĖJIMO TREKĄ)
NEDELSIANT POSŪKIS Į KAIRĘ (DEŠINĘ) IR GRĮŽKITE Į ILS KURSO RIBĄ
(MLS GALUTINIO ARTĖJIMO TREKĄ)
YOU HAVE CROSSED THE LOCALIZER (MLS FINAL APPROACH TRACK)
TURN LEFT (RIGHT) IMMEDIATELY AND RETURN TO THE LOCALIZER
(MLS FINAL APPROACH TRACK)

ILS (MLS) TAKAS 23 KAIRYS (DEŠINYS) KURSINIO ŠVYTURIO (MLS)
DAŽNIS YRA 109.90
ILS (MLS) RUNWAY 23 LEFT (RIGHT) LOCALIZER (MLS) FREQUENCY
IS 109.90

Prevenciniams veiksams, kada stebimas orlaivis įskrenda į zoną.

POSŪKIS Į KAIRĘ (DEŠNĘ) 60 LAIPSNIŲ (KURSAS 240) NEDELSIANT
IŠVENGTI SUSIDŪRIMO SU ORLAIVIU (NUKRYPSTANČU NUO GRETIMOS
TŪPTINĖS) AUKŠĖKITE IKI 3500 PĒDŲ
TURN LEFT (RIGHT) 60 DEGREES (HEADING 240) IMMEDIATELY TO
AVOID TRAFFIC (DEVIATING FROM ADJACENT APPROACH) CLIMB
TO 3500 FEET

Artėjimas pagal apžvalgos radiolokatorių

Paslaugų teikimas.

ARTĖJIMAS BUS PAGAL APŽVALGOS RADARĄ TAKAS 26 TERMINUOTAS
(BAIGIAMAS) 0.5 MYLIOS NUO TŪPIMO TAŠKO, KLIŪČIŲ PROŠVAISTOS
ALTITUDĖ (ABSOLIUTUSIS AUKŠTIS) (AUKŠTIS) 400 PĒDŲ (METRŲ)
PATIKRINKITE JŪSŲ MINIMUMĄ (ANTRO RATO ATVEJU 3000 PĒDŲ)

THIS WILL BE A SURVEILLANCE RADAR APPROACH RUNWAY 26
TERMINATING AT 0.5 MILES FROM TOUCHDOWN, OBSTACLE
CLEARANCE ALTITUDE (HEIGHT) 400 FEET S (METRE) CHECK YOUR
MINIMA (IN CASE OF GO AROUND 3000 FEET)

ARTĖJIMO INSTRUKCIJOS BUS BAIGIAMOS 0.6 MYLIOS NUO TŪPIMO
TAŠKO
APPROACH INSTRUCTIONS WILL BE TERMINATED AT 0.6 FROM
TOUCHDOWN

Vieta vertikalėje.

PRADĖKITE ŽEMĖJIMĄ (PALAIKYKITE GLISADĄ 3 LAIPSNIŲ
COMMENCE DESCENT NOW TO MAINTAIN A 3 DEGREE GLIDE PATH

5 NUO TŪPIMO TAŠKO ALTITUDE (ABSOLIUTUSIS AUKŠTIS) (AUKŠTIS)
TURETŲ BŪTI 2200 PĖDŲ
5 FROM TOUCHDOWN ALTITUDE (HEIGHT) SHOULD BE 2200 FEET

Vieta.

4 MYLIŲ NUO T (TŪPIMO TAKO)
4 MILES FROM TOUCHDOWN

Patikrinimai.

PATIKRINKITE VAŽIUOKĖS IŠLEIDIMĄ (RATUS)
CHECK GEAR DOWN

VIRŠ SLENKSČIO
OVER THRESHOLD

Artėjimo pabaiga.

PRANEŠKITE VIZUALIAI
REPORT VIZUAL

PRANEŠKITE PAMATĘ TAKO ŠVIESAS
REPORT RUNWAY (LIGHTS) IN SIGHT

ARTĖJIMAS UŽBAIGTAS (RYŠYS SU RYGA ŽEMĖ 118.3)
APPROACH COMPLETED (CONTACT RYGA GROUND 118.3)

Artėjimas pagal tiksliojo artėjimo tūpti radiolokatorių (PAR)

Paslaugų teikimas.

ARTĖJIMAS PAGAL TIKSLIOJO TUPDYMO RADIOLOKATORIŲ TAKAS 03
THIS WILL BE A PRECISION RADAR APPROACH RUNWAY 03

ARTĖJIMAS PAGAL TIKSLIOJO TUPDYMO RADIOLOKATORIŲ
NEVYKDOMAS *DĖL KLAIDINGOS INDIKACIJOS*
PRECISION APPROACH NOT AVAILABLE *DUE WRONG INDICATION*

ANTRO RATO ATVEJU *3000 PĖDŲ KAIRIOJU RATU*
IN CASE OF GO AROUND *3000 FEET LEFT HAND CIRCUIT*

Ryšys.

TOLESNIŲ PRIĖMIMŲ NEPATVIRTINKITE
DO NOT ACKNOWLEDGE FURTHER TRANSMISSIONS

ATSAKYMAS NEGAUTAS. NURODYMAI BUS TĘSIAMI
REPLY NOT RECEIVED. WILL CONTINUE INSTRUCTIONS

Azimutas.

ARTĖJAT LĖTAI (GREITAI) IŠ KAIRĖS (DEŠINĖS)
CLOSING SLOWLY (QUICKLY) FROM THE LEFT (FROM THE RIGHT)

KURSAS YRA GERAS
HEADING IS GOOD

KELIO LINIJOJE (TREKE)
ON TRACK

TRUPUTĮ (GEROKAI, EINATE) DEŠINIAU (KAIRIAU) NUO KELIO TREKO
SLIGHTLY (WELL, GOING) RIGHT (LEFT) OF TRACK

30 METRŲ KAIRIAU (DEŠINIAU) NUO KELIO (TREKO)
30 METRES LEFT (RIGHT) OF TRACK

Vieta vertikalėje.

ARTĖJATE PRIE GLISADOS
APPROACHING GLIDE PATH

PRADĖKITE ŽEMĖJIMĄ 500 PĖDŲ PER MINUTĘ (METRŲ PER SEKUNDĘ)
(PALAIKYKITE GLISADĄ 3 LAIPSNIŲ)
COMMENCE DESCENT NOW 500 FEET PER MINUTE (METRES PER
SECOND) (ESTABLISH A 3 DEGREE GLIDE PATH)

ŽEMĖJIMO GREITIS GERAS
RATE OF DESCENT IS GOOD

GLISADOJE
ON GLIDE PATH

TRUPUTĮ (GEROKAI, EINATE) AUKŠČIAU (ŽEMIAU) GLISADOS
SLIGHTLY (WELL, GOING) ABOVE (BELOW) GLIDE PATH

(VIS DAR) 60 PĖDŲ (METRŲ) AUKŠČIAU (ŽEMIAU)
(STILL 60 FEET (METRES) TOO HIGH (TOO LOW))

SUREGULIUOKITE ŽEMĖJIMO GREITĮ
ADJUST RATE OF DESCENT

GRĮŽKITE (NUOSAIKIAI (GREITAI)) Į TŪPTINĘ
COMING BACK (SLOWLY (QUICKLY)) TO THE GLIDE PATH

ATSTATYKITE NORMALŲ ŽEMĖJIMO GREITĮ
RESUME NORMAL RATE OF DESCENT

NEVEIKIA AUKŠČIO RODIKLIS
ELEVATION ELEMENT' UNSERVICEABLE

4 MYLIOS NUO T (TŪPIMO TAŠKO) ALTITUDĖ (AUKŠTIS) TURETŲ BŪTI
1500 PĖDŲ
4 MILES FROM TOUCHDOWN ALTITUDE (HEIGHT) SHOULD BE 1500 FEET

Vieta.

2.5 MYLIOS NUO T (TŪPIMO TAŠKO)
2.5 MILES FROM TOUCHDOWN

VIRŠ ARTĖJIMO ŽIBURIŲ
OVER APPROACH LIGHTS

VIRŠ SLENKSČIO
OVER THRESHOLD

Patikrinimai.

PATIKRINKITE VAŽIUOKLĘ
CHECK GEAR DOWN AND LOCKED

PATIKRINKITE APSISPRENDIMO ALTITUDĘ (AUKŠTĮ)
CHECK DECISION ALTITUDE (HEIGHT)

Artėjimo baigimas.

PRANEŠKITE VIZUALIAI
REPORT VISUAL

PRANEŠKITE PAMATĘ TAKO ŽIBURIUS
REPORT RUNWAY (LIGHTS) IN SIGHT

ARTĖJIMAS UŽBAIGTAS RYŠYS SU VILNIAUS ŽEME 118.4
APPROACH COMPLETED CONTACT VILNIUS GROUND 118.4

Antras ratas.

TESKITE VIZUALIAI AR Į ANTRĄ RATAŲ [antro rato nurodymai]
CONTINUE VISUALLY OR GO AROUND [missed approach instructions]

ANTRAS RATAS NEDELSIANT 3500 PĖDŲ DEŠINIUOJU RATU
GO AROUND IMMEDIATELY 3500 FEET RIGHT HAND CIRCUIT

AR JŪS EINATE Į ANTRĄ RATAŲ?
ARE YOU GOING AROUND?

JEI EINATE Į ANTRĄ RATAŲ ...
IF GOING AROUND ...

ANTRAS RATAS
GOING AROUND

Antrinio apžvalgos radiolokatorius

Prašant apibūdinti antrinio radiolokatoriaus įrangą

PRANEŠKITE ATSAKIKLIO TIPĄ
ADVISE TYPE OF TRANSPONDER

ATSAKIKLIS 6203
TRANSPONDER 6203

ATSAKIKLIO NETURIME
NEGATIVE TRANSPONDER

Nurodymams nustatyti atsakiklį

IŠVYKIMO KODAS 3067
FOR DEPARTURE SQUAWK 3067

KODAS 2000
SQUAWK 2000

Prašant pilotą pakartotinai nustatyti suteiktą režimą ir kodą

PERSTATYKITE A 3415
RECYCLE A 3415

PERSTATAU A 4356
RECYCLING A 4356

Prašant pilotą pakartotinai nustatyti suteiktą režimą ir kodą

PAKARTOTINAI NUSTATYKITE REŽIMĄ S ATPAŽINIMUI
RESET MODE S IDENTIFICATION

Prašant pilotą patvirtinti nustatytą režimo A kodą

PATVIRTINKITE SKVOKĄ 3320
CONFIRM SQUAWK 3320

SKVOKAS 3320 arba NUSTAČIAU ATSAKIKLIO KODĄ 3320
SQUAWKING 3320

Prašant panaudoti režimą "ATPAŽINIMAS"

SKVOKĄ ATPAŽINIMAS arba AIDENT
SQUAWK IDENT

SKVOKĄ SILPNAI
SQUAWK LOW

SKVOKĄ NORMALIAI
SQUAWK NORMAL

Prašymui laikinai sustabdyti atsakiklio veikimą

ATSAKIKLĮ STANDBY arba (PARENGTIS)
SQUAWK STANDBY

Prašymui nustatyti avarinį kodą

SKVOKĄ MAYDAY
SQUAWK MAYDAY

Prašymui išjungti atsakiklį

SKVOKĄ STOP
STOP SQUAWK

Prašymui perduoti barometrinių aukštį

SKVOKĄ CHARLIE
SQUAWK CHARLIE

Prašymui patikrinti aukščiamo nustatymą ir patvirtinti lygį

PATIKRINKITE AUKŠTIMAČIO NUSTATYMĄ IR PATVIRTINKITE
LYGĮ
CHECK ALTIMETER SETTING AND CONFIRM LEVEL

Prašymui nutraukti barometrinio aukščio perdavimą dėl esamo gedimo

SKVOKĄ STOP KLAIDINGI AUKŠČIO PARODYMAI
STOP SQUAWK CHARLIE WRONG INDICATION

Prašymui patikrinti aukštį

PATIKRINKITE *4000 PĖDŲ*
VERIFY *4000 FEET*

RVSM ir 8.33 frazeologija

RVSM frazeologija

PATVIRTINAM RVSM
AFFIRM RVSM

KLAIDA RVSM
NEGATIVE RVSM

KLAIDA RVSM VALSTYBĖS ORLAIIVIS
NEGATIVE RVSM STATE AIRCRAFT

*KLM 3554 NELEISTA Į RVSM ORO ERDVĘ, PALAIKYKITE (ŽEMĖKITE,
AUKŠTĖKITE Į) SL260*
*KLM 3554 UNABLE CLEARANCE INTO RVSM AIRSPACE, MAINTAIN
(DESCEND TO, CLIMB TO) FL260*

NEGALIM PALAIKYTI RVSM DĖL TURBULENCIJOS
UNABLE RVSM DUE TURBULENCE

NEGALIM PALAIKYTI RVSM DĖL ĮRANGOS
UNABLE RVSM DUE EQUIPMENT

PRANEŠKIT, KAIGALĖSITE ATNAUJINTI RVSM SKRYDĮ
REPORT ABLE TO RESUME RVSM

8.33 frazeologija

PATVIRTINAM 8.33
AFFIRM 8.33

KLaida 8.33
NEGATIVE 8.33

NEGALIM PALAIKYTI 8.33 DĖL ĮRANGOS
UNABLE 8.33 DUE EQUIPMENT

Aviaciniai įvykiai

Šie įvykių, sferų ir pre-sferų aprašymai apibūdina kasdieninius susisiekimus tarp skrydžių vadovų ir pilotų. Tokie „įvykiai“ aprašo valdymo darbą, seniai ir neseniai įvestą tvarką, kurią skrydžių vadovai ir pilotai turi mokėti reguliuoti. Kiekvienas įvykis gali reikalauti žinių, susijusių su leksikos sferomis, prie kurių yra prijungti atitinkami žodžiai.

1. ĮVYKIAI AERODROMO VALDYME

Airmis(es) Oro eismo taisyklės; vengimo veiksmai; skrydžio trajektorija; greitis; atstumas/nuotolis; orlaivio charakteristikos; padėtis
Air traffic rules; avoiding action; trajectory/flight path; speed; distance/range; aircraft characteristics; position.

Airshows	<p>Informacija apie oro eismą; veiklumas; akrobatika, skrydžio sudarymas; procedūros.</p> <p>Artėjimo užlaikymas; laukimo instrukcijos; laukimo procedūros; aerodromo ratas; kuro kiekis pagal laiką; maršruto pakeitimas; atsarginis; būtinos sąlygos; CAT III; tūpimas bet kokiomis oro sąlygomis.</p> <p>Information; activity: acrobatics, formation flights; procedures.</p> <p>Approach delays; holding instructions; holding procedures; aerodrome circuit; endurance; diversion/alternate; necessary conditions; CAT III; all-weather landings.</p>
Belly landing	<p>Manevrų bandymai; žiburių būseną; vizualusis patikrinimas (žemas praskridimas); važiuoklės padėtis; kuro kiekis pagal laiką; degalų likutis; degalų nupylimas; greitis; informacija apie eismą; kilimo/tūpimo tako būklė; aerodromo aplinka; oro uosto įranga; avarinė evakuacija; avarinės gelbėjimosi slidės, t.t.; gaisro rizika; žala; paslaugos, teikiamos žemėje.</p> <p>Attempted manoeuvres; status of lights; visual check (low pass); position of landing gear; endurance; fuel remaining; fuel dumping/jettisoning; speed; traffic information; state of runway; aerodrome environment; airport installations; emergency evacuation; emergency slides/escape chutes, etc.; fire hazard/risk; damage; ground services.</p>
Bird risk/hazard	<p>Padėtis; kiekis; paukščių rūšys; paukščių atbaidymo procesas; orlaivio apgadinimas; užlaikymai; paukščių atbaidymo metodai; paukščių elgesys.</p> <p>Position; quantity; names/types of birds; bird scaring in progress; damage to aircraft; delays; bird scaring methods; behaviour of birds.</p>
Bomb threat/alert/scare	<p>Keleivių išlaipinimas; diversija; bagažo atpažinimas; degalų nupylimas; orlaivio vidus; įgulos veiksmai/elgesys; paslaugos, teikiamos žemėje; oro uosto įranga.</p> <p>Disembarking passengers; diversion; baggage identification; fuel dumping/jettisoning; aircraft interior; crew actions/behaviour; ground services; airport installations.</p>

Cargo problems/dangerous goods	<p>Muitinė; krovinio rūšis; greitai gendantys transplantacijai reikalingi organai; nuodingos medžiagos; priežiūra; įpakavimas; veterinarijos paslaugos; susisiekimas su policija; policijos šunys; prastai pritvirtintas arba sugadintas kroviny; perėmimas; konfiskavimas.</p> <p>Customs; type of cargo; (perishable) organs for transplant; toxic substances; handling; packaging; veterinary services; police search; sniffer dogs; load badly fixed or damaged; intercepting; impounding.</p>
Fire on board	<p>Paslaugos, teikiamos žemėje; orlaivio vidus; dūmai; dusulys; kvapai; deguonies kaukės; signalinės lempos; įranga kovai su gaisru; gesintuvai; traumos/susižeidimai; nudegimai; medicininė pagalba; gaisrininkai; avarinės gelbėjimosi slidės; variklio išjungimas; evakuacija.</p> <p>Ground services; aircraft interior; smoke; asphyxia; smells; oxygen masks; warning lights; firefighting equipment; extinguishers; injuries; burns; medical assistance; fire brigade/firemen; emergency slides/escape chutes; engine shutdown; evacuation.</p>
Ground movement incidents	<p>Aktyvumas lauke; gaisrininkų apmokymas ir išradingumas; transporto priemonės lauke; sukibimo koeficientas ir matomumas; informacija apie oro eismą; variklių užvedimas; orlaivių vilkimo įranga; variklio tikrinimas; nuotolinė laukimo schema; laukimo taškas; kilimo/tūpimo tako pažeidimas; užlaikymas; įklimpimas į purvą; apgadinimai, susiję su transporto priemonėmis lauke; dėmesio nekreipimas į duris; susidūrimas; transporto arba orlaivio gedimas; signalinio žiburio gedimas; svetimi daiktai (pavadinimas, aprašymas); problemos įlaipinant arba išlaipinant keleivius; bagažo atpažinimas; išlaipinimo būdai; sveikatos apsauga; turintys fizinių/protinių trūkumų/sergantys keleiviai; parkavimo pozicija/plotas.</p> <p>Activity on the field; fire brigade training exercises and interventions; vehicles on the field; braking action and visibility; traffic information; startup; towing equipment; engine checks; remote holding pattern; holding point; runway infringement; delays; stuck in the mud; damage caused by vehicles on the ground; no entry disregarded; collisions; vehicle or plane breakdown; damage to beacons; foreign objects (name, description); problems boarding or disembarking passengers; baggage identification; means of disembarking; health services; handicapped/sick passengers; parking position/space.</p>

Health problems	<p>Simptomai; pirmoji medicininė pagalba; orlaivio vidus; medicininės pagalbos tipas; žinios apie keleivių sveikatą; diversija; oro uosto įranga; paslaugos, teikiamos žemėje; ligos; diskomfortas; žaizdos; epidemijos; medicininė įranga; kraujas (grupės, perpilimas, t.t.); sveikatos patarimai; žmogaus kūnas; medicinos chirurgas; karantinas; apsinuodijimas maistu; maistas; vakcinos; medicinos personalas; medicininės ir dirbtiniai limbai.</p> <p>Symptoms; first aid; aircraft interior; type of medical assistance; medical background of passengers; diversion; airport installations; ground services; sickness; discomfort; wounds; epidemics; medical equipment; blood (group, transfusion, etc.); medical advice; the human body; forensic surgeon; quarantine; food poisoning; food; vaccines; medical staff; medicines and artificial limbs.</p>
Incidents on landing	<p>Ilgas/trumpas tūpimas; prariedėtas atlaisvinimo takelis; įklimpimas į purvą; orai; problemos su kroviniu; tūpimo/kilimo takų sumaišymas; paukščių arba gyvūnų gresmė; padangų gedimas; orlaivio gedimas; nuėjimas į antrą ratą.</p> <p>Long/short landing; missed exit; stuck in mud; weather; cargo problems; runway confusion; bird or animal hazard; damage to tires; aircraft breakdown; missed approach.</p>
Industrial action	<p>Personalas žemėje; valdymo/operatyvinis personalas; įtaka oro eismui; užlaikymai; streikų tipai; demonstracijos; streikas, kai protestuojantieji pasilieka darbovietėje/auditorijose.</p> <p>Ground staff; control/operational staff; effects on traffic; delays; types of strike; demonstrations; sit-ins.</p>
MET (weather) conditions	<p>ATIS (matomumas, debesys, etc.); audros (su griaustiniu), žaibai; orlaivio gedimas; sniego valymas; vėjo gūšiai; vėjo poslinkis ir mikrosukūrys; minimumai; kilimo/tūpimo tako būklė; pavėjis; šoninis vėjas; sukibimo koeficientas; kilimo/tūpimo tako vizualinis nuotolis; temperatūros pokyčiai; turbulencija; stichinės nelaimės; kilimo/tūpimo tako uždarymas; kilimo/tūpimo tako pakeitimas.</p> <p>ATIS (visibility, clouds, etc.); (thunder) storms, lightning; damage and breakdown; snow clearing; gusts; wind shear and microburst; minima; state of runway; tailwind, crosswind; braking action; runway visual range; temperature inversion; turbulence; natural disasters; runway closed; change of runway.</p>

Missed approach	Nuėjimas į antrą ratą; minimumai; eismo padėtis; kuro kiekis pagal laiką; priežastys; eismas; procedūros; greitis. Go-around; minima; traffic position; endurance; reasons; traffic; procedures; speed.
Parachute jumping/ dropping activity	Padėtis; duomenys apie kitus eismo dalyvius ir veiksmus; parašiutininkų išmetimo trukmė; numetimo zona. Position; information on other traffic and activity; duration of drop; drop zone.
Pilot not familiar with airfield	Procedūros; aerodromo įranga; paslaugos, teikiamos žemėje. Procedures; airfield installations; ground services.
Pilot's temporary disability	Sveikatos sutrikimai; orlaivio valdymas ir prietaisai; lakūno veiksmai/elgesys; aerodromo aplinka; oro uosto įranga. Health problems; aircraft controls and instruments; pilot's actions/behaviour; airfield environment; airport installations.
Problems linked to flight plan	Užlaikymai; konkretus užlaikymas laiko atžvilgiu; skrydžio plano papildymas; kompiuterio gedimas; skrydžio plano patvirtinimas; skrydžio plano apdorojimas; paieška ir gelbėjimas; skrydžio plano tipas. Delays; slots; flight plan updating; computer breakdown; no flight plan; flight plan conformity; flight plan processing; search and rescue; type of flight plan.
Problems linked to passenger's behaviour + unlawful interference	Smurtinis/grasinantis elgesys; priežastys (girtuokliavimas, t.t.); orlaivio vidus; gedimas; ginklai; susidorojimo veiksmai; policijos/gaisrininkų gelbėjimo komandos reikalavimas; poreikiai; rasinė kilmė; fizinis žmogaus apibūdinimas; politinė ištikimybė; paslaugos teikiamos žemėje; oro uosto įranga; traumos/žaisdos; keleivis be bilieto. Violent/threatening behaviour; reasons (drunkenness, etc.); aircraft interior; damage; weapons; actions to overpower; police/fire rescue team assistance requested; demands; ethnic origin; physical description of person(s); political allegiances; ground services; airport installations; injuries/wounds; stowaways.
Re- routing/diversion	Artėjimo tupti schema; procedūros; maršrutas; kuro kiekis pagal laiką; orai; oro uosto įranga; paslaugos teikiamos žemėje; orlaivio gedimas. Approach charts; procedures; routing; endurance; weather; airport installations; ground services; aircraft breakdowns.

Special flights	<p>ILS kalibruojamasis skrydis; specialus skridimo testas; transparentai, balionai, t.t.; ultralengvieji orlaiviai; sklandytuvai; sraigtasparniai; aerofotografavimas; magistralės stebėjimas; kovos su gaisrais orlaivis; elektros linijų priežiūra; kariniai apmokymai; karinių orlaivių tipai.</p> <p>ILS calibration; special test flight procedures; banners, balloons, etc.; ultralights, gliders; helicopters; aerial photography; highway watch; firefighting aircraft; supervision of power lines; military training procedures; types of military aircraft.</p>
Take-off incidents	<p>Kilimo nutraukimas; paukščių/gyvūnų grėsmė; judėjimo sutrukdymas; kilimo/tūpimo tako netikėtas užimtumas; perkaitinimas; vilkimas; 180° apsisukimas; kilimo/tūpimo tako patikrinimas; atšaukimas ir leidimo pakeitimas; problemos su priekine važiuokle; variklio galingumas; orlaivio gedimas.</p> <p>Abort; bird/animal hazards; traffic interference; runway incursion; overheating; towing; 180° turn back; runway excursion; cancellation and change of clearance; problems with steering gear, engine power; aircraft breakdown.</p>
VRF flight lost/in difficulty	<p>Aerodromo aplinka; pelengatorius; atpažinimo manevrai; kuro kiekio problemos; maršruto pakeitimas į atsarginį aerodromą; priverstinis/avarinis tūpimas; paslaugos, teikiamos žemėje.</p> <p>Aerodrome environment; direction finder; manoeuvres for identification; endurance problems; installations at alternate/diversion field; forced/crash landing; ground services.</p>
VIP flights	<p>Oficialios ceremonijos; protokolas (sveikinimai, t.t.); perskraidinimas; karinė palyda; diplomatiniai leidimai; valstybių pavadinimai ir tautybės; peronas; terminalas; keleivių įlaipinimas ir išlaipinimas; VIP transportas; įtaka oro eismui.</p> <p>Official ceremonies; protocol (greetings, etc.); ferry flight; military escort; diplomatic clearance; country names and nationalities; apron/ramp; terminal; boarding and disembarking of passengers; VIP vehicles; effects on traffic.</p>

2. ĮVYKIAI SUSIJĘ SU SKRYDŽIŲ MARŠRUTAIS IR VALDYMU

Administrative problems	<p>Diplomatiniai leidimai; muitinės tvarka; civilės tarnybos departamentai; konfiskuoti orlaiviai.</p> <p>Diplomatic clearances; customs regulations; civil service departments; impounded aircraft.</p>
--------------------------------	--

Aids for VRF flights	<p>Prietaisų panelė; lektuvo įranga; pilotavimo kategorija; skrydžio planas; vietovės pavadinimas; vizualūs antžeminis orientyras; padėtys; kryptys; kuro kiekis pagal laiką; orlaivio gedimas; prastos oro sąlygos.</p> <p>Instrument panel; on-board equipment; pilot rating; flight plan; local place name; visual landmarks; positions; directions; endurance; aircraft breakdown; weather problems.</p>
Aircraft breakdown	<p>Prietaisų panelė; skrydis pagal prietaisus; radijo švyturys; padėtis/taškai; užsesys/garsai, kvapai; dūmai; oruosto įranga; paslaugos, teikiamos žemėje; variklio darbas; greitis; reljefas; veiksmai, padedantys išspręsti problemą; orai; degalų nupylimas; skrydžio profilis; konstrukcijos gedimas (stiklas, metalas); skrydžio sistema; orlaivio valdymas; orlaivio valdomumas; orlaivio liemu; signalinės lempos; važiuoklė.</p> <p>Instrument panel; instrument operation; radio beacon; positions/fixes; noises/sounds; smells; smoke; airport installations; ground services; engine performance; speed; relief/high ground; actions to solve problem; weather; fuel dumping/jettisoning; flight profile; structural damage (glass, metal); flight systems; aircraft controls; response to controls; airframe; warning lights; landing gear.</p>
Aircraft proximity + pilot complaints	<p>Konfliktinės situacijos; apkrautas judėjimas; orlaivio aprašymas; skrydžio profilis; oro sąlygos; traumos; orlaivio nuotolis; pilotavimo manevrai; taisyklės; veikimo būdai; veiksmai išvengti susidūrimų.</p> <p>Conflict situations; traffic load; aircraft characteristics; flight profile; weather conditions; injuries; distance/range; pilot manoeuvres; rules; procedures; avoiding action.</p>
ATC system breakdown	<p>ATC įranga/sistema; radiolokacinis vaizdas; radaro veikimas; radijo veikimas; ankstesni pranešimai; transliuojami pranešimai; veiksmai kažką sutaisyti; užlaikymas/trukmė; telefono linijos.</p> <p>ATC equipment/systems; radar display; radar performance; radio operation; previous messages; relaying messages; actions to repair; delays/duration; telephone lines.</p>
Bomb scare	<p>Orlaivio vidus; paieškos metodai; degalų nupylimas; paslaugos, teikiamos žemėje; oro uosto įranga; antžeminis judėjimas.</p> <p>Aircraft interior; search methods; fuel dumping/jettisoning; ground services; airport installations; ground movements.</p>

Cargo problems/dangerous goods	Įpakavimas; medžiagos; nuodingos medžiagos; gyvūnai; kvapai; kabinos įrankiai; krovinių išdalinimas; krovimas/iškrovimas. Packaging; substances; toxic substances; animals; smells; cabin equipment; load distribution; loading/unloading.
Change in flight plan	Skrydžio planas. Flight plan.
Collisions Airflame	Konstrukcijos gedimas (stiklas, metalas); orlaivio valdomumas; nuolaužos; oro uosto įranga; paslaugos, teikiamos žemėje; reljefas; oro sąlygos; aerodinaminis funkcionavimas. Structural damage (glass, metal, etc.); response to controls; debris; airport installations; ground services; relief/high ground; weather conditions; aerodynamic behaviour.
Fire on board	Isiliepsnojimas; gaisro kontroliavimas; gedimai; orlaivio vidus. Outbreak of fire; control of fire; damage; aircraft interior.
Health problems	Kūno dalys; organai; simptomai; ligos; traumos/žaisdos; dirbtiniai limbai; vaistai; pirmoji medicininė pagalba; medicininė įranga; medicinos personalas; medicinos specialistai; vakcinos; karantinas. Parts of the body; organs; symptoms; sicknesses; injuries/wounds; artificial limbs; medicine/drugs; first aid; medical equipment; medical staff; medical specialists; vaccines; quarantine.
Lack of fuel	Oro uosto paslaugos/įranga; paslaugos, teikiamos žemėje; aukšta vietovė; padėtis/vieta; degalų likutis. Airport facilities/installations; ground services; high ground; positions/ locations; endurance/fuel remaining.
Misunderstanding	Ankstesni pranešimai; pranešimų tipai; radijo veikimas. Previous messages; types of messages; radio performance.

Passenger's behaviour + unlawful interference	Smurtinis/grasinantis elgesys; narkotikai; šaunamieji ginklai; traumos; psichinis nestabilumas; tautybės; politinė ištikimybė; reikalavimai/grasinimai; paslaugos, teikiamos žemėje; medicininė pagalba; ketinimas nuraminti; ketinimas neatsispirti; piloto kabinos ir orlaivio salono personalas. Violent threatening behaviour; drugs; firearms; injuries; mental instability; nationalities; political allegiances; demands, threats; ground services; medical assistance; means of calming; means of overpowering; flight deck and cabin personnel.
Request to relay	Keleivių vardai; pasikeitimas. Names of people; means of relaying.
Special conditions on arrival	Judėjimo būklė žemėje; pirmumo teisę turintys skrydžiai; pramoniniai veiksniai; nelaimingi atsitikimai; oro sąlygos žemėje; antžeminės įrangos gedimai; oro uosto įranga; paslaugos, teikiamos žemėje; komendanto valanda; prieigos procedūros. State of the traffic on the ground; priority flights; industrial action; accidents; weather conditions on the ground; ground equipment failure; airport installations; ground services; curfew; approach procedures.
Special flights	Orlaivio tipas; perskraidinimas; diplomatinis personalas; valstybių pavadinimai; tautybės; oro navigacijos karinis žargonas; kariniai pratimai; degalų papildymas skrydžio metu; manevrai pilotuojant; padėtis/taškai; oro sąlygos; VST/SPT procedūros; vizualiųjų skrydžių taisyklės; oro uosto įranga; paslaugos, teikiamos žemėje. Type of aircraft; ferrying; diplomatic personnel; country names; nationalities; aeronautical military slang; military exercises; in-flight/mid-air refuelling; pilot manoeuvres; positions/fixes; weather conditions; VFR/IFR procedures; visual flight rules; airport installations; ground services.
Unauthorized manoeuvres	Oro erdvė, taisyklės; ankstesni pranešimai; skrydžio profilis; padėtis/vieta; greičio mažėjimo lygis. Airspace; rules; previous messages; flight profile; positions/locations; stall levels.

Weather/MET problems

Apledėjimo problemos; debesys; žaibžo nutrenkimas; turbulencija; išorinės orlaivio dalys; variklio veikimas; reagavimas į valdymą; prietaisų veikimas; pavojaus signalas; stiprus judėjimas; reljefas/aukšta vietovė; skrydžio profilis; traumos; aklumas, matomumo netekimas.

Icing problems; clouds; struck by lightning; turbulence; external parts of aircraft; engine performance; response to controls; instrument performance; alarms; violent movements; relief/high ground; flight profile; injuries; blindness/loss of visibility.

3. KITI ĮVYKIAI

Activities on field

Kilimo/tūpimo tako ir schemų keitimas; perono transportas; sniego valymas; šlavimas; nušienavimas; derliaus nuimimas; uždarymas; kilimo/tūpimo tako privažiavimo kelių atidarymas; kilimo/tūpimo tako tikrinimas.

Change of runway and pattern; ramp vehicles; snow clearing; sweeping; mowing; harvesting; closure; opening of runway access roads; runway inspection.

Aerodrome/airfield environment

Topografija (kalva, nuokalnė, kranto linija, miškas, t.t.); civilinės inžinierijos statiniai (vanduo, bokštas, tiltas, stulpas, t.t.); aukšta vietovė; apstatytos teritorijos; keliai ir geležinkelio linijos; elektros linijos; svarbios vietos; tam tikri vietiniai darbai (degančios vietos, t.t.); žemės ūkio darbas.

Topography (hill, slope, coastline, forest, etc.); civil engineering (water, tower, bridge, pylon, etc.); high ground/terrain; built-up areas; roads and railway lines; power lines; cardinal points; particular local activities (firing range, etc.); agricultural activities.

**Aircraft
breakdowns**

Orlaivio atsarginės dalys; sistema (deguonies, hidraulinė, elektros, apsaugos nuo apledėjimo, t.t.); lakūno kabina; valdymas; prietaisai; įrangos veikimas; triukšmas ir prasto veikimo rodikliai; problemos su atsakikliu; radijo ryšio praradimas; prastas veikimas; perkaitinimas (stabdžių, variklio, t.t.); degalų nupylimas;važiuoklė/padangos.

Aircraft spare parts; systems (oxygen, hydraulic, electrical, de-icing, etc.); flight deck/cockpit; controls; instruments; instrument operation; noises and symptoms of malfunction; transponder problems; loss of radio contact; malfunctions; overheating (brakes, engine, etc.); fuel dumping/jettisoning; landing gear/tires.

**Airfield
facilities/installatio
ns**

ILS, radiolokatorius, VOR, t.t.; apšvietimo sistema; radijo priemonių patikimumas; pelengatorius; prasta matomumo įranga; peronai /gudronuotas plentas/rampos; kilimo/tūpimo takai; riedėjimo takai; kilimo/tūpimo takų ilgis ir plotis; stovėjimo aikštelė; laukimo zona; terminalas; krovinių zona; pelengo stiprumas.

ILS, radar, VOR, etc.; lighting systems; reliability of radio aids; direction finder; poor visibility equipment; aprons/tarmac/ramps; runways; taxiways; length and width of runway; parking zone; holding area; terminal; cargo area; bearing strength.

Ground services

Atidarymo valandos; paslaugų teikimo galimybė naktį; pagalba žemėje; saugus aukštis; keleiviai orlaivyje; nenaudojama įranga (trapas, bagažo vežimėliai, t.t.); pagalbinių jėgainė; apledėjimo pašalinimas; degalų papildymas; užsilaikymas dėl apledėjimo pašalinimo arba degalų papildymo; paukščių atbaidymas; buksyravimas; kovos su gaisru metodai; saugos paslaugos; medicininė pagalba; bagažo aptarnavimas.

Opening hours; availability of services at night; assistance on the ground; safety altitude; passengers/persons on board; unserviceable equipment (stairs, luggage trolleys, etc.); auxiliary power unit; de-icing; refuelling; delay due to de-icing or refuelling; bird scaring; towing; firefighting methods; safety services; medical assistance; baggage handling.

Procedures

Triukšmo ribojimas; išskridimas; prieiga; kilimas ir tūpimas bet kokiomis oro sąlygomis; nuėjimas į antrą ratą, laukimo procedūros; sausumos nauda; komendanto valanda; vietiniai gyventojai.

Noise abatement; departure; approach; all-weather take-off and landing; go-around; holding procedures; land use; curfew; local residents.

Pagrindiniai keturių žodžių junginiai šnekamojoje anglų kalboje

Pagrindinių keturių žodžių junginių analizė pagal funkciją (kiekybė, laikas, vieta) su pavyzdžiais, pritaikytais prie aviacijos mokymo konteksto. Labiausiai paplitusios frazės yra sąrašo pradžioje.

1. KIEKYBĖ

Frazė

Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos

a lot of people

Daug žmonių pirma mokosi skraidyti skraidymo klubuose.
A lot of people first learn to fly in flying clubs.

a lot of the	Daug laiko bus skirta praktikuoti posūkius. We will spend a lot of the time practicing turns.
quite a lot of	Pradinių apmokymų metu turėsite atlikti nemažai tūpimų „konvejeriu“. You will do quite a lot of “touch and go’s” during your basic training.
a bit of a	Turėjome keblumą su važiuokle. Jonas turi problemų su prietaisų variavimu. We had a bit of a problem with the landing gear. John is having a bit of a struggle with his instrument scans.
the rest of the	Likusių skrydžio dalį praleisime praktikuojant navigacijos metodiką. We’ll spend the rest of the flight practicing navigation techniques.
a lot of money	Skraidymo apmokymai daug kainuoja, todėl... Flight training costs a lot of money so . . .
a little bit of	Reikia truputi pakilti prieš manevruojant. We need to gain a little bit of “height” before the next manoeuvre.
an awful lot of	Atrodo, kad vakaruose susikaupė daugybė debesų. There seem to be an awful lot of clouds to the west.
per cent of the	Apie 80 procentų kurso susideda iš antžeminių instrukcijų. About 80 per cent of the course consists of ground instruction.
got a lot of	Orams suprastėjus neturime daug laiko. We haven’t got a lot of time before the weather closes in.
a little bit more	Kad posūkliai būtų geriau koordinuoti, jums reikės daugiau sutelkti jėgų ties krypties vairu. You’ll need a little bit more rudder to keep the turns coordinated.
A lot of things	Blogai suplanavus artėjimą gali daug ko nutikti. A lot of things can go wrong during a badly planned approach.

Think a lot of	<p>a) Mano manymu, dėl per didelio pasitikėjimo savimi, daugelis nepatyrusių pilotų padaro klaidų .</p> <p>b) Aš nesu geros nuomonės apie šias schemas. (Jos nėra gerai atliktos.)</p> <p>a) I think a lot of inexperienced pilots make mistakes through overconfidence.</p> <p>b) I don't think a lot of these charts. (They are not very good.)</p>
a great deal of	<p>Turėčiau daugiau laiko skirti paskaitoms apie skraidymo meną.</p> <p>I shall spend a great deal of time talking about airmanship.</p>
A lot of work	<p>Tau reikia daugiau padirbėti, kad tavo aeronavigacija atitiktų normas.</p> <p>You need a lot of work to get your navigation up to standard.</p>
Get a lot of	<p>Jums nebus skirta daug laiko komerciniam darbui.</p> <p>You won't get a lot of time for briefings during commercial operations.</p>
A certain amount of	<p>Tam tikrą laiko dalį turime skirti susipažinti su prietaisų panele.</p> <p>We shall spend a certain amount of time familiarizing you with the instrument panel.</p>
That a lot of	<p>Prisimink, kad nemažai incidentų atsitinka dėl pilotų prasto sugebėjimo atsižvelgti į nepalankias oro sąlygas.</p> <p>Remember that a lot of incidents occur because pilots fail to take account of adverse weather conditions.</p>
In a lot of	<p>Daugelyje atvejų, incidentai, susiję su oro sąlygomis, įtraukia ir patyrusius pilotus.</p> <p>In a lot of cases, weather-related incidents involve experienced pilots.</p>
The whole of the	<p>Šiandien visa paskaita bus skirta orlaivio manevrų nagrinėjimui.</p> <p>Today, the whole of the lesson will be devoted to the stall.</p>
Know a lot of	<p>Esu įsitikinęs, kad jūs žinote daug priežasčių, kodėl yra svarbu padaryti priešišskrydiminį patikrinimą.</p> <p>I'm sure you know a lot of reasons why it is important to do a pre-flight check.</p>
Of a lot of	<p>Galiu pateikti daug pavyzdžių, kai avarijos buvo sukeltos būtent dėl prastų skraidymo įgūdžių.</p> <p>I can think of a lot of examples where poor airmanship has led to accidents.</p>
Some of the things	<p>Štai sąrašas kai kurių dalykų, kuriuos būtina prisiminti patikrinti.</p> <p>This is a list of some of the things you must remember to check.</p>

a hundred per cent	Esant žemai temperatūrai, sistema nėra 100 procentų patikima. This system is not a hundred per cent reliable at low temperatures.
quite a bit of	Tau reikės gana nemažai jėgos tam, kad įveiktum užsparnio sukeltą per didelį pasipriešinimą. You'll need quite a bit of power to overcome the extra drag produced by the flap.
To a certain extent	Priklausomai nuo orlaivio paviršiaus švarumo priekinis pasipriešinimas gali būti sumažintas iki tam tikro lygio. Drag can be reduced to a certain extent by the cleanliness of the aircraft
a couple of days	Toks oras kartais gali tęstis kelias dienas. These weather conditions can sometimes last for a couple of days.
A lot of these	Apmokymo metu turėsime atlikti daug tokių manevrų. We shall perform a lot of these manoeuvres during our training.
Hell of a lot	Dingus elektrai, praktiškai nieko negalėsi padaryti. There is not a hell of a lot you can do if you suffer a total electrical failure.
A lot of	Turėsi daug padirbėti, nustatant, kaip tinkamai pakeisti maršrutą. It will mean a lot of extra workload as you locates a suitable diversion.
A lot of that	Dalis šito darbo užguls ir ant antro piloto pečių. A lot of that work will fall on the co-pilot.
A lot of other	Be miego trūkumo yra dar daug kitų priežasčių, susijusių su nuovargiu. There are a lot of other causes of fatigue besides lack of sleep.
To a lot of	Kol baterija neišsikrovė, turėsi šnekėti su daugybe skrydžių vadovų. While your battery lasts, you will have to speak to a lot of air traffic controllers.
The last couple of	Keletas paskutinių tūpimų buvo žymiai geresni. The last couple of landings were much better.
Some of the other	Keletas kitų tūpimų šį rytą buvo atlikti prastai, nepatenkinamai. Some of the other landings this morning were unsatisfactory.

Because a lot of	Tu turėjai paskubėti, nes daug laiko sugaišai apžvalgai. You were rushed on final because a lot of time was taken by the briefing.
Got a bit of	Kito priartėjimo metu prisimink apie šoninį vėją, su kuriuo teks susidurti. On the next approach remember you have got a bit of a crosswind to contend with.
Spend a lot of	Negaišk daug laiko orlaivio subalansavimui. Don't spend a lot of time trimming the aircraft.
Like a lot of	Kaip ir dauguma pradedančiųjų, tu daug laiko sugaišti žiūrėdamas į prietaisus. Like a lot of beginners, you spend too much time looking at the instruments.
In the last few	Per keleta paskutinių minučių tu praktiškai nepažiūrėjai kas darosi už lango. In the last few minutes you have hardly looked out of the window at all.
Most of the	Daugelis žmonių tavo situacijoje padaro tą pačią klaidą. Most of the people in your situation make the same mistake.
In some of the	Vėliau atlikus kelis manevrus tau reikės susikontroti ties prietaisais. In some of the later maneuvers you will need to concentrate on the instruments.
Done a lot of	Iki to laiko būsi atlikęs daug vizualiųjų skrydžių. By that time, you will have done a lot of visual flying.
Of some of the	Prisimink, kad kai kuriomis apkrovomis pasirūpins antrasis pilotas. Remember that the second pilot will take care of some of the workload.
To some of the	Turi tendenciją kreipti dėmesį į vienus ir visiškai nekreipti dėmesio į kitus prietaisus. You have a tendency to refer to some of the instruments and to ignore others.
Quite a few of	Tai sukėlė nemažai problemų, su kuriomis tu ir susidūrei. This has caused quite a few of the problems you have been having.

A lot of problems	Daug problemų, susijusių su pranešimų apdorojimais, atsitinka dėl prasto suvokimo. A lot of problems of handling are due to poor anticipation.
Some of the people	Nesijaudink. Kai kurie žmonės, kuriuos man teko mokyti, buvo prastesni už tave. Don't worry. Some of the people I have taught were worse than you.
quite a number of	Egzistuoja bent keletas dalykų, į kuriuos reikia atsižvelgti planuojant artėjimą. There are quite a number of things to consider when planning an approach.
doing a lot of	Per kelias sekančias savaites turėtume atlikti daug skrydžių pagal instrumentus. We shall be doing a lot of instrument flying in the next few weeks.
just a little bit	Tūpimui buvai truputėli per aukštai. You were just a little bit high on the glide path.
the majority of people	Dėl tam tikrų priežasčių dauguma žmonių labiau mėgsta pasilikti aukštai. The majority of people prefer to stay high for obvious reasons.
a lot of good	a) Daug gerų pilotų nuolatos vykdo aukštą artėjimą. b) Jeigu esi debesyje, vizualioji navigacija nepadės. a) A lot of good pilots consistently fly a high approach. b) Visual navigation won't do a lot of good if you are in cloud.
see a lot of	Turime daug studentų, kurie neišlaiko testų būtent dėl šitos priežasties. We see a lot of students who fail their tests for this reason.
ninety per cent of	Devyniasdešimt procentų orlaiviai nueina į antrą ratą dėl prastai vykdomo artėjimo. Ninety per cent of go-arounds are due to a badly managed approach.
spent a lot of	Daug laiko sugaišti prieigų apžvalgai ir paveluotai pradėti artėjimą. You spent a lot of time briefing for the approach and so delayed contacting approach control.
that some of the	Tai reiškia, kad kai kurie priartėjimo veiksmai buvo atlikti paskubomis. This meant that some of the approach actions were rushed.

a bit of money	Dėl degalų sutaupėi truputėli pinigų praleisdamas paskutinį pranešimų tašką! You saved a bit of money on fuel by missing out the last reporting point!
make a lot of	Turi mažai laiko tam, kad padarytum daug tinkamų veiksmų susijusias su trimeriais ir greičiu vykdant instrumentinį išvykimą. You haven't got time to make a lot of fine adjustments to trim and speed during an instrument departure.
a whole lot of	Yra begalė kliūčių, su kuriomis reikia susidoroti per trumpą laiką. There are a whole lot of checks to be carried out in a short time.
got a couple of	Turi tik keletą minučių tarp kilimo ir pirmojo pranešimo taško. You have only got a couple of minutes between take-off and the first reporting point.
the rate of	Tur išmokti kontroliuoti savo aukštėjimo greitį. (Aukštėjimo greitis, žemėjimo greitis, posūkių greitis.) You must learn to control your rate of climb. (rate of climb, rate of descent, rate of turn)
quite a few people	Mūsų aviacijos bendrovėje sutiksite nemažai žmonių, kurie mokėsi šioje mokykloje. In our airline, you will meet quite a few people who have trained at this school.
the next couple	Per keletą minučių turėsite susisiekti su SVT ir pranešti jiems savo AAT(apskaičiuotas atvykimo laikas) dėl Avinjono. In the next couple of minutes, you will have to call ATC and give them your ETA for Avignon.
a whole range	CRM kurso programoje galima pasirinkti daug topikų. There is a whole range of topics in the CRM syllabus.
lot of people in	Aviacijoje yra daug žmonių, kurie nė karto nebuvo girdėję apie CRM ir sužinojo apie tai tik prieš keleta metų. A lot of people in aviation had never heard of CRM until a few years ago.
little bit of a	Kai kuriems žmonėms, paprašytiems įsigyti CRM kvalifikaciją, tai buvo nedidelis sukrėtimas. It came as a little bit of a shock to some of the people who were asked to acquire a CRM qualification.

the number of people Žmonių skaičius, kuris kreipėsi į šiuos kursus, yra didesnis negu apmokymo mokykla gali sau leisti priimti.
The number of people applying to take these courses is greater than the training schools can cope with.

2. LAIKAS

Frazė Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos

the end of the Prieš skrydžio pabaigą, turėsi būti išmokęs tinkamai koordinuoti posūkius.
By the end of the flight, you will have learned to coordinate turns properly.

end of the day Dienos pabaigoje kiekvienas pilotas jaučiasi pavargęs.
At the end of the day, every pilot feels tired.

in the middle of Tai nėra gera mintis, keisti dažnius ryšio metu.
It is not a good idea to change frequencies in the middle of a transmission!

a couple of years Po keleto metų ir tu galėsi skraidyti puikiu radialu.
Give it a couple of years and you'll be able to fly a perfect radial.

a lot of time Daug laiko skyrėme navigacijai – dabar laikas judėti toliau.
We have spent a lot of time on your navigation — it's time to move on.

most of the time Daug laiko skyrėme šnekėdami su skrydžių valdovu.
We spent most of the time talking to air traffic controller.

a couple of weeks Po kelių savaitių jau būsi pasiruošęs savo testui.
You should be ready for your test in a couple of weeks.

the beginning of Testo pradžioje buvai truputėli išsiblaškęs.
At the beginning of the test your concentration wandered slightly.

the middle of the Kažkur ties testo viduriu buvai labiau susikoncentravęs.
By the middle of the test you were more in control.

a few years ago Tik prieš keleta metų CRM tapo aviacijos kurso programos dalimi.
CRM was not part of the aviation syllabus until a few years ago.

a couple of times	Keletą kartų negalėjau suprasti, ką man sakydavo skrydžių vadovas. A couple of times I didn't understand what the controller was saying.
in the first year	Pirmaisiais metais studijuosi tik pradines žinias. In the first year you will study only ground subjects.
a couple of days	Palauk keletą dienų ir tavo reakcijos laikas bus daug greitesnis. Give it a couple of days and your response times will be much faster.
towards the end of	Viskas ėjo link kilimo pabaigos, kai pastebėjome žemą tepalų lygį. It was towards the end of the climb that we noticed the low oil pressure.
a waste of time	Pamoka buvo tikras laiko gaišinimas. Studentas nepadarė jokio pastebimo progreso. That lesson was a complete waste of time. The student made no noticeable progress.
the last few years	Per paskutinius keletą metų buvo padaryta daug pakeitimų, susijusių su oro eismo srautų valdymu. There have been many changes to air traffic flow management in the last few years.
quite a long time	Mes ilgokai užtrukome kylant iki mums nustatyto lygio. It took us quite a long time to climb to our assigned level.
in a couple of	Po kelių minučių turėsi susisiekti su Grenoblio prieiga. In a couple of minutes you will need to contact Grenoble approach.
the end of this	Prieš baigiant šitą posūkį, patikrink savo žemėjimo greitį. Before the end of this turn, check your rate of descent.
end of the year	Šitų metų pabaigoje tikiuosi būti paaukštintas iki orlaivio kapitono. By the end of the year, I expect to be promoted to captain.
a few weeks ago	Prieš kelias savaites gavome patvirtinimą apie paaukštinimą pareigose. We received notification of the upgrade a few weeks ago.
a couple of months	Tai užtruks keleta mėnesių, kol kilimo/tūpimo takų statybos bus pabaigtos. It will take a couple of months for the work on the runway to be completed.

lot of the time	Šiandienos skrydis nebuvo produktyvus. Praleidome daug laiko laukimo zonoje. Today's flight was unproductive. We spent a lot of the time in a holding pattern.
couple of weeks ago	Prieš keletą savaičių paminėjau, kad išeinu atostogų. I mentioned a couple of weeks ago that I'd be going on holiday.
the end of that	Šitos paskaitos pabaigoje jis pranešė, kad nebeskraidys. At the end of that lesson he announced that he was going to give up flying!
a couple of hours	Radio taisymas užtruko keletą valandų. It took a couple of hours to repair the radio.
a long time to	Šį rytą prireikė ilgai laukti, kol orlavis buvo apipurkštas prieš apledėjimui skirtu skysčiu. It took a long time to de-ice the aircraft this morning.
this point in time	Šiuo metu mes neturime jokių planų, susijusių su kilimo/tūpimo takų praplėtimu, kad galėtume išsigyti reaktyvinį orlaivį. At this point in time we have no plans to extend the runway to accommodate jet aircraft.
In the early days	Anksčiau šioje vietoje buvo žolės tūpimo/kilimo takas. In the early days there was only a grass runway here.
a number of years	Prireikė keleta metų, kol organizacija pagaliau paaukštino visus pareigose. It took a number of years to finally persuade the organization to upgrade.
in the old days	Anksčiau prireikdavo kelėtos valandų, kad pilotai galėtų savarankiškai skraidyti. In the old days, pilots normally soloed after a couple of hours.
the start of the	Prisimink, kad kilimo ridos metu, tavo krypties vairas nebus veikiantis. Remember, at the start of the take-off run, your rudder will be ineffective.
a period of time	Tai užtrunka tam tikrą laiko tarpą, kol girokompasas pradėda sukintis pagal greitį. It takes a period of time for the gyro to spin up to speed.
a couple of minutes	Šitas ciklas gali užtrukti keletą minučių, o galbūt ir ilgiau. This period can be up to a couple of minutes or possibly more.

3. LOKACIJA

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
the end of the	Noriu, kad tu riedėtum iki tūpimo/kilimo tako pabaigos. I'd like you to taxi right to the end of the runway.
to go to the	Noriu, kad nueitum į MET informaciją ir paprašytum orų prognozės. I want you to go to the MET office and request the weather.
in the middle of	Mūsų orlaivis pastatytas perono viduryje. Our aircraft is parked in the middle of the apron.
used to go to	Buvo laikas, kai praktikuoti artėjimą tūpti pagal prietaisus vykdavome į Grenoble, tačiau dabar nebe. We used to go to Grenoble to practise instrument approaches but not any more.
The other side of	Degalų papildymo vieta yra kitoje kilimo/tūpimo tako 31 pusėje. The refueling point is on the other side of runway 31.
To go back to	Jeigu negalėsime pakartoti trečiojo generatoriaus paleidimo, turėsime grįžti į Londoną. We may have to go back to London if we cannot restart the third generator.
The top of the	Lik mažiausiai 1 000 pėdų virš aukščiausių debesų. Stay at least 1 000 feet above the top of the clouds.
the middle of the	Pasistenk laikyti orlaivį riedėjimo tako viduryje. Try to keep the aircraft in the middle of the taxiway.
go back to the	Norėčiau, kad sekančiai pratimų daliai sugrįžtume prie navigacinio švyturio. I'd like us to go back to the beacon for the next part of the exercise.
the back of the	Gelbėjimosi liemenės ir signalinės raketos sudėtos orlaivio gale. Life jackets and flares are stowed at the back of the aircraft.
want to go to	Noriu, kad kitą pratimų dalį atliktume Royanne. I want us to go to Royanne for the next part of our training.
in front of the	Riedėk ir parkuok orlaivį priešais degalų siurblius. Taxi in and park in front of the fuel pumps.
the bottom of the	Antena yra orlaivio apačioje (apatinėje orlaivio pusėje). The glide slope antenna is situated on the bottom (underside) of the aircraft.

other side of the	Bokštas yra kitoje kilimo/tūpimo tako pusėje nuo angaro. The tower is on the other side of the runway from the hangars.
the other way round	Prisimink, galingumas – altitudė – trimeriai. Ir ne kitaip! Remember, power — Attitude — Trim. Not the other way round!
towards the end of	Kai mes priartėsime prie kilimo/tūpimo tako pabaigos, orlaiviu riedėsime kairėn ant žolės. When we get towards the end of the runway, taxi the aircraft left onto the grass.
the end of this	Šio riedėjimo tako gale laviruok į dešinę. At the end of this taxiway, trim to the right.
going back to the	Aš grįžtu į darbo kambarį, nes reikia sutvarkyti savo segtuvą . I'm going back to the operations room to fetch my clipboard.
the front of the	Orlaivio priekis turi stovėti nusisukęs nuo angaro. The front of the aircraft should be facing away from the hangar.
the front page of	Pirmame vadovėlio puslapyje yra aiškiai parašyta, kad šis orlaivis nėra skirtas figūriniam skraidymui. On the front page of the manual it states quite clearly that this aircraft is nonaerobatic!
to go to a	Noriu, kad mes nuskristume į ramią oro erdvę ir galėtume praktiškai atlikti keleta bendrinių veiksmų (pratimų). I'd like us to go to a quiet piece of airspace to practice some general handling.
got to go to	Dabar turime nueiti į MET informaciją ir gauti paskutines orų prognozės detales. Now we have got to go to the MET office to get the latest weather details.
in the back of	Mums reikia pasiskirstyti balastą orlaivio gale. We need some ballast in the back of the aircraft for trim.
to get to the	Tam, kad patektumėme į terminalo pastatą, mums reikia laikytis riedėjimo takų A1 ir C3. To get to the terminal building we need to follow taxiways A1 and C3.
to go in the	Vadovėliai turėtų būti patalpinti į didelį konteinerį šalia piloto kabinos. The manuals are supposed to go in the large container at the side of the flight deck.

The end of that	Prieš darant posūkį, mums reikia nusukti iki šios miško zonos galo. We need to fly to the end of that area of forest before making our turn.
The side of the	Pastatyk orlaivį taip, kad jo priekis stovėtų prie variklių bandymo aikštelės. Position the aircraft nose-in to the side of the parking area for your run-ups.
The right-hand side	Sraigtasparnyje, kapitonas sėdi dešinėje orlaivio pusėje. In a helicopter, the captain sits on the right-hand side of the aircraft.
to go through the	Atliksiu šią procedūrą dar kartą, nes noriu įsitikinti, kad tikrai ją supratote. I'd like to go through the procedure once again to make sure that you understand it.
Go down to the	Dabar, nusileisime į darbo kambarį ir užpildysime mūsų skrydžio planą. Now, perhaps we should go down to the operations room and file our flight plan.
The centre of the	Išriedėk ant kilimo/tūpimo tako taip, kad orlaivis atsidurtu ant kilimo/tūpimo tako centrinės linijos. Line the aircraft up with the centerline of the runway.
Off the top of	Ypatingai svarbu nuvalyti bet kokį sniegą ir ledą nuo sparno viršutinės dalies. It is especially important to clear any snow and ice off the top of the wing.
wanted to go to	Norėjome nukeliauti į Glasgo, tačiau pasirodo, kad oro uosto minimumai yra mažesni negu mūsų. We wanted to go to Glasgow but the airport is below our minima.
the left-hand side	Keleiviai, sėdintys kairėje orlaivio pusėje turės galimybę pamatyti Mont Blanc. Passengers sitting on the left-hand side of the aircraft will be able to see Mont Blanc.
in the long run	Galų gale, nesvarbu, ar tavo pirmas skrydis apmokymo metu buvo reaktyviniu orlaiviu. In the long run it doesn't matter whether your initial flight training was on jets.

the edge of the	Vairuok orlaivį atokiau nuo kilimo/tūpimo ir redėjimo takų kraštų. Keep the aircraft well clear of the edge of the runway and taxiways.
the other end of	Kitame aviacijos spektro gale nuo B747 yra mikrošviesos. At the other end of the aviation spectrum from the B747 there are the microlights.
to go down to	Planuojame savaitei nuvažiuoti į Ničą. We are planning to go down to Nice for the weekend.

Pagrindiniai keturių žodžių junginiai šnekamojoje anglų kalboje, suskirstyti pagal atliekamą funkciją

1. BENDRI

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
a member of the	Jis nėra skraidymo klubo narys. He is not a member of the aeroclub.
a friend of mine	Neseniai vienas mano draugas neišlaikė sveikatos testo. A friend of mine recently failed his medical test.
the name of the	Svarbu žinoti oro uosto naujokų priėmimo vadovo vardą. It is important to know the name of the recruitment manager at the airline.
to get a job	Ką tik paruoštam pilotui yra sunku rasti darbą pilotuoti reaktyvinius orlaivius. It's not easy for a newly qualified pilot to get a job on jets.
to work in the	Turi padirbėti keleta metų žemesnio lygio rinkoje . You have to work in the low end of the market for several years.
a copy of the	Kai skrendi šalia sienos, visada turėk su savimi orlaivio dokumentų kopijas. Always carry a copy of the aircraft's papers when flying near the border.
a piece of paper	Tai gali būti tik popieriaus gabaliukas, tačiau jo dėka galėsi išvengti problemų, netyčia nusileidus kaimyninėje valstybėje, dėl bet kokių priežasčių. It may only be a piece of paper, but it could avoid a lot of problems if you have to force land in the neighboring country for any reason.

the quality of the	Instruktažo kokybė gali turėti didelės įtakos silpnam studentui progresuoti. The quality of the instruction can greatly influence the progress of a weak student.
the size of the	Orlaivio sraigto dydis dažniausiai yra nustatomas pagal aukščiausią apsisukimų per minutę skaičių. The size of the propeller on an aircraft is usually determined by maximum rpm.
in the process of	Kai tikrini tepalus, taip pat patikrink ir visus vamzdelius variklio kameroje. When you are in the process of checking the oil level, check also for loose hoses or pipes in the engine compartment.
the first thing that	Pirmas dalykas atsitikus nelaimei, tai nepanikuot. The first thing that you should do in any emergency situation is not panic.
the history of the	Aero variklio istorijoje, iki palyginamai nesenų laikų, daug ką sąlygojo kariniai reikalavimai. The history of the aero engine has, until relatively recently, largely been determined by military requirements.
in charge of the	Aš būsiu atsakingas už radijo ir navigacinę pagalbą pirmame skrydžio ruože. I'll be in charge of the radio and navigation aids for the first leg of the flight.
in a position to	Kai turėsiu galimybę tau asistuoti, padarysiu viską kad tau padėčiau. When I am in a position to assist you, I will do what I can to help.

2. APIBRĖŽTINIAI

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
in the sence of	Norėčiau, kad tu geriau valdytum orlaivį, tai susiję su kurso ir absoliučiojo aukščio palaikymu. I'd like you to control the aircraft better in the sense of maintaining heading and altitude.
in relation to the	Svoris yra svarbus veiksnys, kaip ir atakos kampas orlaiviui mažinant greitį. Weight is as important an element, in relation to the stalling speed of an aircraft, as the angle of attack.

3. APIBŪDINANTYS

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
a hell of a	Velniškas vėjas pūtė iš pietvakariu. There was a hell of a wind blowing from the southwest.
a bit of a	Ši rytą turėjome mažytę problemėlę paleidžiant kairįjį variklį. We had a bit of a problem starting our port engine this morning.
a bit of an	Buvo truputėli perdėta sakant, kad vos nesudužome! It's a bit of an exaggeration to say that we nearly crashed!

4. SULYGINAMIEJI

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
the same sort of	Pilotams, kaip ir chirurgams būtinas susikaupimas ir atidumas. The same sort of attention to detail is required by pilots and brain surgeons.
in that sort of	Pats niekadęs nebuvau patekęs į panašią situaciją, todėl negaliu nieko patarti kaip jums elgtis. I have never been in that sort of situation myself so I cannot advise you on what to do.
in the sort of	Jei būčiau patekęs į panašią situaciją į kurią tu įkliuvai, paprašyčiau profesionalios pagalbos. If I were in the sort of situation you are in, I would get professional help.
the same kind of	Tokia susiklosčiusi situacija mums buvo, kai bandėme tūpti Carcassone – ryšio praradimas artėjant. It's the same kind of thing that happened when we tried to land at Carcassonne — loss of communication on approach.
exactly the same thing	Lygiai tokia pati situacija buvo ir mano kolegai Tunise. Exactly the same thing happened to a colleague of mine in Tunisia.
same sort of things	Jeigu tokio pat pobūdžio situacija būtų atsitikusi studentui, tai galėjo turėti rimtesnių pasekmių. If the same sort of thing had happened to a student, it could have had serious consequences.

5. PATIKSLINANTYS (daiktavardis plius apibrėžtinis elementas)

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
in terms of the	Atsižvelgiant į šių dviejų orlaivių variklių pajėgumus, tarp jų nėra skirtumų. There is no difference between these two aircraft in terms of the engine power.
in the sense that	Jie skiriasi tik tuo, kad vienas jų turi įtraukiamą važiuoklę. They are different only in the sense that one has a retractable undercarriage.
of the sort of	Tai yra tipiška klaida, kuria daro studentai šio kurso pakopoje. This is typical of the sort of mistake that students make at this stage of the course.
in the case of	Jei pastebėsite, kad generatorius yra sugedęs, išjunkite visus nebūtinausius dalykus, tokius kaip įspėjamuosius žiburius. In the case of a faulty generator, switch off all non-essential circuits, such as warning lights.
The people in the	Žmonės, buvę kabinoje, nė nenutuokė apie kritišką padėtį. The people in the cabin were totally unaware of the emergency.
of the people that	Devyniasdešimt penki procentai žmonių, kurie studijavo šioje mokykloje, dabar dirba su tarptautiniais vežėjais. Ninety-five per cent of the people that studied at this school are now flying with international carriers.
the nature of the	Problema dėl elektros buvo išsiaiškinta ne iš karto. The nature of the electrical problem was not immediately obvious.
in the sort of	Mes atsidūrėme tokioje situacijoje, apie kuria paprastai gali perskaityti tik siaubo istorijose. We found ourselves in the sort of situation that you normally only read about in horror stories.
of the things that	Vienas iš dalykų, kurių aš niekad negaliu prisiminti, tai procedūros praradus radijo ryšį. One of the things that I can never remember is the procedure for signaling loss of all communications.
the sort of things	Neapdairumas ir nepakankamas pasiruošimas mane siūtina. The sorts of things that make me angry are negligence and lack of preparation.

in a way that	Jis skraido orlaiviu taip, tarsi demonstruotų savo profesionalius pilotavimo įgūdžius. There was a sort of magic in the way that he could get his message across to students.
Of the fact that	Mes visi buvome supratingi, nes žinojome, kad jis buvo įkvėptas instruktorius. We were all conscious of the fact that he was an inspired instructor.
The fact that the	Nebuvo likus jokios vilties, nes neužilgo po pakilimo sugedo girokopinis kompasas. There was no doubting the fact that the gyro had failed shortly after take-off.
in such a way	Jis valdė orlaivį taip, kad susiorentuoti užtekdamo 15 minučių. He navigated in such a way that he never failed to get lost within fifteen minutes.
of the kind of	Jis buvo puikus pavyzdys tokio piloto, kuris niekad nepasens. He was a prime example of the kind of pilot who would never reach old age.
in the form of	Kai kas nors prasižengdavo, jis buvo pamokomas skaudžiu smūgių alkūnėmis tarp šonkaulių ir spangia tyla, kai atlikdavo kažka teisingai. Instruction was administered in the form of sharp elbows in the ribs when you did something wrong and stern silence when you did something right.
to the fact that	Mes pasižymėjome tai kaip faktą, kad jis išmoko skraidyti Užsienio Legione. We attributed this to the fact that he had learned his flying in the Foreign Legion.
sort of things that	Tokie dalykai, kaip ekstremaliai sunkūs tūpimai ir nedidelės variklio kibirkštys užvedant variklius, vertė jį šypsotis. The sort of things that made him smile was extremely hard landings and minor engine fires on start-up.
of that sort of	Instruktoriaus privilegija yra tai, kad studentai niekad nenukenčia nuo per didelio pasitikėjimo. The benefit of that sort of instructor is that the student never suffers from overconfidence.
the kind of thing	Tai yra toks dalykas, kurio aš visada patariu savo studentams vengti. This is the kind of thing I always teach my students to avoid.

the way that the	Sprendžiant iš to, kaip elgėsi orlaivis, mes pakilome kartu su jungtimi, vis dar pritvirtinta prie uodegos. The way that the aircraft was behaving gave rise to the suspicion that we had taken off with the tie-down still attached to the tail.
other parts of the	Audros su kruša metu priekinis stiklas sudužo, tačiau kitos orlaivio dalys nebuvo sugadintos. The windscreen was shattered but other parts of the aircraft were largely undamaged by the heavy hailstorm.

6. VEIKSMAŽODŽIO GRUPĖS

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
to make sure	Noriu, kad įsitikintum, jog kabinoje yra saugu. I want you to make sure that everything in the cabin is secure.
going to get a	Einu sužinoti oro prognozę Marselyje. I'm going to get a weather forecast for Marseilles.
going to go to	Mes pirma ketiname nuvykti į Royanne, o tik paskui į Etienne. We're going to go to Royanne first and St. Etienne second.
to get rid of	Gali atsitikti taip, kad maršrutui keičiantis, teks atsikratyti šiek tiek degalų. We may have to get rid of some fuel if we have to divert to our alternate.
get rid of the	Būtinai įsitikink, kad atsikratei viso ledo ir sniego nuo viršutinio sparno paviršiaus. Make sure you get rid of all the ice and snow on the upper surface of the wing.
to get hold of	Aš pasirūpinsiu, kad mechanikas patikrintų benzino žarnas. I'll try to get hold of the mechanic to check the fuel drains.
going to get the	Dabar eisiu sužinoti paskutinę oro prognozę Carkassone. I'm now going to get the latest weather for Carcassonne.
trying to get a	Bandžiau pagauti signalus iš NDB. Ar NDB neveikia? I've been trying to get a fix from the NDB. Is it unserviceable?
used to live in	Prieš persikraustant į Lyon, gyvenau Bordeaux. I used to live in Bordeaux before I moved to Lyon.
going to make a	Paskutinį kartą bandysiu susisiekti su Grenobliu. I'm going to make a final attempt to contact Grenoble.

7. TEKSTO (TEKSTINIAI)

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
in the first place	Pirma, negali pradėti riedėti, kol negavai leidimo. Antra, turėjai gauti leidimą prieš kertant taką 7A! In the first place, you should not have started to taxi without permission. Secondly, you should have got clearance before crossing runway 7A!
to go back to	Grįžtant prie to, ką aš anksčiau sakiau apie krypties vektorius... To go back to what I was saying earlier about lift vectors ...
to get to the	Norėčiau sugrįžti prie vietos, kur pradėjome diskutuoti apie galingumo kreivę. I'd like to get to the point where we start to discuss the power curve ...
going back to the	Grįžtant prie klausimo, kurį aš iškėliau vakar apie galingumo nustatymus žemėjant... Going back to the point I made yesterday regarding the power settings for the descent ...
to come back to	Prieš grįžtant prie punkto apie jėgos kreives... To come back to my previous point about the power curve ...
the other thing that	Kitas dalykas, kuri turiu čia paminėti, yra būtinumas stebėti variklio temperatūrą kilimo metu. The other thing that I should mention here is the need to watch engine
going to say that	Prieš tau užduodant šį klausimą, ketinau pasakyti, kad kylant, jūs visada turite stebėti temperatūros pokyčius. Before you asked your question, I was going to say that you should always keep an eye on your temperatures during climbs.
want to go back	Dabar trumpam noriu sugrįžti prie savo praeitos temos, kad galėčiau išaiškinti kelis aspektus... I now want to go back to my previous topic for a moment in order to clarify a couple of points ...
just like to say	Prieš darant išvadą, norėčiau pasakyti tik vieną dalyką, susijusį su skraidymu prastu oru ... Before I conclude, I should just like to say one thing in relation to poor weather flying ...

I want to talk to	Šiandien noriu su jumis pakalbėti apie labai svarbų dalyką - oro teisę. I want to talk to you today about an important element of air legislation.
the first thing that	Pirmas dalykas, į kurį turite atsižvelgti prieš pradedant skrydį, yra orai. Before embarking on any flight, the first thing that you should consider is the weather.

8. SAKINIO ŽYMĖS

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
in order to get	Tam, kad gautum tikslią paskirties aerodromo orų prognozę, turi užklausti METAR arba tiesiogiai susisiekti su oro uostu. In order to get an accurate weather report for your destination, you should request the latest METAR or better still contact the aerodrome directly.

9. DISKURSO VERTĖ

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
in the same way	Svoris neutralizuoja kilimą lygiai taip pat, kaip priekinis pasipriešinimas neutralizuoja greitį. Weight counteracts lift in the same way that drag counteracts speed.
the only thing that	Tikriausiai tik orlaivio spalva yra vienintelis dalykas, neturintis įtakos nei greičiui nei kilimui. Possibly the only thing that does not affect either speed or lift is the colour of the aircraft.
(as) a matter of fact	Esmė tame, kad prastas dažymas gali smarkiai padidinti priekinį pasipriešinimą. As a matter of fact, a bad paint job can also increase drag considerably.
in a different way	Skirtingais atžvilgiais aerodinaminis profilis ir sparno plotas gali paveikti kilimą. In a different way, the aerofoil section and the wing area can influence lift.
off the top of (head)	Iš anksto nepasiruošęs, formulės neprisiminsiu. I cannot remember the formula off the top of my head.

in a sence that Tam tikra prasme, aukštai pakilęs aerodinaminis profilis gali padidinti kilimą lygiai taip pat, kaip padidina slėgį tarp viršutinio ir apatinio sparno paviršiaus.
A high lift aerofoil increases lift in the sense that it increases the pressure differential between the upper and lower surfaces of the wing.

10. PATIKSLINANT DARBOTVARKĄ

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
that sort of thing	Aerodinamikos paskaitose išmoksite viską apie keliamąją jėgą ir kitus panašius dalykus. You will learn all about lift and that sort of thing in aerodynamics lectures.
that kind of thing	Ugnikalnių išsiveržimai gali tapti dideliu pavojumi orlaiviui jo skrydžio metu. Laimei, tokio pobūdžio dalykai atsitinka nedažnai. Volcanic eruptions can be severe hazards to aircraft in flight. Fortunately, that kind of thing doesn't happen often.
this sort of thing	Lyginant su Tolimaisiais Rytai, Europoje yra retas atvejis, kai ciklonas masiškai sužlugdo avialinijų tvarkaraštį. While a cyclone can massively disrupt airline schedules in the Far East, this sort of thing is rare in Europe.
the sort of thing	Labai tikėtina, kad darbininkų streikai gali sutrukdyti avialinijų darbotvarkę Europoj. The sort of thing that is more likely to interfere with airline schedules in Europe is industrial action.
a sort of a	Uraganas tarsi mažai lokalizuotas ciklonas, būdingas karštam klimatui. A willy-willy is a sort of small localized cyclone found in hot climates.
that sort of stuff	Meteorologijos paskaitose jūs išmoksite viską apie tokio pobūdžio dalykus. You will learn all about that sort of stuff in your MET lectures.
in the way of	Negaliu patarti nieko konkrečiau, kaip reikėtų išvengti uragano. There is nothing in particular that I can give you in the way of advice about avoiding willy willies.
in a sort of	Smarkiai užšaldytas vanduo yra panašus į pakibusį animacinį filmuką. Super-cooled water is like ice in a sort of suspended animation.

this kind of thing	Būnant žemesniuose aukščiauose tu negalėsi pastebėti tokių dalykų. You don't tend to find this kind of thing at low altitudes ...
those sort of things	Tu gali pagalvoti, kad tokio pobūdžio dalykai yra problema tik Europoje. You may think that those sorts of things are unlikely to be a problem in Europe.
that type of thing	Gali save įtikinti, kad tokie dalykai tau neatsitiks. You may convince yourself that that type of thing couldn't happen to you.
just sort of like...	(colloq.) Panašu, kad tu orlaivyje jautiesi nepažeidžiamas. (colloq.) You just sort of like feel very invulnerable in an aircraft ...
a kind of	(colloq.) Toks jausmas, kad esu uždengtas šarvais. (colloq.) It's like being in a kind of a suit of armour ...
in the sort of	Niekados nesitiki, kad gali atsidurti panašioje situacijoje, kuri čia buvo aprašyta. You never expect to find yourself in the sort of situation being described here.
of the kind of	Ar turi kokių nors minčių apie tai, kokiais veiksmais galėtum vadovautis pilotas atsidūręs tokiose aplinkybėse? Have you any idea of the kind of action a pilot could take in these circumstances?
that kind of stuff	(colloq.) Kai kurie jaunieji pilotai pareiškia, kad orlaivio žurnalo pildymas yra vienas iš tų dalykų, kurie yra neįdomiausi skraidymo mokymo metu. (colloq.) Some young pilots express the view that filling in logs and that kind of stuff is the least interesting part of learning to fly.
these sort of things	Tokio pobūdžio dalykai gali pasirodyti nuobodūs, tačiau jie yra labai svarbūs saugumo aspektai. These sorts of things may be boring but they are very important aspects of safety.

11. NUOMONĖ/POŽIŪRIS

Frazė	Praktinio pobūdžio pavyzdys iš aviacijos aplinkos
the most important thing	Svarbiausia, ką jūs turite prisiminti, kad kiekviena taisyklė atsirado dėl kažkieno prastos patirties praeityje. The most important thing to remember is that every rule has its origin in someone's bad experience in the past.
a good idea to	Geras sumanymas – vengti būti atsakingam už registro papildymą naujomis taisyklėmis. It's a good idea to try to avoid being the person responsible for having new rules added to the book.
the best way to	Geriausia tai atlikti vadovaujantis jau egzistuojančiomis taisyklėmis. The best way to do this is to follow the existing rules explicitly.

Literatūra

1. Paul E. Illman The Pilot's Radio Communications Handbook (Fifth Edition) Includes index. ISBN 0-07-031831-x (hc). ISBN 0-07-031832-8 (pbk). 1998.
2. Peter D. Godwin The Air Pilot's Manual Volume 7 Radiotelephony. ISBN 1 84336 071 3. 2005. Civil Aviation Authority LASORS recommended, Fully complies with JAR-FCL and the new National PPL Training Syllabus *Includes Question and Answer Section*
3. Jeppesen Communications JAA ATPL Training. Jeppesen Sanderson Inc., 2004. ISBN 0-88487-366-8. JA310115-000
4. Joint Aviation Authorities Airline Transport Pilot's Licence Theoretical Knowledge Manual 090 Communications Second Editions, First Impression. 2001. ISBN 0-88487-291-2. (Oxford Aviation Training, Jeppesen)
5. Radijo ryšio vadovas, Patvirtinta Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1997, Civilinės aviacijos inspekcija.
6. Manual of Radiotelephony, Third Edition-2006, Doc 9432 AN/925, ICAO.
7. Michael S. Nolan Fundamentals of Air Traffic Control (Second Edition). Includes bibliographical references and index. ISBN 0-534-23058-X. 1994.
8. ICAO Annex 10 Volume 2 Communication Procedures.
9. ICAO Document No.4444 Procedures for Air Navigation Services – Air Traffic Management (PANS-ATM)
10. CAP 413 Radiotelephony Manual, Edition 15. UK Civil Aviation Authority. ISBN 0 86039 943 5. 2004
11. JAA Test Prep Series Studybooks (090), 1st Edition, 2005. IFR&VFR Communications
12. Robertson F.A. Airspeak. 1990.
13. Manual on the Implementation of ICAO Language Proficiency Requirements. Doc 9835 AN/453, First Edition. 2004, ICAO